

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vesikulkuneuvo-
rekisteristä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki vesikulkuneuvorekisteristä sekä kumottavaksi voimassa oleva samanniminen laki. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että eräisiin muihin lakeihin tehtäisiin uudesta laista johtuvat tekniset muutokset.

Vesikulkuneuvorekisterin ylläpitäminen siirrettäisiin maistraateilta Liikenteen turvallisuusvirastolle. Ehdotetulla lailla säädettäisiin niistä menettelytavoista, joilla vesikulkuneuvo ja sen moottori rekisteröidään vesikulkuneuvorekisteriin. Liikenteen turvallisuusvirasto vastaisi rekisteröintitoiminnan järjestämisestä. Se tekisi rekisteröintipäätökset, mutta hankkisi rekisteröintitoiminnan järjestämiseksi tarvittavat avustavat palvelut yksityisiltä tai julkisilta tai yksityisiltä yhteisöiltä. Ulkoista palveluntuottajaa kutsuttaisiin sopimusrekisteröijäksi. Tarkoitus olisi, että pääasiassa sopimusrekisteröijät hoitaisivat vesikulkuneuvon ja sen moottorin tietojen ja niiden muutosten tallettamisen rekisteriin. Sopimusrekisteröijä hoitaisi myös vesikulkuneuvon rekisteröintitodistusten valmistamisen ja niiden toimittamisen asiakkaille.

Ehdotettu laki sisältäisi keskeiset säännökset rekisteröintitoiminnan järjestämisestä ja sopimusrekisteröijien toiminnasta.

Lisäksi ehdotettu laki sisältäisi säännöksen, jolla vahvistettaisiin voimassa oleva, merilain mukainen käytäntö, joka koskee oikeutta käyttää vesikulkuneuvossa Suomen lippua. Ehdotetun lain mukaan vesikulkuneuvorekisteriin rekisteröity vesikulkuneuvo ei voisi enää olla samanaikaisesti rekisteröitynä alusrekisterilain mukaisessa alusrekisterissä tai merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetussa laissa tarkoitettuna kalastusalusrekisterissä.

Liikenteen turvallisuusvirastolle annettaisiin ehdotetulla lailla valtuudet antaa teknisluonteisia määräyksiä määrätyissä asioissa.

Ehdotetulla lailla ei muutettaisi vesikulkuneuvorekisterin käyttötarkoitusta, vesikulkuneuvon tai sen moottorin rekisteröinnin perusteita eikä tehtäisi uusia poikkeuksia velvollisuuteen rekisteröidä vesikulkuneuvo.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 JOHDANTO.....	4
2 NYKYTILA.....	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
<i>Yleistä</i>	4
<i>Nykyinen rekisterikäytäntö</i>	5
<i>Liikenteen turvallisuusviraston järjestämä ajoneuvojen rekisteröintitoiminta</i>	6
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö.....	7
2.3 Nykytilan arviointi.....	7
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	8
3.1 Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi.....	8
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	8
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	9
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	9
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	10
4.3 Ympäristövaikutukset.....	11
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	11
5 ASIAN VALMISTELU.....	12
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	12
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	12
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	14
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	14
1.1 Laki vesikulkuneuvorekisteristä.....	14
1 luku. Yleiset säännöt	14
2 luku. Vesikulkuneuvon rekisteröinti	15
3 luku. Rekisterin tietosisältö	21
4 luku. Liikenteen turvallisuusviraston tiedonsaantioikeus	23
5 luku. Tietojen julkisuus ja niiden luovuttaminen	23
6 luku. Rekisteröintitoiminta	27
1.2 Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa.....	34
1.3 Laki yksityisestä huvialuksesta suoritettavasta polttoainemaksusta.....	34
1.4 Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa.....	34
1.5 Öljyvahinkojen torjuntalaki.....	34
1.6 Meripelastuslaki.....	35
1.7 Tullilaki.....	35
1.8 Rikoslaki.....	35
1.9 Laki rikesakkorikkomuksista.....	35
1.10 Laki vesikulkuneuvorekisteristä.....	35
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET.....	35
3 VOIMAANTULO.....	36
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	36

LAKIEHDOTUKSET	41
vesikulkuneuvorekisteristä	41
henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:n muuttamisesta	52
yksityisestä huvialuksesta suoritettavasta polttoainemaksusta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	53
henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 §:n muuttamisesta	54
öljyvahinkojen torjuntalain 31 §:n muuttamisesta	55
meripelastuslain 14 §:n muuttamisesta	56
tullilain 28 §:n muuttamisesta	57
rikoslain 2 a luvun 9 §:n muuttamisesta	58
rikesakkorikkomuksista annetun lain 12 §:n muuttamisesta	59
vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain 39 ja 40 §:n muuttamisesta	60
LIITE	61
RINNAKKAISTEKSTIT	61
henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:n muuttamisesta	61
yksityisestä huvialuksesta suoritettavasta polttoainemaksusta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	62
henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 §:n muuttamisesta	63
öljyvahinkojen torjuntalain 31 §:n muuttamisesta	64
meripelastuslain 14 §:n muuttamisesta	65
tullilain 28 §:n muuttamisesta	66
rikoslain 2 a luvun 9 §:n muuttamisesta	68
rikesakkorikkomuksista annetun lain 12 §:n muuttamisesta	69
vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain 39 ja 40 §:n muuttamisesta	70

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Vuonna 2007 voimaan tulleessa laissa vesikulkuneuvorekisteristä (976/2006) säädetään vesikulkuneuvon rekisteröinnin perusteista, rekisterin ylläpidosta, käyttötarkoituksesta ja tietosisällöstä sekä rekisteriin merkittyjen tietojen käytöstä. Lain nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa vesikulkuneuvorekisteristä (641/2007) säädetään rekisteriin talletettavien ja rekisteritodistukseen merkittävien tietojen sekä rekisteritunnuksen yksityiskohdista, tietojärjestelmän toimivuudesta ja rekisteritoimintojen yhtenäisyydestä vastaavasta viranomaisesta sekä vesikulkuneuvon liittyvien tietojen käytöstä otantaperusteena. Voimassa oleva laki ja asetus vesikulkuneuvorekisteristä muodostavat edelleen johdonmukaisen ja kattavan säädöskokonaisuuden. Edellä mainitusta huolimatta on havaittu lainsäädännön muuttamistarpeita.

Ehdotetun vesikulkuneuvorekisteriä koskevan lain taustalla on tavoite keskittää liikennevälineiden rekistereitä entistä enemmän saman toimijan alaisuuteen. Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa jo nykyään useista eri liikennevälineiden rekistereistä. Liikennevälineiden rekistereiden keskittämisellä Liikenteen turvallisuusvirastolle edistettäisiin liikenneturvallisuustyötä, saavutettaisiin synergiahyötyjä eri liikennevälinerekistereiden kesken sekä selkeytettäisiin alan rekisterinpittoa kansalaisten ja viranomaisten suuntaan. Samalla vesikulkuneuvon rekisteröintitoiminta siirtyisi lähemmäs tiedonlähdeä.

Ehdotetun lain keskeisimmät ehdotukset ovat rekisterin ylläpitämisen siirtäminen maistraateilta Liikenteen turvallisuusvirastolle sekä avustavien rekisteröintitehtävien siirtäminen Liikenteen turvallisuusviraston kanssa vesikulkuneuvojen rekisteröintitoiminnan järjestämiseksi sopimuksen tekevien palveluntuottajien, sopimusrekisteröijien hoidettavaksi. Sopimusrekisteröijä hoitaisi myös vesikulkuneuvon rekisteröintitodistus-

ten valmistamisen ja niiden toimittamisen asiakkaille. Lisäksi lakiin sisällytettävällä säännöksellä vahvistettaisiin voimassa oleva, merilain (674/1994) mukainen käytäntö, joka koskee oikeutta käyttää vesikulkuneuvossa Suomen lippua. Ehdotetun lain mukaan vesikulkuneuvorekisteriin rekisteröity vesikulkuneuvo ei voisi enää olla samanaikaisesti rekisteröitynä alusrekisterilain (512/1993) mukaisessa alusrekisterissä tai merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetussa laissa (690/2010) tarkoitetussa kalastusalusrekisterissä. Liikenteen turvallisuusvirastolle annettaisiin myös valtuudet antaa teknisluonteisia määräyksiä määrätyissä asioissa. Muutostarpeet kohdistuvat useaan säännökseen, joten tarpeelliseksi katsotaan uudistaa vesikulkuneuvorekisteristä annettu laki kokonaisuudessaan.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Yleistä

Vesikulkuneuvojen rekisteröinnit aloitettiin lääninhallituksissa vuonna 1925. Vuonna 1969 annettiin moottoriveneiden rekisteröintiä koskevat säännökset veneliikennelain (151/1969) 2 §:ssä ja veneliikenneasetuksen (152/1969) 2 luvussa. Veneliikennelain 2 §:n mukaan moottoriveneet voitiin asetuksella säätää rekisteröitäviksi. Veneliikenneasetuksen 2 luku sisälsi tarkemmat rekisteröintiä koskevat säännökset. Veneliikenneasetuksella rekisteröintivelvoite tuli koskemaan perämoottoriveneitä, jonka moottorin teho oli valmistajan ilmoituksen mukaan enemmän kuin 15 kilowattia, ja sisämoottori- tai sisäperämoottorivene, jonka moottorin teho oli enemmän kuin 37 kilowattia. Apumoottorilla varustettua purjevenettä sekä moottoripurjevenettä ei tarvinnut rekisteröidä. Tämän lisäksi omistajan pyynnöstä rekisteriin voitiin

merkitä myös koneteholtaan pienempi moottorivene sekä apumoottorilla varustettu purjeverene tai moottoripurjeverene. Valtion ja kunnan omistamia veneitä, kauppa-aluksia ja ulkomaalaisia, Suomessa vain tilapäisesti olevia veneitä ei tarvinnut rekisteröidä moottorivenerokisteriin.

Veneliikenneasetuksen vuonna 1999 voimaan tulleilla muutoksilla moottoriveneiden rekisteröinti siirrettiin lääninhallituksilta maistraateille. Muutoksella maistraatit alkoivat ylläpitää alueillaan moottorivenerokisteriä samalla kun Länsi-Suomen lääninhallituksella oli vastuu järjestelmän toimivuudesta ja rekisteritoimintojen yhtenäisyydestä. Moottorivenerokisterin valtakunnallinen tietojärjestelmä otettiin maistraateissa käyttöön vuonna 1999. Tätä ennen rekisteriä oli pidetty lääninhallituksissa pääsääntöisesti manuaalisilla rekistereillä. Tietojärjestelmä mahdollisti aluksi moottorivenerokisterin ja myöhemmin vesikulkuneuvorekisterin ylläpidon ja tietopalvelun maistraattien toimialueista riippumatta.

Moottoriveneiden rekisteröintiä koskevat säännökset veneliikennelaissa ja veneliikenneasetus kumottiin vuonna 2007 voimaan tulleella lailla vesikulkuneuvorekisteristä. Samana vuonna tuli voimaan myös vesikulkuneuvorekisteriä koskevan lain nojalla annettu valtioneuvoston asetus vesikulkuneuvorekisteristä. Vuonna 2007 voimaan tulleella lainsäädännöllä saatettiin vesikulkuneuvojen rekisteröintiä koskeva lainsäädäntö vastamaan perustuslain, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) ja henkilötietolain (523/1999) rekisterinpidolle ja tietojen asianmukaiselle käytölle asettamat vaatimukset. Lisäksi otettiin huomioon yksilön suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY asetetut vaatimukset. Rekisterin osalta keskeisimmät muutokset olivat rekisterin täsmällisten käyttötarkoitusten määrittely sekä tietojen tallettamisen, käsittelyn, vastaanottamisen ja luovuttamisen tarkka sääntely. Lisäksi rekisterin tietosisällön ajantasaisuutta ja oikeellisuutta parannettiin säätämällä henkilötunnuksen tallettamisesta rekisteriin sekä vanhojen rekisteritietojen tarkistusvelvoitteesta. Jotta rekisteri vas-

taisi paremmin sen käyttötarkoitusta ja palvelisi paremmin valvontaviranomaisten tarpeita, vesikulkuneuvojen rekisteröintirajoja muutettiin ja rekisteröintivelvoite laajennettiin koskemaan muun muassa purjevereneitä ja moottoripurjevereneitä. Kansalaisten kannalta merkittävää oli myös se, että vesikulkuneuvon rekisteröinti ja rekisteröintimuutokset tehtiin mahdolliseksi hoitaa missä tahansa maistraatissa ja vesikulkuneuvon rekisteritunnus säädettiin säilymään samana koko sen elinkaaren ajan.

Nykyinen rekisterikäytäntö

Vesikulkuneuvorekisteri on maistraattien ylläpitämä valtakunnallinen rekisteri, jota pidetään vesiliikenteen turvallisuuden parantamiseksi, vesikulkuneuvojen käyttämisestä aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi, valvontaja pelastustoiminnan tukemiseksi sekä vesialueiden käytön suunnittelua ja varautumissuunnittelua varten.

Voimassa olevan lain mukaan rekisteröitävän vesikulkuneuvon omistajan on ennen vesikulkuneuvon käyttöönottoa tehtävä rekisteröinti-ilmoitus maistraattiin. Rekisteröinti-ilmoituksen voi tehdä joko asioimalla missä tahansa 11 maistraatin 41 toimipaikassa tai toimittamalla postitse maistraattiin vesikulkuneuvon rekisteröinti-ilmoituksen ja tarvittavat liiteasiakirjat. Laissa vesikulkuneuvorekisteristä säädetään, että rekisteröitävä vesikulkuneuvo on moottorilla varustettu vesikulkuneuvo, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 15 kilowattia, sekä moottorilla tai purjeella varustettu vesikulkuneuvo, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 5,5 metriä. Omistajan pyynnöstä rekisteriin voidaan merkitä myös vesikulkuneuvo, jonka rekisteröintiin ei ole velvoitetta. Rekisteröintivelvollisuus ei koske vesikulkuneuvoa, jonka omistaja tai haltija on puolustusvoimat tai rajavartiolaitos, alusrekisterilain nojalla rekisteröitävää alusta tai tällaiseen alukseen kuuluvaa vesikulkuneuvoa, kalataloutta koskevasta rekistereistä annetun maa- ja metsätalousministeriön päätöksen (1575/1994) nojalla kalastusalusrekisteriin merkittävää alusta tai tällaiseen alukseen kuuluvaa vesikulkuneuvoa tai pelkästään kil-

pailukäytössä olevaa vesikulkuneuvoa. Lisäksi rekisteriin ilmoittamatta saa tilapäisesti käyttää sellaista Manner-Suomessa olevaa vesikulkuneuvoa, joka on rekisteröity Ahvenanmaan maakunnassa tai jonka omistajalla tai haltijalla ei ole kotikuntaa tai kotipaikkaa Suomessa.

Vesikulkuneuvon rekisteröinnissä maistraateissa selvitetään ja merkitään rekisteriin vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistajaa ja haltijaa koskevat tiedot, vesikulkuneuvoa ja sen moottoria koskevat tiedot sekä vesikulkuneuvon rekisteröintiä koskevat tiedot. Vesikulkuneuvorekisterissä on tällä hetkellä noin 180 000 rekisteröityä vesikulkuneuvoa ja vuosittain tehdään noin 25 000 rekisteri-ilmoitusta, joista ensirekisteröintejä on noin 9 000, omistajan tai haltijan vaihdoksia noin 12 000 ja muutosrekisteröintejä noin 4 000.

Vesikulkuneuvon ensimmäisen rekisteröinnin yhteydessä maistraatit myöntävät asiakkaalle vesikulkuneuvon rekisteritodistuksen sekä rekisteritunnuksen. Vesikulkuneuvon rekisteritunnus säilyy samana koko vesikulkuneuvon elinkaaren ajan.

Vesikulkuneuvon omistajan tulee tehdä vesikulkuneuvorekisteriin ilmoitetun kulkuneuvon tiedoissa tapahtuneista muutoksista kuukauden sisällä kirjallinen ilmoitus maistraatille. Samoin jos rekisteröity vesikulkuneuvo tuhoutuu, myydään tai muutoin luovutetaan ulkomaille tai poistetaan pysyvästi käytöstä, on vesikulkuneuvorekisteriin merkityn omistajan kirjallisesti ilmoitettava tästä rekisterinpitäjälle kuukauden kuluessa tapahtumasta. Rekisteröinti-ilmoitukset ja rekisteröintitietojen muutokset ovat asiakkaille maksullisia. Ainoastaan vesikulkuneuvon poistoilmoitukset ovat asiakkaille maksuttomia, mutta rekisteriote vesikulkuneuvon rekisteristä poistosta on maksullinen.

Rekisteröintitehtävien lisäksi maistraatit vastaavat vesikulkuneuvorekisterin tietojen ylläpitämisestä, käsittelystä ja luovuttamisesta sekä vesikulkuneuvorekisteriä koskeviin asiakastiedusteluihin vastaamisesta ja tietopalvelusta.

Vesikulkuneuvorekisteristä on saatavissa tiedot rekisteröidyn vesikulkuneuvon omistajasta ja haltijasta sekä tiedot vesikulkuneuvon ja sen moottorin ominaisuuksista. Vesiliikenteen valvonta- ja pelastustoiminnassa

rekisterin tekniset ja hallinto-oikeustiedot tukevat ja tehostavat asianomaisten viranomaisten, muun muassa Rajavartiolaitoksen, Hätäkeskuslaitos, poliisin, Tullin sekä Onnettomuustutkintakeskuksen toimintaa. Vesiliikenteen aiheuttamien haittojen arviointi on mahdollista rekisteristä saatavien määrällisten ja teknisten tietojen perusteella. Rekisterin tietoja voidaan käyttää myös vesien käytön suunnitteluun, kuten pohjatietoina väyläsuunnittelussa ja väylien rakentamisessa.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 21 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta muun muassa asioissa, jotka koskevat veneliikennettä. Vesikulkuneuvojen rekisteröintiä koskeva lainsäädäntö kuuluu siten maakunnan lainsäädäntövallan piiriin. Maakuntalaki huviveneistä (32/2003) sisältää myös säännökset veneiden rekisteröinnistä maakunnassa.

Liikenteen turvallisuusviraston järjestämä ajoneuvojen rekisteröintitoiminta

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa ajoneuvojen rekisteröintitoiminnan järjestämisestä. Se ei kuitenkaan hoida ajoneuvojen rekisteröintejä itse vaan hankkii toimintaan tarvittavia palveluita julkisilta tai yksityisiltä organisaatioilta, jotka täyttävät ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta annetussa laissa (1100/1998) asetetut vaatimukset. Ulkoista palveluntuottajaa jonka kanssa Liikenteen turvallisuusvirasto tekee sopimuksen ajoneuvojen rekisteröintitoiminnan hoitamisesta, kutsutaan sopimusrekisteröijäksi. Sopimus on luonteeltaan hallintosopimus.

Ajoneuvojen rekisteröintitoimintaa koskevia sopimuksia on tehty muun muassa katsastustoimintaa harjoittavien yritysten, autoliikkeiden sekä vakuutus- ja rahoitusyhtiöiden kanssa.

Sopimusrekisteröintimalli on edistänyt ajoneuvojen rekisteröintipalvelujen saatavuutta ja väivattomuutta sekä ajoneuvorekisterin ajantasaisuutta. Sopimuskumppanimallilla on edistetty yhden luukun periaatetta rekisteröintiasioita hoidettaessa. Esimerkiksi vakuutusyhtiö voi myydä asiakkaalle ajoneuvon rekisteröinnin edellytyksenä olevan liikennevakuutuksen ja hoitaa samalla ajoneuvon rekisteröinnin. Toisaalta katsastustoimipaikat

voivat myydä liikennevakuutuksia rekisteröintitoiminnan yhteydessä. Rahoitusyhtiö voi hoitaa ajoneuvon rekisteröinnin rahoituksen päätyttyä asiakkaan puolesta. Autoliike voi hoitaa ostamiensa ja myymiensä ajoneuvojen rekisteröinnit. Menettely on parantanut ajoneuvorekisterin ajantasaisuutta.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on erittäin myönteiset kokemukset ajoneuvojen rekisteröintitehtävien hoitamisesta sopimusrekisteröintimallilla yli 15 vuoden ajalta. Kansalaiset ovat voineet hoitaa ajoneuvojen rekisteröintiin liittyvät asiansa vaivattomasti, tehokkaasti ja virheettömästi lähellä omaa asuinpaikkaansa. Sopimusrekisteröijien rekisteröintitehtävien hoitaminen on tarkoituksenmukaista eikä tehtävien hoitamisessa ole ilmennyt merkittäviä ongelmia.

Sopimusrekisteröintimallia on tarkoitus käyttää siitä saatujen myönteisten kokemusten vuoksi myös vesikulkuneuvojen rekisteröintitoiminnan järjestämisessä.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Euroopan unionissa ei tämänhetkisen tiedon mukaan ole suunnitteilla EU-tason sääntelyä vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä.

Yleisesti voidaan todeta, että käytännöt vesikulkuneuvojen rekisteröinnin osalta ovat hyvin erilaisia eri EU-jäsenvaltioissa. Viranomaisten ylläpitämiä vapaaehtoisia tai pakollisia vesikulkuneuvorekistereitä on kuitenkin useimmissa EU-jäsenvaltioissa. Myös käytännöt sen osalta minkä kokoiset vesikulkuneuvot kuuluvat rekisteröintivelvollisuuden piiriin vaihtelevat.

Ruotsissa yli 5 metrin mittainen huvivene voidaan rekisteröidä vapaaehtoiseen rekisteriin. Rekisteriä ylläpitää Ruotsin merenkulkuviranomainen. Rekisteriin merkittävän vesikulkuneuvon omistajan on oltava EU-jäsenvaltion tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen.

Virossa on Merenkululaitoksen ylläpitämä lakisääteinen pienvenerekisteri. Rekisteröintivelvollisuus koskee huviveneitä, joiden pituus on 2,5 metristä 24 metriin ja joiden omistajalla on vakituinen kotipaikka Virossa.

Latviassa merenkulkuviranomaisen ylläpitämään vesikulkuneuvorekisteriin merkitään

yli 2,5 metrin mittaiset purjeveneet sekä yli 12 metrin mittaiset moottoriveneet. Alle 12 metrin mittaiset moottoriveneet rekisteröidään ajoneuvorekisteriin. Rekisteriin merkittävän vesikulkuneuvon omistajan on oltava Latvian kansalainen.

Myös vesikulkuneuvolle myönnettävän lippukäyttöoikeuden osalta käytännöt vaihtelevat EU-jäsenvaltioissa. Monissa EU-jäsenvaltioissa rekisteriin merkityssä vesikulkuneuvossa saa automaattisesti käyttää kyseisen maan lippua, mutta rekisteriin merkittävän veneen omistajan edellytetystä kansallisuudesta tai tietystä vakituisesta asuinpaikasta on erikseen säädetty. Tämä on käytäntö myös Ruotsissa, Virossa ja Latviassa.

2.3 Nykytilan arviointi

Voimassa oleva laki ja asetus vesikulkuneuvorekisteristä muodostavat edelleen johdonmukaisen ja kattavan säädöskokonaisuuden. Vesikulkuneuvorekisteri kuitenkin poikkeaa sisältämiensä teknisten tietojen vuoksi muista maistraattien ylläpitämistä rekistereistä, jotka ovat pääsääntöisesti henkilörekistereitä. Nykyisen vesikulkuneuvorekisterin käyttötarkoitus vastaa Liikenteen turvallisuusvirastolle säädettyjä tehtäviä. Liikenteen turvallisuusvirasto on myös jo nyt vastuussa useista eri liikennevälineiden rekistereistä ja siten vesikulkuneuvorekisterin ylläpidon siirto maistraateilta Liikenteen turvallisuusvirastolle keskittäisi liikennevälineiden rekistereitä entisestään saman toimijan alaisuuteen.

Vesikulkuneuvoa tai sen moottoria koskaan rekisteröintivelvollisuuteen tai poikkeuksiin rekisteröintivelvollisuudesta ei ole tarpeen tehdä muutoksia.

Nykyään vesikulkuneuvo voi olla rekisteröitynä samanaikaisesti sekä vesikulkuneuvorekisterissä että alusrekisterissä. Tämä on mahdollistanut väärinkäytökset, sillä vesillä liikkuja on voinut esittää valvontaviranomaisille tilanteeseen paremmin sopivan rekisteritodistuksen. Esimerkiksi huviveneilyn kevytpolttoöljyn käyttökieltoa ja kauppamerenkulussa asetettuja laivaväen pätevyysvaatimuksia on voitu kiertää esittämällä valvontaviranomaiselle käyttäjän kannalta sopivampi rekisteritodistus.

Tarpeetonta eri rekistereiden päällekkäisyyttä on aiheuttanut myös nykyinen mahdollisuus rekisteröidä vesikulkuneuvo samanaikaisesti sekä vesikulkuneuvorekisteriin että merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain mukaiseen kalastusalusrekisteriin.

Voimassa oleva laki vesikulkuneuvorekisteristä ei sisällä säännöksiä vesikulkuneuvon kansallisuudesta ja oikeudesta käyttää vesikulkuneuvossa Suomen lippua. Voimassa olevan käytännön mukaisesti vesikulkuneuvon kansallisuuteen ja oikeuteen käyttää vesikulkuneuvossa Suomen lippua sovelletaan merilain 1 luvun 1 §:ää. Vesikulkuneuvon kansallisuuden määräytymistä ja lipunkäyttöoikeutta koskevan säännöksen puuttuminen vesikulkuneuvorekisterilaista on aiheuttanut epäselvyyksiä.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa liikennejärjestelmään liittyvistä viranomaistehävistä. Sen tehtävänä on muun ohella antaa toimialaansa koskevia määräyksiä sekä lupia, hyväksyntöjä ja päätöksiä. Se voi nykyisin esimerkiksi antaa tarkempia määräyksiä ilma-alusrekisteriin merkittävistä ilma-aluksiin liittyvistä tietyistä teknisistä tiedoista. Voimassa olevan vesikulkuneuvorekisterilain mukaan tietyistä rekisteröintiin liittyvistä asioista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Monet näistä ovat kuitenkin sellaisia teknisluonteisia yksityiskoh-
tia, joista olisi tarkoituksenmukaisempaa antaa Liikenteen turvallisuusviraston määräyksiä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Esityksen ensisijaisena tavoitteena on vesikulkuneuvorekisterin ylläpidon siirto maistraateilta Liikenteen turvallisuusvirastolle. Liikennevälineiden rekistereiden keskittämisellä Liikenteen turvallisuusvirastolle edistetäisiin liikenneturvallisuustyötä, saavutettaisiin synergiahyötyjä eri liikennevälinerekistereiden kesken sekä selkeytettäisiin alan rekisterinpitäjä sekä kansalaisten että viranomaisten suuntaan.

Esityksen tavoite toteutettaisiin säätämällä uusi laki vesikulkuneuvorekisteristä sekä kumoamalla voimassa oleva samanniminen laki. Samalla kumoutuisi voimassa oleva valtioneuvoston asetus vesikulkuneuvorekisteristä. Asetuksen lainsäädännön alaan kuuluvat osat siirrettäisiin uuteen lakiin ja Liikenteen turvallisuusvirastolle annettaisiin lailla määräyksenantovaltuudet joidenkin tällä hetkellä asetuksella säädettyjen asioiden osalta. Esityksen tavoitteena on siten myös säätää Liikenteen turvallisuusvirastolle tarvittavat valtuudet antaa määräyksiä vesikulkuneuvojen rekisteröintiin liittyvistä teknisistä yksityiskohdista. Määräysten antaminen tietyistä teknisluonteisista asioista valtioneuvoston asetuksella säätämisen sijaan yksinkertaistaisi niiden antamista.

Lakiehdotuksen rekisteröintitoimintaa koskevien ehdotusten tavoitteena on rekisteröinnin helpottaminen sekä rekisteröintipalveluiden alueellisen saatavuuden varmistaminen rekisterin ylläpidon siirrettyä Liikenteen turvallisuusvirastolle. Liikenteen turvallisuusvirastolla itsellään ei ole tarjota vesikulkuneuvojen rekisteröintiä varten asiakaspalvelupisteitä. Rekisteröintitoiminnassa noudatettavat menettelyt kirjattaisiin lakiin.

Voimassa olevan lain tiettyjen yksityiskoh-
tien tarkentamisella ja muuttamisella pyrittäisiin selkeyttämään oikeutta käyttää vesikulkuneuvossa Suomen lippua, ehkäisemään väärinkäytöksiä sekä parantamaan rekisterin tietosisältöä.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Liikenteen turvallisuusvirasto säädettäisiin lailla vesikulkuneuvorekisterin ylläpitäjäksi. Liikenteen turvallisuusvirasto saisi käyttää rekisteriä sille lain mukaan kuuluvien tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseen.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaisi rekisteröintitoiminnan järjestämisestä, rekisteröintipäätösten tekemisestä sekä rekisterin ylläpidosta, mutta hankkisi rekisteröintitoiminnan järjestämiseksi tarvittavat avustavat palvelut julkisilta tai yksityisiltä yhteisöiltä. Ulkoista palveluntuottajaa kutsuttaisiin sopimusrekisteröijäksi. Sopimusrekisteröijän hoitamien avustavat tehtävät olisivat vesikulkuneuvon ja sen moottorin rekisteri-ilmoitusten

ja niihin mahdollisesti liittyvien liitteiden vastaanotto ja vaadittavien tietojen tarkistaminen sekä rekisteri-ilmoitusta, vesikulkuneuvoa ja sen moottoria koskevien tietojen tallettaminen vesikulkuneuvorekisteriin, asiakirjojen lähettäminen digitoitavaksi ja arkistoitavaksi Liikenteen turvallisuusvirastolle, rekisteröintitodistusten valmistaminen ja niiden toimittaminen asiakkaille sekä rekisteröintipahtumaan välittömästi liittyvät muut avustavat, tekniset tehtävät. Tehtävät hoidettaisiin ehdotetun lain mukaan sopimuksien nojalla. Liikenteen turvallisuusviraston ja sopimusrekisteröijän välisessä sopimuksessa sovittaisiin, missä laajuudessa ja millä ehdoilla rekisteröintitehtäviä hoidettaisiin.

Lakiin otettaisiin säännökset sopimusrekisteröijän yleisistä edellytyksistä, sopimusrekisteröijän luotettavuuden sekä rekisteröintitoiminnasta vastaavan ja rekisteröintejä suorittavan henkilön sopivuuden arvioinnista, rekisteröintitoimintaa koskevan sopimuksen pääasiallisesta sisällöstä, irtisanomisesta ja purkamisesta sekä sopimusrekisteröijän toiminnan valvomisesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto tekisi rekisteröintitoimintaa koskevia sopimuksia sellaisten palveluntuottajien kanssa, jotka täyttäsivät laissa säädetty edellytykset ja vaatimukset ja joiden toiminta sopimusrekisteröijänä olisi tarkoituksenmukaista. Sopimuksia olisi tarkoitus tehdä erityisesti vesikulkuneuvojen jälleenmyyjien kanssa. Rekisteröintitoiminnan asianmukaisen hoitamisen varmistamiseksi rekisteröintitoiminnassa olisi noudatettava hyvää hallintotapaa.

Ehdotetulla lailla säädettäisiin, että vesikulkuneuvorekisteriin rekisteröity vesikulkuneuvo ei voisi olla samanaikaisesti rekisteröitynä alusrekisterilain mukaisessa alusrekisterissä tai merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain mukaisessa kalastusalusrekisterissä. Mikäli vesikulkuneuvo on rekisteröity vesikulkuneuvorekisterin lisäksi alusrekisteriin tai merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain mukaiseen kalastusalusrekisteriin olisi omistajan poistettava se toisesta rekisteristä vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Myös jatkossa alus voisi olla rekisteröity yhtä aikaa sekä alusrekisteriin että merellä toimivien kalas-

tus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain mukaiseen kalastusalusrekisteriin.

Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi säännös, joka vahvistaisi voimassa olevan käytännön siitä, että vesikulkuneuvorekisteriin rekisteröidyn vesikulkuneuvon kansallisuus ja oikeus käyttää vesikulkuneuvossa Suomen lippua määräytyy merilain nojalla.

Vesikulkuneuvorekisterin tietosisällön parantamiseksi säädettäisiin rekisteriin merkittäväksi entistä tarkemmin vesikulkuneuvon koko elinkaari. Tätä varten vesikulkuneuvorekisteriä koskevaan lakiin otettaisiin uusina käsitteinä ennakoilmoittaminen, ensirekisteröinti, muutosrekisteröinti ja lopullinen poisto.

Lailla täsmennettäisiin se, että rekisteröintivelvollisuus koskee myös vesiskoottereita, joiden moottorien teho on yli 15 kW.

Lakiin esitetään sisällytettäväksi säännökset, joiden nojalla Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia, teknisluonteisia määräyksiä vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä. Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi valtuudet antaa määräyksiä, jotka koskisivat muun muassa ennakoilmoituksen ja rekisteri-ilmoituksen tekemistä, rekisteröintitodistukseen merkittäviä tietoja, rekisteritunnuksen ja koetunnuksen teknisiä ominaisuuksia, sekä vesikulkuneuvosta ja moottorista rekisteriin talletettavia teknisiä tietoja.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella ei olisi merkittäviä vaikutuksia valtiontalouteen.

Ehdotuksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirastolle tulisi uusia tehtäviä. Vesikulkuneuvorekisterin ylläpitämisestä Liikenteen turvallisuusvirastolle aiheutuvat kulut koostuisivat tietojärjestelmän ylläpidosta ja sen kehittämisestä, sopimusrekisteröijille maksettavista palvelukorvauksista, rekisteröintitodistuksien tuottamisesta sekä henkilöstö- ja hallintokuluista. Koska nykyinen vesikulkuneuvorekisterin tietojärjestelmä ei täytä sähköiseen asiointiin tukeutuvia tietojärjestelmän vaatimuksia, olisi pitkällä aikavälillä kustannustehokkaampaa ottaa käyttöön täysin uusi, valtionhallinnon tietoteknisiä tavoit-

teita tukeva järjestelmä. Liikenteen turvallisuusvirasto on jo käynnistänyt nykyaikaisen tietojärjestelmän luomisen vesikulkuneuvorekisterin ylläpitämiseksi. Tietojärjestelmän rakentamisesta aiheutuisi ensimmäisenä vuotena noin 450 000 euron kustannukset. Tämän lisäksi ensimmäisinä vuosina Liikenteen turvallisuusvirastolle aiheutuisi vesikulkuneuvorekisterin tietojärjestelmän kehittämisestä ja ylläpidosta vuosittain noin 40 000 euron kustannukset, sopimusrekisteröijille maksettavista korvauksista noin 400 000 euron kustannukset ja henkilöstö- ja hallintokustannuksista noin 200 000 euron kustannukset. Asiakaspalvelusta tulisi kustannuksia vuodessa noin 25 000 euroa. Liikenteen turvallisuusvirasto on arvioinut rekisterin ylläpidosta aiheutuvien kustannuksien olevan ensimmäisinä vuosina hieman myöhempiä vuosia korkeammat, johtuen tietojärjestelmän kehittämisestä ja sopimusrekisteröijille maksettavien korvauksien suuremmasta lukumäärästä. Vesikulkuneuvorekisterin ylläpitämisestä Liikenteen turvallisuusvirastolle tulevat tulot koostuisivat rekisteröintimaksuista ja tiedon luovutuksesta saatavista tuloista. Liikenteen turvallisuusviraston arvion mukaan vesikulkuneuvorekisterin ylläpidosta sille aiheutuvat tulot ja menot olisivat suunnilleen yhtä suuret.

Vesikulkuneuvorekisterin tulot maistraateille koostuvat julkisoikeudellisista suoritteista, joita ovat rekisteritodistukset, otteet ja tietopalvelu, sekä liiketaloudellisin perustein hinnoitellusta, vesikulkuneuvorekisteristä annetun rekisteritodistuksen laminoimisesta. Kustannukset muodostuvat pääosin henkilökustannuksista sekä tietojärjestelmään ja sen tekniseen ylläpitoon ja huoltoon liittyvistä kustannuksista sekä neuvonnasta. Vuonna 2012 vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä ja tietopalvelusta saadut maksullisen toiminnan tulot olivat 846 000 euroa ja kustannukset 640 000 euroa. Vesikulkuneuvorekisteritehtävien kokonaiskustannukset, jotka sisältävät myös neuvonnan olivat 728 000 euroa.

Venealan kauppiaiden, yritysten ja veneteollisuuden näkökulmasta rekisteröintikäytännön helpottumisella ja rekisterin tietosisällön parantumisella olisi taloudellisesti ja toiminnallisesti koko toimialaa edistävä vaikutus. Entistä tarkempi rekisteri edistäisi osaltaan

uusien palvelujen rakentamista eri asiakasryhmille hyödyttäen siten koko venealaa. Sopimusrekisteröijänä toimivien venealan yrittäjien mahdollisuudella tarjota asiakkaalle lisäpalveluna vesikulkuneuvon rekisteröintisen hankinnan yhteydessä voisi olla jossain määrin näiden yritystoimintaa piristävä vaikutus. Kysymyksessä olisi lisäpalvelu, jonka sopimusrekisteröijänä toimiva voisi asiakkailleen tarjota. Liikenteen turvallisuusvirasto maksaisi sopimusrekisteröijälle rekisteröintitoiminnasta palvelukorvauksen.

Ehdotetulla lailla ei olisi olennaisia taloudellisia vaikutuksia kansalaisille.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotetun lain mukaan maistraateilta siirtyisivät pois vesikulkuneuvorekisterin ylläpitämiseen liittyvät tehtävät. Vuonna 2012 vesikulkuneuvorekisteritehtäviin eli rekisteröintiin, tietopalveluun sekä asiakasneuvontaan käytetty työpanos oli maistraateissa yhteensä 10 henkilötyövuotta (luvussa ovat mukana palkalliset poissaolot). Tämä jakaantui 11 maistraatin kesken siten, että yksittäisissä maistraateissa näihin tehtäviin oli käytetty 0,3-1,7 htv. Vesikulkuneuvorekisteritehtäviä sisältyy maistraateissa useiden henkilöiden toimenkuvaan siten, että samat henkilöt hoitavat myös muita maistraatin tehtäviä. Tarvittava 10 henkilötyövuoden vähennys maistraateissa on tarkoitus hoitaa ilman irtisanomisia.

Ehdotetun lain myötä Liikenteen turvallisuusvirastolle siirtyisi uusia tehtäviä. Sen tehtäviin kuuluisivat vesikulkuneuvojen rekisteröintitoiminnan järjestäminen, rekisteröintipäätösten tekeminen sekä rekisteröintitoiminnan järjestämiseksi tarvittavien avustavien palveluiden hankkiminen julkisilta tai yksityisiltä yhteisöiltä, sopimusrekisteröijiltä. Tehtäviin kuuluisivat sopimusten tekeminen sopimusrekisteröijien kanssa, rekisteröinti-tehtäviä suorittavien henkilöiden kouluttaminen ja perehdyttäminen tehtävään sekä sopimusrekisteröijien rekisteröintitoiminnan valvominen. Liikenteen turvallisuusvirasto huolehtisi myös sille erikseen osoitettujen rekisteröinti-ilmoitusten käsittelystä, rekisterin teknisestä ylläpidosta, rekisteriä koskevasta

asiakaspalvelusta ja neuvonnasta sekä tehtävään liittyvästä tiedottamisesta. Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi oikeus antaa vesikulkuneuvorekisteriin liittyviä teknisiä määräyksiä. Liikenteen turvallisuusviraston hallinnolliset tehtävät eivät merkittävästi lisääntyisi.

Liikenteen turvallisuusviraston venealan erityisosaaminen voitaisiin hyödyntää rekisteriä kehitettäessä tulevaisuudessa. Liikenne-sektorin rekistereiden keskittäminen samalle toimijalle mahdollistaisi myös eri liikennevälineiden rekisterinpidosta saadun kokemuksen hyödyntämisen rekistereitä kehitettäessä.

Ehdotettu muutos merkitsisi vesikulkuneuvojen rekisteröintiin liittyvien rutiiniluontoisten tehtävien poistumista viranomaiselta. Rekisteröintitoimintaan liittyvien avustavien tehtävien siirtyminen sopimusrekisteröijille vapauttaisi viranomaisen resursseja toiminnan kehittämiseen. Sopimusrekisteröijien tehtävänä olisi vesikulkuneuvon ja sen moottorin rekisteri-ilmoitusten ja niihin liittyvien asiakirjojen vastaanotto ja vaadittavien tietojen tarkastaminen rekisteröinnin edellytysten toteutukseksi, tietojen tallettaminen rekisteriin, rekisteröintitodistusten valmistaminen ja niiden toimittaminen asiakkaille sekä rekisteröintitapahtumaan välittömästi liittyvät muut avustavat tekniset tehtävät.

Rekisteröintimenettelyjen muuttuminen merkitsisi sitä, että vesikulkuneuvorekisterin ylläpitämistä varten tarvittaisiin entistä vähemmän viranomaisresursseja. Liikenteen turvallisuusviraston mukaan esityksessä tarkoitettuihin sille siirrettäviin tehtäviin tarvittaisiin noin kuusi henkilötyövuotta, joista suurin osa sijoitettaisiin viraston rekisteröintiyksikköön Rovaniemelle. Tehtävien hoitamista varten ei perustettaisi uusia virkoja vaan ne hoidettaisiin nykyisillä resursseilla hallinnonalojen välisin järjestelyin. Ensisijaisesti selvitetään maistraattien henkilöstön siirtymishalukkuus kyseisiin tehtäviin Liikenteen turvallisuusvirastoon.

Ehdotetun lain mukaan vesikulkuneuvorekisteriin rekisteröity vesikulkuneuvo ei voisi enää olla samanaikaisesti rekisteröitynä myös alusrekisterilain mukaisessa alusrekisterissä tai merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetussa laissa tar-

koitetussa kalastusalusrekisterissä. Tämä parantaisi viranomaisten mahdollisuutta arvioida vesikulkuneuvokantaa. Lisäksi ehdotus selkeyttäisi valvontaviranomaisten tehtäviä.

Lakiesityksen voimaantulo edellyttää jatko-toimina Liikenteen turvallisuusviraston määräyksien antamista.

4.3 Ympäristövaikutukset

Ehdotetun lain mukaisella vesikulkuneuvon ennakoilmoittamisella parannettaisiin vesikulkuneuvorekisterin tietosisältöä muun muassa veneilypalvelujen ja vesiliikenne-rajoitusten suunnittelun pohjaksi. Pienvenesatamien, venepaikkojen, väylien, jätehuollon ja muun yhdyskuntapoliittisen sekä vesien käytön suunnitteluun tarvitaan rekisteristä saatavia tietoja. Myös vesiliikenteen aiheuttamat haitat olisi arvioitavissa entistä tarkemmin rekisterin tietojen perusteella.

Mahdollisuudella hoitaa vesikulkuneuvon rekisteröinti samanaikaisesti veneen hankinnan kanssa vähennettäisiin asiointiliikennettä ja siten liikenteen aiheuttamia päästöjä erityisesti haja-asutusalueilla.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Liikenteen turvallisuusvirasto huolehtisi siitä, että rekisteröintipalveluja olisi edelleen saatavana koko maassa. Yksittäisten kansalaisten näkökulmasta liikennevälineiden rekisterinpidon keskittyminen Liikenteen turvallisuusvirastolle tekisi alan rekisterinpidon ja tähän liittyvän asioinnin loogisemmaksi. Kansalaisten näkökulmasta mahdollisuus tehdä vesikulkuneuvon rekisteröinti-ilmoitus yhtä aikaa sen hankinnan kanssa merkitsisi turhan byrokratian karsiutumista.

Ehdotetulla lailla voidaan arvioida olevan välillisiä tietoyhteiskuntavaikutuksia. Liikenteen turvallisuusvirasto ottaisi vesikulkuneuvorekisterin ylläpitämiseksi käyttöön nyky-aikaisen tietojärjestelmän, jonka avulla sähköinen asiointi tulisi mahdolliseksi.

Lakiehdotuksella ei arvioida olevan olennaisia työllisyysvaikutuksia.

Vesikulkuneuvorekisterin ylläpidon siirtyminen maistraateilta Liikenteen turvallisuusvirastolle ei aiheuttaisi kansalaisille velvolli-

suutta rekisteröidä uudelleen rekisterissä nyt jo oleva vesikulkuneuvo.

Ehdotetun lain tultua voimaan Liikenteen turvallisuusvirasto huolehtisi vesikulkuneuvorekisteriin liittyvän asiakaspalvelun järjestämisestä.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa. Kokonaisuudessaan vesikulkuneuvorekisterin ylläpidon siirtoa on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriön, valtiovarainministeriön, Liikenteen turvallisuusviraston, Itä-Suomen aluehallintoviraston maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksikön sekä maistraattien yhteistyöllä. Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa vesikulkuneuvoja koskevan rekisterinpidon yleisestä ohjauksesta. Valtiovarainministeriö ja Itä-Suomen aluehallintoviraston maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksikkö vastaavat puolestaan maistraattien hallinnollisesta ja resurssiohjauksesta.

Joulukuussa 2011 hyväksytyssä maistraattien strategia-asiakirjassa 2012–2015 asetettiin tavoitteeksi selvittää, voitaisiinko vesikulkuneuvorekisterin ylläpito siirtää maistraateilta Liikenteen turvallisuusvirastolle vuoden 2014 alusta alkaen. Liikenteen turvallisuusvirasto asetti 19 päivänä tammikuuta 2012 meri- ja vesiliikenteen rekisterikokonaisuuden selvittämiseksi Purkki-hankkeen, jonka yhteydessä selvitettiin mahdollisuus siirtää vesikulkuneuvorekisterin ylläpito maistraateilta Liikenteen turvallisuusvirastolle. Vuonna 2012 Liikenteen turvallisuusvirasto myös käynnisti keskustelut alan sidosryhmien ja valvontaviranomaisten kanssa vesikulkuneuvorekisterin kehittämisestä. Liikenne- ja viestintäministeriö käynnisti virallisesti joulukuussa 2012 rekisterin ylläpito vastuun siirron edellyttämän vesikulkuneuvorekisteriä koskevan lakimuutoksen valmistelun neuvoteltuaan asiasta marraskuussa 2012 valtiovarainministeriön kanssa.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt asiasta lausunnot oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, puolustusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, ympäristöministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, Itä-Suomen aluehallintoviraston maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksiköltä, Helsingin maistraatilta, Hämeen maistraatilta, Itä-Uudenmaan maistraatilta, Kaakkois-Suomen maistraatilta, Länsi-Uudenmaan maistraatilta, Itä-Suomen maistraatilta, Lapin maistraatilta, Länsi-Suomen maistraatilta, Sisä-Suomen maistraatilta, Pohjois-Suomen maistraatilta, Lounais-Suomen maistraatilta, Tietosuojavaltuutetun toimistolta, Onnettomuustutkintakeskukselta, Poliisihallitukselta, Rajavartiolaitokselta, Merivoimilta, Tullilta, Patentti- ja rekisterihallitukselta, Valtakunnanvoudinvirastolta, Kilpailu- ja kuluttajavirastolta, Liikennevirastolta, Liikenteen turvallisuusvirastolta, Viestintävirastolta, Finanssialan Keskusliitto – Finansbranschens Centralförbund ry:ltä, Venealan Keskusliitto Finnboat ry:ltä, Suomen Meripelastusseura ry:ltä, Liikennevaikutuskeskukselta, Suomen Purjehdus ja Veneily ry:ltä sekä merenkulun neuvottelukunnan alaisen veneilyjaoston jäseniltä. Liikenne- ja viestintäministeriö lähetti asian tiedoksi ja mahdollisille kommenteille myös Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle sekä Ahvenanmaan valtionvirastolle.

Lausuntoaika päättyi 24. päivänä toukokuuta 2013. Vesikulkuneuvorekisterilain hallituksen esityksen luonnoksesta annettiin 31 lausuntoa. Lausunnon antoivat Ahvenanmaan valtionvirasto, Finanssialan keskusliitto – Finansbranschens Centralförbund ry, Helsingin maistraatti, Hämeen maistraatti, Itä-Suomen aluehallintoviraston maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksikkö, Itä-Suomen maistraatti, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Lapin maistraatti, Liikennevirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto, Lounais-Suomen maistraatti, Länsi-Uudenmaan maistraatti, maa- ja metsätalousministeriö, oikeusministeriö, Patentti- ja rekisterihallitus, Pohjois-Suomen maistraatti, Poliisihallitus, puolustusministeriö, Rajavartiolaitos, sisäasiainministeriö, Suomen Pur-

jehdus ja Veneily ry, Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry, Tietosuojavaltuutetun toimisto, Tulli, Valtakunnanvoudinvirasto, valtionvarainministeriö, Venealan Keskusliitto Finnboat ry, Viestintävirasto, VTT Expert Services Oy ja ympäristöministeriö. Omasta aloitteestaan lausunnon ehdotusluonnoksesta antoi Palkansaajajärjestö Pardia ry.

Suurin osa lausunnonantajista suhtautui esitykseen myönteisesti ja piti järkevänä keskittää liikennevälineitä koskevien rekistereiden ylläpito saman rekisterinpitäjän alaisuuteen. Kaksi maistraattia ja Palkansaajajärjestö Pardia ry kuitenkin kritisoivat ehdotettua rekisterin ylläpidon siirtoa.

Lausunnonantajat toivat useissa yksityiskohdissa esille muutos-, korjaus- tai kehitysehdotuksia. Nämä ehdotukset on pyritty mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon asian jatkovalmistelussa. Seuraavassa on selostettu keskeisimmät lausuntopalautteen ja jatkovalmistelussa saatujen kehittämissuositusten perusteella tehdyt muutokset ja korjaukset ehdotukseen.

Esitys siitä, että vesikulkuneuvo ei voisi olla rekisteröitynä samanaikaisesti sekä vesikulkuneuvo- että alusrekisterissä, sai kannatusta. Maa- ja metsätalousministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota vesikulkuneuvorekisterin suhteeseen merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetussa laissa tarkoitettuun kalastusalusrekisteriin. Maa- ja metsätalousministeriön lausunnon ja asiasta käytyjen neuvottelujen pohjalta hallituksen esitystä on muutettu siten, että kyseisen lain mukaisesti kalastusalusrekisteriin rekisteröity vesikulkuneuvo ei saa olla samanaikaisesti rekisteröitynä vesikulkuneuvorekisteriin.

Muutamattam lausunnonantajat katsoivat, että selvyyden vuoksi vesikulkuneuvon kansallisuuden tulisi määräytyä ehdotetun menettelyn sijaan merilain säännösten mukaisesti. Ehdotuksen katsottiin myös antavan liian laajat oikeudet käyttää vesikulkuneuvossa Suomen lippua. Hallituksen esitystä on muutettu siten, että vesikulkuneuvon kansallisuus määräytyy voimassa olevan käytännön mukaisesti merilain nojalla.

Muutama maistraatti, valtionvarainministeriö ja Itä-Suomen aluehallintoviraston maist-

raattien ohjaus- ja kehittämissyksikkö pyysivät täsmentämään hallituksen esityksessä kuvattuja maistraateille ylläpidon siirrosta aiheutuvia henkilöstövaikutuksia sekä esitettyjä arvioita maistraattien rekisteröintitehtäviin käyttämistä henkilötyövuosista. Hallituksen esityksen kirjauksista on keskusteltu ja niitä on täsmennetty yhteistyössä valtiovarainministeriön kanssa.

Muutamassa lausunnossa ehdotettiin lisäksi rekisteriin talletettavien vesikulkuneuvon tietojen osalta. Nämä esitykset on huomioitu jatkovalmistelussa. Lisäksi lausunnoissa esitettiin muutoksia ja täsmennystarpeita, jotka koskevat rekisterin tietosisältöä ja tietojen luovuttamista. Jatkovalmistelussa on säännöksiä selkeytetty tältä osin, erityisesti täsmentämällä ja lisäämällä tietojen luovuttamista koskevia hallituksen esityksen perustelujen yksityiskohtaisuutta.

Ehdotukseen sopimusrekisteröijämallin käyttöönotosta suhtauduttiin pääosin myönteisesti. Muutamassa lausunnoissa kuitenkin epäiltiin ehdotuksen perustuslain mukaisuutta eli sitä, ovatko sopimusrekisteröijille ehdotetut avustavat rekisteröintitehtävät sellaisia julkisia hallintotehtäviä, joita voitaisiin siirtää julkisille tai yksityisille yhteisöille. Oikeusministeriö katsoi lausunnossaan, että ehdotus ei ole ongelmallinen perustuslain 124 §:n kannalta, kunhan sopimusrekisteröintiä koskevaa sääntelyä ja perustelua tarkennetaan. Oikeusministeriön lausunnon ja heidän kanssaan käytyjen keskustelujen pohjalta rekisteröintitoiminnan järjestämistä koskevia pykälä ja perustelua on täsmennetty. Lakiehdotukseen täsmennettiin sopimusrekisteröijän tehtävät ja lisättiin säännökset siitä, millaisia rekisteri-ilmoituksia sopimusrekisteröijä ei saisi käsitellä. Sopimusrekisteröijien luotettavuuden arvioinnin osalta lakiin täsmennettiin se, millä perusteella Liikenteen turvallisuusvirasto tosiasiallisesti tekisi luotettavuutta koskevan arvion. Lakiehdotukseen lisättiin myös säännös rekisteritoimintaa koskevan sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta ja täsmennettiin sopimusrekisteröijän valvontaa koskevia säännöksiä. Oikeusministeriön lausunnon pohjalta on esitystä myös selkeytetty rakenteellisesti siten, että rangaistus-sääntöjä koskeva pykälä on jaettu useammaksi pykäläksi. Saatujen kommenttien poh-

jalta myös valtuutussäännöksiä ja muutoksenhakua koskevia säännöksiä on korjattu ja täsmennetty sekä esityksessä käytettyä terminologiaa on yhdenmukaistettu. Lisäksi lausuntokierroksella saatujen kommenttien pohjalta ehdotetaan, että uudesta laista johtu-

vat tarpeelliset tekniset muutokset tehtäisiin myös meripelastuslakiin, tullilakiin ja rikoslakiin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki vesikulkuneuvorekisteristä

1 luku. Yleiset säännöt

1 §. *Vesikulkuneuvorekisteri.* Vesikulkuneuvorekisterilailalla säädettäisiin vesikulkuneuvon ja sen moottorin rekisteröinnistä, vesikulkuneuvorekisterin tietosisällöstä ja tietojen käsittelystä sekä rekisteröintitoiminnasta.

Pykälän 2 momentissa todettaisiin, että Liikenteen turvallisuusvirasto ylläpitäisi vesikulkuneuvorekisteriä ja käyttäisi rekisteriä sille lain mukaan kuuluvien tehtävien ja velvoitteiden hoitamisessa.

Vesikulkuneuvorekisteri olisi valtakunnallinen rekisteri, jonka käyttötarkoitus vastaisi Liikenteen turvallisuusvirastolle säädettyjä tehtäviä. Viraston tehtävänä on muun muassa huolehtia liikennejärjestelmän yleisestä turvallisuudesta ja turvallisuuden kehittämisestä, rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja sekä huolehtia merenkulun turvaamisesta. Rekisterin käyttötarkoitus olisi vesiliikenteen turvallisuuden parantaminen, vesikulkuneuvojen käyttämisestä luonnolle tai muulle ympäristölle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle aiheutuvien haittojen ehkäiseminen, valvonta- ja pelastustoiminnan tukeminen sekä vesien käytön suunnittelu ja varautumissuunnittelu.

Vesiliikenteen turvallisuus pitää sisällään muun muassa vesikulkuneuvojen teknisten vaatimusten edistämisen, rekisteritietojen ajantasaisuuden ja vesiliikenteen valvonnan mahdollistamisen. Rekisteristä olisi saatavis-

sa täsmälliset tiedot rekisteröidyistä vesikulkuneuvoista ja niiden ominaisuuksista. Tietoja voisivat käyttää Liikenteen turvallisuusviraston lisäksi omissa viranomais- ja valvontatehtävissään muun muassa Rajavartiolaitos, poliisi, Tulli sekä Viestintävirasto.

Ahvenmaan maakunnassa ylläpidetään omaa itsenäistä huvivenerekisteriä.

2 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Rekisteriin kuuluvien tietojen salassapitoon ja tietojen luovuttamiseen sovellettaisiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia, jos tässä laissa ei toisin säädetä. Laki olisi erityislaki, joka syrjäyttäisi ristiriitatilanteessa henkilötietolain ja julkisuuslain. Näitä yleislakeja sovellettaisiin kuitenkin täydentävästi siltä osin kuin tässä laissa ei toisin säädettäisi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että vesikulkuneuvorekisteriin rekisteröity vesikulkuneuvo ei voisi olla rekisteröity samanaikaisesti myös alusrekisterilain mukaisessa alusrekisterissä tai merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain mukaisessa kalastusalusrekisterissä. Säännös koskisi käytännössä yli 10-metrisiä vesikulkuneuvoja, joita voidaan käyttää sekä vapaa-aikana että elinkeinotoiminnassa. Vesikulkuneuvon käyttötarkoituksen määrittely ja sen rekisteröinti asianmukaiseen rekisteriin olisi rekisteri-ilmoituksen tekijän vastuulla. Vesikulkuneuvon rekisteriin ilmoitettava henkilö on aluksen omistaja, ja hänellä on paras tieto siitä, mikä on sen käyttötarkoitus.

Päällekkäisten rekisteröintien vähentyessä viranomaisten olisi mahdollista saada entistä

totuudenmukaisempi kokonaiskäsitely vesikulkuneuvojen kokonaismäärästä. Ehdotus selkeyttäisi myös valvontaviranomaisten tehtäviä. Sallimalla vesikulkuneuvon rekisteröinti ainoastaan alus- tai vesikulkuneuvorekisterissä vältettäisiin tilanteet, joissa vesillä liikkuja on voinut esittää valvontaviranomaisille tilanteeseen paremmin sopivan rekisteritodistuksen. Esimerkiksi huviveneilyn kevytpolttoöljyn käyttökieltoa ja kauppamerenkulussa asetettuja laivaväen pätevyysvaatimuksia on voitu kiertää esittämällä käyttäjän kannalta sopivampi rekisteritodistus.

Merilain 1 luvun 1 §:n 1 momentin säännös, joka koskee aluksen kansallisuutta ja siihen liittyvä Suomen lipun käyttöoikeus on keskeinen osa merioikeutta ja sen katsotaan soveltuvan siten myös vesikulkuneuvoihin. Ottamalla säännös vesikulkuneuvorekisterilakiin selkeyttäisiin vesikulkuneuvojen lipunkäyttöoikeuden määräytymisperustetta, sillä voimassa olevasta laista tämä säännös puuttuu vaikka käytännössä vesikulkuneuvon kansallisuus on määräytynyt merilain nojalla. Ulkomaalaisen vesikulkuneuvon oikeudesta saada Suomen lipun käyttöoikeus säädetään merilain 1 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentissa.

2 luku. Vesikulkuneuvon rekisteröinti

3 §. *Rekisteröitävät vesikulkuneuvot.* Asia-sisällöltään 3 § vastaisi voimassa olevan vesikulkuneuvorekisterilain 4 §:ää, kuitenkin voimassa olevasta laista poiketen siten, että tässä pykälässä olisi lueteltu aikaisempaa tarkemmin ne vesikulkuneuvot, jotka on rekisteröitävä. Rekisteröinti koskisi pykälässä määriteltyjä moottorilla tai purjeella varustettuja vesikulkuneuvoja. Vesikulkuneuvolla tarkoitettaisiin vesiliikennelain (463/1996) mukaisesti mitä tahansa veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä ja laitetta.

Käytännössä rekisteröintivelvollisuus koskisi lähes kaikkia huvikäytössä olevia moottorilla varustettuja vesikulkuneuvoja, joiden moottoriteho on vähintään 15 kilowattia sekä purjeella tai moottorilla varustettuja yli 5,5 metriä pitkiä huviveneitä, vaikka moottorin teho olisi alle 15 kilowattia.

Moottorikäyttöisillä huviveneillä tarkoitetaan enintään 24 metriä pitkiä veneitä. Tällaisia vesikulkuneuvoja ei tarvitse katsastaa eikä niiden käytölle aseteta miehitysvaatimuksia.

Huvikäytössä olevien purjeveneiden rekisteröintivelvollisuus alkaisi 5,5 metristä eikä niille ole asetettu pakollista katsastusta. Purjeveneiden miehitysvaatimukset koskevat vain 24 metriä ylittäviä veneitä.

Säädöksen mukaan huvialukset olisivat rekisteröintivelvollisuuden alaisia. Huvialuksilla tarkoitetaan yli 24 metriä pitkiä urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettuja aluksia. Huvialuksia ei tarvitse katsastaa.

Miehittämättömien ja miehitettyinä vuokrattujen vuokraveneiden rekisteröinti- ja katsastusvelvollisuus noudattaisi aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) vuokraveneiden määrittelyä, jolloin kaikki 2,5 – 24 metriä pitkät yli 15 kilowatin moottorilla varustetut vuokraveneet olisi rekisteröitävä. Vuokrattujen purjeveneiden rekisteröintivelvollisuus alkaisi 5,5 metristä.

Muilla vesikulkuneuvoilla tarkoitettaisiin muun muassa ammattiveneitä joita käytetään öljyntorjuntaan, vesirakennustyömailla, muita yksityisten henkilöiden muussa kuin huvikäytössä olevia veneitä sekä poliisin, palokunnan tai Tullin käytössä olevia veneitä.

4 §. *Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta.* Pykälässä lueteltaisiin vesikulkuneuvot, jotka voidaan rekisteröidä vesikulkuneuvorekisteriin, mutta joihin ei kohdistuisi rekisteröintivelvollisuutta.

Rekisteröintivelvollisuus ei koskisi vesikulkuneuvoa, jonka omistaja tai haltija on puolustusvoimat tai rajavartiolaitos. Tiedot näistä vesikulkuneuvoista on tarvittaessa saatavissa suoraan asianomaisilta viranomaisilta.

Rekisteröintivelvollisuus ei myöskään koskisi alusrekisterilain nojalla rekisteröityyn alukseen tai merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetussa laissa tarkoitettuun kalastusalusrekisteriin merkittyyn alukseen kuuluvaa vesikulkuneuvoa, esimerkiksi pelastusvenettä. Näitä veneitä ei pääsääntöisesti käytetä vapaa-ajan vietoissa.

Maa- ja metsätalousministeriö ylläpitää 2 §:ssä mainitun merellä toimivien kalastus-

ja vesiviljelyalusten rekisterin lisäksi sisävesillä käytettävien alusten kalastusalusrekisteriä Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1139/1994) 4 §:n nojalla. Rekisteröintivollisuus ei koskisi sisävesillä käytettävien alusten kalastusalusrekisteriin merkittyä alusta tai tällaiseen alukseen kuuluvaa vesikulkuneuvoa. Kaksinkertaisten rekisteröintien välttämiseksi ei olisi tarkoituksenmukaista vaatia näiden alusten rekisteröimistä myös vesikulkuneuvorekisteriin.

Pelkästään kilpailukäytössä oleva vesikulkuneuvo ei myöskään olisi rekisteröintivollisuuden alainen. Niitä ei käytetä muutoin kuin kilpailtaessa, joten rekisteröinnin tarkoitus ei edellytä tällaisten vesikulkuneuvojen ottamista rekisteriin. Sen sijaan vesikulkuneuvot, joita käytetään sekä kilpailuissa että vapaa-ajan vietossa, tulisi rekisteröidä. Kilpailukäyttönä pidetään myös harjoittelua kilpailua varten.

5 §. Rekisteröitävän vesikulkuneuvon käyttäminen. Pykälä vastaisi nykyisen vesikulkuneuvorekisterilain 8 §:ää. Rekisteröitävän vesikulkuneuvon käyttäminen vesiliikenteessä ei pykälän 1 momentin mukaan olisi sallittua, ennen kuin vesikulkuneuvo on merkitty rekisteriin, jos ehdotetussa laissa ei toisin säädetä.

Pykälän 2 momentin mukaan sellaista tilapäisesti Suomessa olevaa vesikulkuneuvoa, jonka omistajalla tai haltijalla ei ole kotikuntaa eikä kotipaikkaa Suomessa, saisi kuitenkin käyttää Suomessa rekisteriin ilmoittamatta. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi tapauksia, jolloin vesikulkuneuvon omistaja tai haltija on ulkomaalainen luonnollinen henkilö, jolla ei ole kotikuntaa tai kotipaikkaa Suomessa, tai oikeushenkilö, jolla ei ole kotipaikkaa Suomessa. Tilapäisyydellä tarkoitetaan tässä yhteydessä tilannetta, jolloin vesikulkuneuvo on Suomessa lyhytaikaisesti esimerkiksi lomailun tai vierailun yhteydessä.

Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityä vesikulkuneuvoa saisi pykälän 3 momentin mukaan tilapäisesti käyttää muualla Suomessa rekisteriin ilmoittamatta. Tilapäisellä käytöllä tarkoitetaan tässä tilannetta, jolloin vesikulkuneuvo on muualla Suomessa lyhytaikaisesti esimerkiksi lomailun tai vierailun yhteydessä.

Pykälän säännöksillä ei ehdoteta muutoksia nykykäytäntöön.

6 §. Ennakoilmoittaminen. Ennen uuden vesikulkuneuvon ja vesikulkuneuvon moottorin ensimmäistä rekisteröintiä Suomessa, Liikenteen turvallisuusvirastolle voitaisiin ilmoittaa vesikulkuneuvon ja siihen soveltuvan moottorin yksilöinti- ja tekniset tiedot. Vesikulkuneuvon ja moottorin tiedot voitaisiin ennakoilmoittaa myös erillisinä toisistaan. Ennakoilmoitettavan vesikulkuneuvon ja moottorin tulisi täyttää Suomessa voimassa olevat vaatimukset. Niitä seikkoja, jotka olisi ilmoitettu ennakkoon, ei tarvitsisi ilmoittaa 8 §:ssä tarkoitettun ensirekisteröinnin yhteydessä.

Pykälän 2 momentin mukaan ennakoilmoituksen voisi tehdä vesikulkuneuvon tai moottorin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuoja, joka olisi Suomessa kaupparekisteriin rekisteröity vakavarainen ja asiantunteva oikeushenkilö ja jolla olisi tai joka saisi valmistajalta käyttöönsä vesikulkuneuvon tai moottorin rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät tekniset tiedot sekä tiedot vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta. Vaatimusten täyttämistä olisi esitettävä tarvittavat selvitykset Liikenteen turvallisuusvirastolle. Jos hakija täyttäisi edellä mainitut vaatimukset, Liikenteen turvallisuusvirasto voisi tehdä hakijan kanssa sopimuksen ennakoilmoitustietojen toimittamisesta. Liikenteen turvallisuusvirasto päättäisi täyttääkö hakija lain edellytykset. Ennakoilmoittamisen yhtenä tarkoituksena olisi turvata rekisteritietojen oikeellisuus. Valmistajan, valmistajan edustajan tai maahantuojan ilmoittamia tietoja voitaisiin pitää luotettavina. Ennakoilmoittaminen, jonka kautta todennäköisesti suurin osa uusien vesikulkuneuvojen ja moottoreiden tiedoista tulisi rekisteriin, turvaisi pitkälle rekisteriin merkittävien tietojen oikeellisuuden ja luotettavuuden.

Pykälän 4 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä ennakoilmoituksen tekemisestä sekä ennakoilmoituksessa vaadittavista vesikulkuneuvon yksilöinti- ja teknisistä tiedoista sekä moottoritiedoista.

7 §. Rekisteri-ilmoitus. Lähtökohtana olisi, että rekisteröitävän vesikulkuneuvon ja sen moottorin ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot

ja niiden muutokset sekä lopullista poistoa koskevat tiedot olisi ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Pykälän 2 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä rekisteri-ilmoituksen tekemisestä.

Rekisteri-ilmoituksen voisi tehdä joko asiomalla henkilökohtaisesti rekisteröintitehtäviä suorittavan henkilön luona tai lähettämällä rekisteri-ilmoitus liitteineen Liikenteen turvallisuusvirastolle postilähetyksenä tai sähköisesti. Sähköisen rekisteri-ilmoituksen tekijä tunnistettaisiin käyttäen vahvaa tunnistautumista. Postilähetyksenä tehtävän rekisteri-ilmoituksen tekemiseen tarvittavan lomakkeen voisi tilata esimerkiksi Liikenteen turvallisuusvirastolta.

Vuoden 2014 aikana olisi tavoitteena saada käyttöön kolmas rekisteröintitapa. Varmenepalvelun avulla omistajanvaihdokset ja haltijatietojen ilmoitukset olisi mahdollista tehdä täysin sähköisesti vahvan tunnistautumisen kautta. Vesikulkuneuvon myyjä hankkisi vahvan tunnistautumisen kautta Liikenteen turvallisuusviraston sähköisestä palvelusta itselleen varmenteen eli tunnuskuodin. Kaupanteon yhteydessä myyjä antaisi ostajalle varmenteen, joka voisi vahvan tunnistautumisen myötä tehdä sähköisessä järjestelmässä rekisteri-ilmoituksen ja siirtää vesikulkuneuvon omistusoikeuden nimiinsä ja tarvittaessa lisätä haltijatiedon. Tietojen oikeellisuuden takia Liikenteen turvallisuusvirasto ei haluaisi, että asiakkaat kirjaisivat itse tekniset tiedot suoraan järjestelmään. Siksi täysin sähköisessä prosessissa keskityttäisiin ainakin ensimmäisinä vuosina vain omistaja- ja haltijatietojen muutoksiin.

8 §. Ensirekisteröinti. Ensirekisteröinnissä olisi kyse vesikulkuneuvon ensimmäisestä rekisteröinnistä Suomessa ennen sen ottamista vesiliikennekäyttöön. Vesikulkuneuvo voitaisiin ensirekisteröidä Suomeen vain yhden kerran. Muutoin kyse olisi vesikulkuneuvon muutosrekisteröinnistä. Rekisteröitävän vesikulkuneuvon omistaja olisi velvollinen ilmoittamaan Liikenteen turvallisuusvirastolle rekisteröitävän vesikulkuneuvon ja sen moottorin ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot.

Pykälän toisessa momentissa säädettäisiin ensirekisteröinnin edellytyksistä. Ensirekiste-

röinnissä tulisi Liikenteen turvallisuusvirastolle esittää selvitys vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistusoikeudesta. Vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistusoikeus osoitettaisiin saantokirjalla. Useimmiten saantokirja olisi myyjän ja ostajan välinen kauppakirja. Omistusoikeusselvitystä koskeva asiakirja olisi mahdollista esittää valokopiona.

Ulkomailta tuodun vesikulkuneuvon omistusoikeus todistettaisiin esittämällä katkeamaton luovutusketju viimeisestä ulkomaisesta omistajasta alkaen. Riittävä selvityksenä voitaisiin pitää esimerkiksi yksilöityä kauppakirjaa, kauppalaskua tai muuta omistusoikeuden selvittävää asiakirjaa. Asiakirjat olisi esitettävä suomen tai ruotsin kielellä.

Vesikulkuneuvon omistaja tekisi myös ilmoituksen vesikulkuneuvoa käyttävästä haltijasta, jos vesikulkuneuvon omistaja ei ole sen haltija. Haltijalla tarkoitettaisiin muuta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kuin omistajaa, jolle vesikulkuneuvon pääasiallinen käyttö on siirtynyt tai jonka käyttöön vesikulkuneuvo luovutetaan yli 30 päivän ajaksi sopimuksen perusteella. Jos vesikulkuneuvolla olisi useampia omistajia tai haltijoita, olisi rekisteriin merkittävä yksi heistä pääasialliseksi yhteyshenkilöksi.

Ensirekisteröinnin edellytyksenä olisi myös, että omistaja esittäisi todistukset rekisteriin merkittävän vesikulkuneuvon ja sen moottorin yksilöivistä valmistenumeroista, jos ne on valmistettu tai vesikulkuneuvo on otettu huvivenekäyttöön 16.6.1998 jälkeen. Ensirekisteröinnin edellytyksenä olisi myös vesikulkuneuvon ja sen moottorin vaatimustenmukaisuusvakuutuksen todentavien asiakirjojen tai niiden jäljennösten esittäminen, mikäli vesikulkuneuvo tai moottori on otettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/25/EY, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/44/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1882/2003 (huvivenedirektiivin) mukaiseen käyttöön 16.6.1998 jälkeen. Vaatimustenmukaisuuden toteaminen tehtäisiin esittämällä vaatimustenmukaisuusvakuutuksen osoittava asiakirja, jonka tiedot vastaisivat veneeseen fyysisesti kiinnitettävää CE-merkkiä.

Ensirekisteröitävän vesikulkuneuvon olisi täytettävä huvivenedirektiivin liitteen I mu-

kaiset ihmisten turvallisuutta ja terveyttä sekä ympäristönsuojelua ja kuluttajansuojaa koskevat olennaiset vaatimukset. Valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on ennen tuotteen markkinoille saattamista tai käyttöön ottamista huolehdittava siitä, että tuotteelle suoritetaan vaatimustenmukaisuuden arviointi sen varmistamiseksi, että tuote täyttää sille eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa (621/2005) tai sen nojalla säädetyt vaatimukset. Eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 4 §:n mukaisilta vesikulkuneuvoilta ei vaadittaisi CE -merkintää.

Ensirekisteröinnissä tulisi ilmoittaa myös vesikulkuneuvon käyttötarkoitus ja sen pääasiallinen käyttökunta.

Vesikulkuneuvon ensirekisteröinnin edellytyksenä ei olisi pakollista rekisteröintikatsastusta.

Pykälän 3 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä ensirekisteröinnissä ilmoitettavista vesikulkuneuvon ja sen moottorin teknisistä tiedoista.

9 §. Muutosrekisteröinti. Muutosrekisteröinnissä olisi kyse rekisteröidyn vesikulkuneuvon ja sen moottorin tietojen muutoksista. Pykälän 1 momentin mukaan rekisteröidyn vesikulkuneuvon omistaja olisi velvollinen ilmoittamaan 8 §:n 2 momentissa tarkoitettujen, rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista 30 päivässä muutoksen tapahtumisesta kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolle. Rekisterin tietosisällön oikeellisuuden ja paikkansapitävyyden sekä luotettavuuden varmistamiseksi säännös olisi tarpeen eikä poikkeaisi nykyisin voimassa olevasta säännöksestä. Sellaisen omistajan tai haltijan, jolla on henkilötunnus, nimen, henkilötunnuksen, osoitteen tai kotikunnan muutoksista tai kuolemasta sekä sellaisen oikeushenkilön yhteystietojen muutoksista, jonka yritys- ja yhteisötunnus on merkitty rekisteriin, ei olisi ilmoitettava. Edellä mainitut tiedot ovat saatavissa väestötietojärjestelmästä tai yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä, eikä ole perusteltua syytä velvoittaa ilmoittamaan muutoksista, jotka ovat saatavissa suoraan viranomaisjärjestelmästä. Ehdotetun lain 20 §:ssä säädettäisiin tarkemmin oikeudesta tietojen

saantiin viranomaisilta. Jos omistajalla tai haltijalla ei ole henkilötunnusta, olisi nimen, henkilötunnuksen, osoitteen tai kotikunnan muutoksista tai kuolemasta kuitenkin ilmoitettava. Jos oikeushenkilöllä ei ole yritys- ja yhteisötunnusta, olisi yhteystietojen muutoksesta ilmoitettava.

Pykälän 2 momentin mukaan vesikulkuneuvon haltija olisi velvollinen ilmoittamaan vesikulkuneuvoa ja sen moottoria koskevat teknisten tietojen muutokset sekä vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta ja pääasiallista käyttökuntaa koskevien tietojen muutokset kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolle 30 päivässä muutoksen tapahtumisesta.

Pykälän 3 momentin mukaan muutosrekisteröinnin yleisenä edellytyksenä olisi, että vesikulkuneuvon omistajaa tai haltijaa, vesikulkuneuvon tai sen moottorin teknisiä tietoja tai vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta tai sen pääasiallista käyttökuntaa koskevista muutoksista olisi esitetty tarpeellinen selvitys.

Muutosrekisteröinti pitäisi sisällään myös rekisteristä poistamisen. Vesikulkuneuvo voitaisiin poistaa rekisteristä väliaikaisesti, kun sitä ei enää pääasiallisesti käytettäisi Suomessa tai jos vesikulkuneuvoa muutettaisiin siten, että se ei enää kuuluisi rekisteröintivelvollisuuden piiriin. Tämä eroaisi vesikulkuneuvon lopullisesta poistamisesta siinä, että rekisteristä poistettu vesikulkuneuvo voitaisiin rekisteröidä uudelleen Suomen vesikulkuneuvorekisteriin.

10 §. Lopullinen poisto. Lopullisella poistolla tarkoitettaisiin rekisteröidyn vesikulkuneuvon tai moottorin lopullista poistamista vesiliikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin. Rekisteröidyn vesikulkuneuvon tai moottorin omistaja olisi rekisterin ajantasaisuuden vuoksi velvollinen ilmoittamaan kirjallisesti 30 päivässä Liikenteen turvallisuusvirastolle vesikulkuneuvon tai moottorin tuhoutumisesta, romuttamisesta tai purkamisesta.

Pykälän 2 momentin mukaan lopullista poistoa koskeva merkintä tehtäisiin rekisteriin vain, jos Liikenteen turvallisuusvirastolle esitettäisiin luotettava selvitys vesikulkuneuvon tai moottorin tuhoutumisesta, romuttamisesta tai purkamisesta. Tällaisena selvityksenä voitaisiin pitää poliisin tai muun viran-

omaisen lausuntoa vesikulkuneuvon tai moottorin tuhoutumisesta. Myös ympäristöluvan saanut virallinen vastaanottopiste tai vesikulkuneuvon tai moottorin purkanut taho voisi antaa todistuksen vesikulkuneuvon tai moottorin lopullista poistamista varten. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi hyväksyä myös omistajan tai haltijan tekemän selvityksen vesikulkuneuvon tai moottorin tuhoutumisesta. Selvityksestä olisi käytävä selkeästi ilmi, että vesikulkuneuvo tai moottori on tuhoutunut korjauskelvottomaksi. Myös vakuutusyhtiöt voisivat tehdä ilmoituksen lopullisesta poistosta lunastettuaan vesikulkuneuvon tai moottorin korjauskelvottomana tai tuhoutuneena.

Vesikulkuneuvon omistaja tekisi päätöksen siitä, milloin vesikulkuneuvo tai moottori on poistettavissa lopullisesti. Esimerkiksi uponnut vesikulkuneuvoneuvo ei välttämättä ole tuhoutunut, jos se on nostettavissa pinnalle ja korjattavissa.

Lopullisesti poistettua vesikulkuneuvoa tai sen moottoria ei voisi rekisteröidä uudelleen vesikulkuneuvorekisteriin.

11 §. *Rekisteröintitodistus.* Muutoksena voimassa olevaan lakiin sanan ”rekisteritodistus” sijasta käytettäisiin sanaa ”rekisteröintitodistus”, joka terminä kuvaisi selkeämmin sitä, että vesikulkuneuvo on rekisteröity.

Rekisteröintitodistukseen merkittäisiin vesikulkuneuvorekisterissä olevien henkilötietojen osalta vesikulkuneuvon omistajan ja haltijan nimi. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitkä rekisterissä olevat vesikulkuneuvon ja sen moottoriin liittyvät tekniset tiedot merkittäisiin rekisteröintitodistukseen. Voimassa olevan lain mukaan rekisteröintitodistukseen merkittävistä tiedoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 2 momentin mukaan rekisteröintitodistus toimisi suomalaisen vesikulkuneuvon kansallisuustodistuksena. Rekisteröintitodistukseen merkittäisiin tieto vesikulkuneuvon Suomen kansallisuudesta, jos merilain 1 luvun 1 §:n edellytykset kansallisuuden myöntämiseksi ovat täyttyneet rekisteröinnin yhteydessä. Tässä tapauksessa rekisteröintitodistuksessa olisi maininta vesikulkuneuvon Suomen kansallisuudesta, FI-

merkintä sekä kuva Suomen lipusta. Mikäli vesikulkuneuvolla ei olisi Suomen lipun käyttöoikeutta, olisi tästä maininta rekisteröintitodistuksessa.

Pykälän 3 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto antaisi uuden rekisteröintitodistuksen silloin, kun rekisteröintitodistukseen merkittyä tietoa muutettaisiin.

Ensirekisteröinnin yhteydessä asiakkaalle tilattaisiin automaattisesti aina rekisteröintitodistus. Rekisteröintitodistus olisi muovinen ajokortin kokoinen kolmikielinen kortti, jonka etupuolella olisi vesikulkuneuvon tekniset tiedot sekä vesikulkuneuvon moottorin tekniset tiedot ja takapuolella olisi vesikulkuneuvon omistajien ja mahdollisten haltijoiden nimi. Rekisteröintitodistuksessa näkyisivät vain oleellimmat rekisteriin talletetut tiedot.

Omistajan tai haltijan nimenmuutoksen yhteydessä uutta korttia ei kuitenkaan tarvitsisi tilata, sillä tiedot uudesta nimestä päivittyisivät järjestelmään automaattisesti ja seuraavien teknisten tai omistajatietojen muutoksen yhteydessä päivitetäisiin myös muuttunut nimitieto.

Pykälän 4 momentin mukaan voimassa oleva rekisteröintitodistus tulisi nykyiseen tapaan olla mukana vesikulkuneuvoa käytettäessä. Poikkeuksena olisivat ne ensirekisteröintitilanteet ja rekisteritietojen muutostilanteet, joissa omistaja tai haltija ei ole vielä saanut ensirekisteröinnistä annettavaa rekisteröintitodistusta tai muutosrekisteröinnistä annettavaa uutta rekisteröintitodistusta, vaikka rekisteri-ilmoitus on tehty. Omistaja tai haltija saisi kuitenkin käyttää vesikulkuneuvoa 30 päivän ajan ensirekisteröinnin jälkeen ilman rekisteröintitodistusta, koska rekisteröintitodistus toimitetaan vesikulkuneuvon omistajalle tai haltijalle jälkikäteen eikä sitä saa samassa yhteydessä rekisteri-ilmoituksen tekemisen kanssa. Muutosrekisteröintitilanteissa ennen uuden rekisteröintitodistuksen saapumista vesikulkuneuvoa saisi käyttää pitämällä mukana viimeisintä voimassa olevaa rekisteröintitodistusta. Suositeltavaa kuitenkin olisi, että vesikulkuneuvoa käytettäessä muutosrekisteröinnin jälkeen ennen uuden rekisteröintitodistuksen saamista, mukana pidettäisiin myös kopio vesikulkuneuvon tietojen muutokseen liittyvästä asiakirjasta. Vesiliikenteen valvonnan kannalta rekisteröinti-

todistuksen mukana pitäminen on perusteltua.

Pykälän 5 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaisi voimassa olevan lain mukaisesti rekisteröintitodistuksen mallin.

Pykälän 6 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto vastaisi rekisteröintitodistuksen valmistamisesta ja toimittamisesta asiakkaille. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi hankkia rekisteröintitodistuksen valmistuksen ja toimittamisen yksityiseltä tai julkiselta palvelun tuottajalta. Tehtävän järjestämisessä noudatettaisiin tämän lain 6 luvun säännöksiä.

Tehtävään kuuluisi rekisteröintitodistuksen valmistus ja sen toimittaminen asiakkaalle. Liikenteen turvallisuusviraston tietojärjestelmän muodostamasta rekisteröintipäätöksestä siirtyisi automaattisesti tieto rekisteröintitodistuksen valmistajalle erillisen tietojen siirtoyhteyden kautta. Kysymyksessä ei olisi käyttöliittymä, jossa palvelun tuottaja pääsisi käyttämään rekisteriä. Rekisteröintitodistuksen tiedot tulostuisivat siten korttiin automaattisesti vesikulkuneuvorekisteristä, joten palvelun tuottaja ei käsitelisi kortin tietoja. Palveluntuottajalla ei olisi myöskään tarvetta esimerkiksi tietojen tarkastamiseen, koska tiedot talletettaisiin rekisteristä sellaisina kuin ne on sinne syötetty. Jos rekisteröintitodistuksessa olisi virheellinen tieto, olisi asiakkaan otettava yhteys Liikenteen turvallisuusvirastoon asian korjaamiseksi.

Palveluntuottaja tuottaisi rekisteröintitodistuksen ja toimittaisi sen rekisteristä saatavaan osoitteeseen. Rekisteröintitodistuksen tilaus-tietoihin sisältyisi toimitusosoite. Vastaavasti menetellään esimerkiksi ajokorttien kohdalla. Prosessi olisi täysin koneellinen, eikä asiakirjoja käsiteltäisi manuaalisesti. Rekisteröintitodistuksen toimitusaika olisi noin kaksi viikkoa.

Jos vesikulkuneuvon omistajina tai haltijoina olisi useita henkilöitä, lähetettäisiin rekisteröintitodistus rekisteriin merkitylle yhteyshenkilölle, joka voisi olla omistaja tai haltija. Rekisteriin merkitty vesikulkuneuvon omistaja voisi tarvittaessa maksusta tilata rekisteröintitodistuksen kaksoiskappaleen Liikenteen turvallisuusvirastolta.

12 §. Rekisteritunnus. Liikenteen turvallisuusviraston antama rekisteritunnus olisi vesikulkuneuvon valmistenumeron lisäksi sen ainoa tunnistetieto eikä samaa rekisteritunnusta voisi siirtää toiseen vesikulkuneuvon, kun se on kerran annettu. Liikenteen turvallisuusviraston tietojärjestelmä muodostaisi automaattisesti yksilöllisen rekisteritunnuksen ensirekisteröinnin yhteydessä. Rekisteritunnus koostuisi kirjain- ja numerosarjasta. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä rekisteritunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä. Voimassa olevan lain mukaan näistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 2 momentin mukaan rekisteröitävää vesikulkuneuvoa ei saisi käyttää, ellei sitä ole varustettu rekisteritunnuksella.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että 4 §:n 3 kohdassa tarkoitettuun sisävesillä käytettävien alusten kalastusalue rekisteriin rekisteröity vesikulkuneuvo voitaisiin jättää varustamatta vesikulkuneuvorekisteristä saadulla rekisteritunnuksella. Sisävesillä käytettävien alusten kalastusalue rekisteriin merkitty vesikulkuneuvo on yksilöitävissä esimerkiksi valvontatilanteissa siinä jo ennestään olevan tunnusmerkinnän perusteella, ja tiedot kyseessä olevasta vesikulkuneuvosta olisivat saatavissa myös edellä mainitusta rekisteristä.

13 §. Koetunnus. Vesikulkuneuvoihin liittyvässä elinkeinotoiminnassa on vakiintuneesti käytetty koetunnuksia, jolloin koetunnuksen haltija on voinut käyttää vesiliikenteessä myös rekisteröimätöntä vesikulkuneuvoa. Koetunnusten käytössä ei ole havaittu epäkohtia, joiden vuoksi siitä olisi tarpeen luopua. Elinkeinotoiminnan kannalta hankalana olisi myös pidettävä, että vesikulkuneuvo olisi rekisteröitävä esimerkiksi lyhyitä koeajokasjoja tai moottorien testauksia varten. Koetunnuksen antaminen merkitsisi poikkeusta vesikulkuneuvon yleiseen rekisteröimisvelvollisuuteen ja rekisteröimättömän vesikulkuneuvon käyttökieltoon.

Pykälän 1 momentin mukaan vesikulkuneuvon tai moottorin valmistajalle, maahan tuojalle, myyjälle, korjaajalle tai muulle vastaavalle elinkeinonharjoittajalle voitaisiin antaa koetunnus, jota voitaisiin käyttää koeajossa, myynninedistämistoiminnassa ja

muussa vastaavassa tämän tyyppisessä elinkeinonharjoittamiseen välittömästi liittyvässä toiminnassa. Koetunnuksen haltija olisi siis oikeutettu käyttämään rekisteröimätöntä vesikulkuneuvoa, mikä muutoin olisi kielletty 5 §:n 1 momentin nojalla. Tämä ei toisaalta estäisi sitä, että elinkeinonharjoittaja rekisteröisi vesikulkuneuvon esimerkiksi myyntitapah-tuman nopeuttamiseksi. Koetunnus voitaisiin antaa elinkeinonharjoittajan Liikenteen turvallisuusvirastolle tekemästä kirjallisesta hakemuksesta.

Koetunnus voitaisiin tarvittaessa vaihtaa vesikulkuneuvosta toiseen. Mikäli elinkeinonharjoittaja kuitenkin käyttäisi useampaa vesikulkuneuvoa samanaikaisesti koekäytössä, tulisi jokainen vesikulkuneuvo varustaa yksilöidyllä toisistaan eroavalla koetunnuk-sella, sillä vesiliikennekäytössä olevat vesikulkuneuvot olisi turvallisuus- ja valvontasyistä kyettävä tunnistamaan kaikissa olo-suhteissa. Elinkeinoharjoittajalle myönnet-täisiin tarvittava määrä koetunnuksia elinkeinonharjoittajan esittämän tarpeen mukaan. Säännöksellä koetunnuksen käyttö rajattai-siin nykyiseen tapaan välittömästi edellä tar-koitettuun elinkeinotoimintaan. Hyväksyttävänä ei voitaisi esimerkiksi pitää koetunnuk-sellisen vesikulkuneuvon käyttöä vapaa-ajan käyttötarkoituksiin tai elinkeinonharjoittajan muuhun elinkeinotoimintaan. Käytännössä tätä seurattaisiin muun valvontatoimen yh-teydessä.

Koetunnus olisi voimassa toistaiseksi. Koe-tunnus voitaisiin peruuttaa, jos elinkeinonharjoittaja ilmoittaisi luopuvansa koetunnuk-sesta. Lisäksi koetunnus voitaisiin peruuttaa, jos elinkeinonharjoittaja olisi käyttänyt koe-tunnusta ehdotetun lain tai sen nojalla annet-tujen määräysten vastaisesti tai jos koetun-nuksen peruuttamiseen olisi muita erityisiä syitä. Tällaisena syynä voitaisiin pitää esi-merkiksi sitä, että elinkeinonharjoittajan elinkeinotoiminta on joko kokonaan tai ky-seessä olevan toimialan osalta loppunut. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi saada tätä koskevan tiedon muun muassa yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä tai kaupparekisteristä. Koetunnusta peruuttaessaan Liikenteen tur-vallisuusvirasto noudattaisi kuulemisen ja muun hallintomenettelyn osalta hallintolakia (434/2003).

Pykälän 3 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto antaisi elinkeinonharjoit-tajalle todistuksen oikeudesta käyttää vesi-kulkuneuvoa koetunnuksella. Todistuksessa olisi huomattavasti suppeampi tietosisältö kuin varsinaisessa rekisteritodistuksessa. Siitä puuttuisivat muun muassa vesikulkuneu-vo ja moottoria koskevat tiedot. Todistus olisi pidettävä mukana vesikulkuneuvoa käy-tettäessä. Rekisteröimätön vesikulkuneuvo olisi varustettava koetunnuksella, jos sitä käytetään 1 momentin mukaisesti..

Koetunnusta koskevan todistukseen sovel-lettaisiin, mitä 10 §:n 5-6 momentissa sääde-tään rekisteritodistuksesta

Pykälän 5 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä koetunnuksen teknisistä ominai-suuksista ja sen merkitsemisestä sekä siitä, mitä rekisteriin talletettuja elinkeinonharjoit-tajaa koskevia tietoja merkittäisiin todistuk-seen. Voimassa olevan lain mukaan koetun-nuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3 luku. Rekisterin tietosisältö

14 §. Rekisteröidyt. Pykälä vastaisi asiasi-sällöltään voimassa olevan lain 12 §:ää. Py-kälässä lueteltaisiin ne tilanteet, jolloin luon-nollisista henkilöistä ja oikeushenkilöistä merkittäisiin tietoja rekisteriin. Rekisteriin talletettaisiin tietoja luonnollisesta henkilöstä ja oikeushenkilöstä, jos kyseessä on vesikul-kuneuvon omistaja tai haltija. Rekisteriin sai-si tallettaa tarpeellisia tietoja myös koetun-nuksen saaneesta elinkeinonharjoittajasta.

15 §. Rekisteriin talletettavat perustiedot. Pykälän 1 momentin mukaan rekisteriin saisi perustietoina tallettaa tietoja vesikulkuneu-vo ja sen moottorin omistajana tai haltijana olevasta luonnollisesta henkilöstä. Luonnolli-sesta henkilöstä saisi tallettaa nimen, kansal-lisuuden ja henkilötunnuksen taikka henkilö-tunnuksen puuttuessa syntymäajan, tiedon syntymäkotikunnasta tai ulkomaisesta syn-tymäpaikasta ja syntymävaltiosta, sekä osoi-te- ja muut yhteystiedot kuten puhelinnume-ro, tiedon kotikunnasta, asiointikielystä ja henkilön kuolemasta. Henkilön yksilöintitie-

dot vastaisivat sisällöltään väestötietojärjestelmästä saatavia tietoja. Asiasisällöltään pykälä ei muuttaisi voimassa olevan lain mukaisia perustietoja.

Pykälän 2 momentin mukaan vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistajana tai haltijana olevasta oikeushenkilöstä sekä koetunnuksen saaneesta elinkeinonharjoittajasta saisi tallettaa rekisteriin perustietoina nimen, yritys- ja yhteisötunnuksen, kotipaikan, osoite- ja muut yhteystiedot sekä tiedon asiointikielestä.

16 §. Rekisteriin talletettavat muut tiedot. Pykälän mukaan sekä luonnollisista henkilöistä että oikeushenkilöistä saisi perustietojen lisäksi tallettaa rekisteriin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisina tietoina pykälässä mainitut tiedot. Tiedot saataisiin rekisteri-ilmoituksella.

17 §. Vesikulkuneuvoista ja moottoreista talletettavat tiedot. Pykälän mukaan rekisteriin saisi tallettaa rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisina vesikulkuneuvoa, sekä siihen liittyviä laitteita ja moottoria koskevinä tietoina 1 momentissa mainitut tiedot. Rekisteriin talletettavia, vesikulkuneuvon liittyviä teknisiä ja yksilöintitietoja olisivat muun muassa merkki ja malli, tyyppi, runkoti tai muu vastaava yksilöintinumero, rekisteritunnus, CE-sertifioitu-merkintä, runkopituus ja rungon suurin pituus ja leveys, rungon rakennusmateriaali, rakennusvuosi ja käyttöönottovuosi, valmistajan ilmoittama suurin nopeus, syväys, valmistajan ilmoittama suurin arvioitu henkilöluku tai kuorma, kansirakenne, pääväri sekä vesikulkuneuvolle annettu nimi. Vesikulkuneuvon moottoria koskevinä teknisinä ja yksilöintitietoina tallettaisiin ainakin merkki ja vuosimalli, käyttöönottovuosi, käyttövoima, valmistajan ilmoittama suurin moottoriteho kilowatteina sekä moottorin valmistusnumero ja tyyppi. Näiden lisäksi rekisteriin voitaisiin tallettaa myös tieto vesikulkuneuvon katsastuksesta sekä muut sen teknisiä tarkastuksia koskevat tiedot, kuten tieto vesikulkuneuvon kuntotarkastuksesta tai jälkikäteen hankitusta CE-merkinnästä. Rekisteriin talletettavia tietoja olisivat myös vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta ja sen pääasiallista käyttökuntaa koskevat tiedot, vesikulkuneuvon ja moottorin lopullista pois-

tamista koskevat tiedot, ulosottotiedot sekä anastustiedot.

Pykälän 2 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentin 1-4 kohdassa tarkoitetuista rekisteriin tallettavista tiedoista.

18 §. Rekisteritietojen korjaaminen. Pykälän 1 momentin mukaan rekisterissä olevien henkilötietojen korjaamisesta säädetään, henkilötietolain 29 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin oikeushenkilöä, vesikulkuneuvoa ja sen moottoria koskevien tietojen korjaamisesta. Liikenteen turvallisuusviraston olisi korjattava ja täydennettävä tiedot rekisteriin, jos se saisi luotettavan selvityksen siitä, että rekisterissä oleva tieto olisi virheellinen tai muuttunut taikka jos velvollisuus ilmoittaa vesikulkuneuvo rekisteriin olisi laiminlyöty. Liikenteen turvallisuusviraston olisi ennen korjauksen tekemistä annettava vesikulkuneuvon omistajalle tai haltijalle mahdollisuus lausua käsityksensä korjauksen aiheellisuudesta, jos korjaus vaikuttaisi omistajan tai haltijan oikeuksiin. Liikenteen turvallisuusviraston olisi ilmoitettava tehdystä korjauksesta vesikulkuneuvon omistajalle ja haltijalle.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin virheellisten tietojen säilyttämisestä. Virheellisen rekisteritiedon säilyttämisen edellytyksenä olisi, että säilyttäminen olisi tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai Liikenteen turvallisuusviraston oikeuksien turvaamiseksi, esimerkiksi oikeusturvasyistä vastuukysymysten myöhempää selvittämistä varten. Tietoa saisi käyttää ainoastaan rekisteröidyn, muun asianosaisen tai Liikenteen turvallisuusviraston oikeuksien turvaamistarkoituksessa.

Säilytettävä virheellinen tieto olisi poistettava heti, jos sen säilyttäminen ei olisi kenenkään oikeuksien turvaamiseksi enää tarpeen. Poistaminen tapahtuisi kuitenkin viimeistään kahden vuoden kuluttua tiedon poistamiselle säädetyn määräajan päättymisestä.

19 §. Henkilötietojen poistaminen rekisteristä. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 15 §:ää. Pykälässä säädettäisiin henkilötietojen poistamisesta silloin, kun henkilötiedot liittyvät rekisterissä olevaan vesikulkuneuvon. Säännöksen mukaan henkilötiedot

poistettaisiin rekisteristä kahden vuoden kulluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana vesikulkuneuvo on poistettu rekisteristä lopullisesti.

4 luku. **Liikenteen turvallisuusviraston tiedonsaantioikeus**

20 §. *Oikeus tietojen saantiin viranomaisilta.* Pykälän 1 momentissa lueteltaisiin ne viranomaiset, joilta saatavaa tietoa voidaan tarvittaessa tallettaa rekisteriin tai joilta saatavaa tietoa voitaisiin käyttää rekisteritietojen ylläpitoon rekisterin tietosisällön ajantasaisuuden ja oikeellisuuden parantamiseksi ja varmistamiseksi.

Väestötietojärjestelmästä olisi oikeus saada tiedot henkilön nimestä, nimenmuutoksesta, henkilötunnuksesta, osoitteesta ja muista yhteystiedoista, kotikunnasta, asiointikielestä, Suomen kansalaisuudesta ja kuolemasta sekä tiedot väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista (661/2009) annetun lain 36 §:n 1 momentissa tarkoitetuista luovutusrajoituksesta.

Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi oikeus saada myös yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä ehdotetun lain 15 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot oikeushenkilöstä. Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi oikeus saada ulosottoviranomaiselta tiedot vesikulkuneuvon ulosotosta, turvaamistoimista ja muista täytäntöönpanotoimista, poliisilta tiedot rekisteröidyn vesikulkuneuvon ja moottorin anastuksesta, Tullilta tiedot rekisteröidyn vesikulkuneuvon maastaviennistä sekä Viestintävirastolta tiedot radioluvista.

Pykälän 2 momentin mukaan tiedot toimitettaisiin teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa niin kuin siitä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa sovittaisiin. Yksittäiset tiedot Liikenteen turvallisuusvirasto voisi tallettaa 1 momentin nojalla suoraan rekisteriin, mutta tietojen siirto esimerkiksi eräluovutuksena sähköisenä tiedonsiirtona mahdollistuisi 2 momentin säännöksen nojalla.

21 §. *Oikeus tietojen saantiin muilta kuin viranomaisilta.* Pykälässä säädettäisiin Liikenteen turvallisuusviraston oikeudesta saada muilta kuin viranomaisilta tarvittaessa tietoja rekisterin ylläpitoa varten. Pykälän 1 mo-

mentin 1 kohdan mukaan vesikulkuneuvon ja moottorin valmistajalta tai maahantuojalta ja näiden edustajalta saataisiin vesikulkuneuvon ja moottorin tekniset ja yksilöintitiedot rekisterin ylläpitoa varten. Saaduilla tiedoilla voitaisiin tarvittaessa varmistaa rekisterin tietosisällön oikeellisuus.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan katsastuksen suorittajalta saataisiin vesikulkuneuvoihin liittyvät katsastustiedot. Näitä olisivat muun muassa vuokraveneiltä edellytettävät katsastustiedot.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan rekisteröintitehtäviä suorittavalta saataisiin vesikulkuneuvon ja moottorin rekisteröintitehtäviä sekä rekisteröintitodistuksen valmistamista ja valmiin todistuksen lähettämisestä koskevat tiedot.

Pykälän 2 momentin mukaan tiedot toimitettaisiin teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa siten kuin siitä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa sovittaisiin.

5 luku. **Tietojen julkisuus ja niiden luovuttaminen**

22 §. *Tietojen luovuttamisen yleiset edellytykset.* Pykälässä määritellään vesikulkuneuvorekisterin tietojen luovuttamisen yleiset edellytykset. Näillä tarkoitetaan tässä yhteydessä edellytyksiä, joiden tulisi aina täytyä, jotta järjestelmän tietoja voitaisiin luovuttaa. Toisaalta olisi kuitenkin myös otettava huomioon, että nämä edellytykset ovat varsin yleisluonteisia, joten luovutusta ei tulisi yleensä sallia tai siitä kieltäytyä pelkästään yleisiin edellytyksiin tukeutuen, vaan näitä edellytyksiä tulisi aina soveltaa yhdessä luovutusta koskevista säännöksistä johtuvien muiden edellytysten ja rajoitusten kanssa.

Vesikulkuneuvorekisterin tietoja on pykälän 1 momentin mukaan mahdollista luovuttaa vain, jos ehdotetussa laissa säädetyt edellytykset tietojen luovuttamiselle ovat olemassa eikä henkilön oikeudesta kieltää tietojensa luovuttaminen muuta johdu. Säännöksen mukaan tietoa ei saisi luovuttaa, jos luovuttamisen voitaisiin perustellusta syystä epäillä loukkaavan henkilön yksityisyyden suojaa, hänen etujaan tai oikeuksiaan taikka

vaarantavan valtion turvallisuutta. Luovutettavan tiedon tarpeellisuutta ilmoitettuun käyttötarkoitukseen tulisi aina punnita myös henkilötietojen käsittelyn yleisten periaatteiden kannalta eli punninnassa tulisi ottaa huomioon myös henkilötietolain 6 §:ssä tarkoitettu käsittelyn suunnitelmallisuus, 7 §:ssä tarkoitettu käyttötarkoitussidonnaisuus ja 9 §:ssä tarkoitettu tarpeellisuusvaatimus. Ehdotettu säännös antaisi myös mahdollisuuden estää niin sanotun arkaluonteisen tietokokonaisuuden luovuttamisen. Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa vesikulkuneuvorekisteristä pyydyt tai haetut tiedot muodostavat asiasisällöltään sellaisen tietokokonaisuuden, jonka voidaan perustellusta syystä yksittäistapauksessa epäillä vaarantavan tai loukkaavan henkilön yksityiselämän tai henkilötietojen suojaa, hänen etujaan tai oikeuksiaan taikka vaarantavan valtion turvallisuutta.

Pykälän 2 momentin mukaan muutoin kuin yksittäisluovutuksena luovutettavien tietojen luovuttaminen luovutuksensaajalle edellyttäisi Liikenteen turvallisuusviraston lupaa. Tietoja luovutettaisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle tehtävän pyynnön tai hakemuksen perusteella. Tietoja luovutettaessa olisi otettava huomioon, onko kyseessä yksittäin luovutettava tieto vai usean tiedon luovuttaminen yhdellä otantaperusteella tai otantaperusteiden yhdistelmällä. Yksittäisen tiedon luovuttamisen lähtökohtana on, että luovuttamista ei rajoiteta, ellei 29 §:n luovutusrajoiuksista muuta johdu.

Yksittäisluovutuksena luovutettavaa tietoa lukuun ottamatta tiedon luovuttamisen edellytyksenä on, että luovuttamiseen on laissa säädetty peruste ja että luovutuksensaaja käyttää tietoa pyydettyyn tarkoitukseen. Muista kuin yksittäisluovutuksena luovutettavista tiedoista olisi ilmoitettava muun muassa tietojen käyttötarkoitus ja tietojen suojaustapa. Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi harkintavalta tietojen luovuttamisesta. Tietojen luovuttamista harkittaessa olisi otettava huomioon tietojen luovuttamisen yleiset edellytykset. Tarvittaessa hakijan olisi annettava lisäselvitystä esimerkiksi tiedon käytöstä. Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltäytyä tiedon luovuttamisesta, jos yleiset tiedon luovuttamisen edellytykset eivät toteudu.

23 §. *Julkisten tietojen yksittäisluovutus*
Pykälän 1 momentin mukaan jokaisella olisi, sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, oikeus saada tieto vesikulkuneuvon rekisteritunnuksen perusteella vesikulkuneuvosta, vesikulkuneuvon omistajan ja haltijan nimestä ja osoite- ja muista yhteystiedoista sekä katsastustiedoista sekä koetunnuksen perusteella tiedot elinkeinonharjoittajasta, sen osoite- ja muista yhteistiedoista ja yritys- ja yhteisötunnuksesta.

Tietoja käyttäisivät pääsääntöisesti yksityiset henkilöt, jotka esimerkiksi vesikulkuneuvon kaupanteon yhteydessä haluavat selvittää rekisteriin merkittyjä, kyseessä olevaa vesikulkuneuvoa ja sen omistajaa koskevia tietoja. Tietojen saannilla voisi olla taloudellista merkitystä kansalaisille. Kysely voitaisiin tehdä esimerkiksi Internet ja tekstiviestikyselypalvelujen kautta tai muulla tavoin eikä Liikenteen turvallisuusviraston olisi tarpeen selvittää kysyjän henkilöllisyyttä tai tiedon käyttötarkoitusta, koska kyse on julkisista tiedoista.

Pykälän 2 momentti mahdollistaisi 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun tiedon saamisen rajoitetusti myös vesikulkuneuvon aiemmasta omistajasta tai haltijasta. Esimerkiksi käytetyn vesikulkuneuvon ostoa harkitsevalle henkilölle saattaisi olla tarpeen saada selville vesikulkuneuvon viimeisin käyttäjä. Kysymys olisi julkisista tiedoista ja niitä voitaisiin luovuttaa rekisteritunnuksen perusteella. Entistä omistajaa tai haltijaa koskeva tieto luovutettaisiin tämänkaltaiseen, henkilötietolain 2 §:ssä tarkoitettuun yksityiseen käyttötarkoitukseen, mutta tällaista käyttötarkoitusrajoitusta, esimerkiksi viittausta mainittuun henkilötietolain pykälään, ei pidetä tarpeellisena yksittäiskyselyjen kohdalla luovutuksen aiheettomuuden estämiseksi. Lähtökohtaisesti henkilötietojen luovuttaminen viranomaisen henkilörekistereistä edellyttää, että ennen luovutusta varmistetaan siitä, että luovutuksensaajalla on oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Tätä vaatimusta ei ole luovutettaessa tämän pykälän nojalla tietoa yksittäisluovutuksena. Tämän johdosta yksittäisluovutuksena saatavaa tietosisältöä rajoitetaan. Käytännössä Liikenteen turvallisuusvirasto rajoittaisi tilanteen mukaan esimerkiksi niiden entisten omistajien määrää, joista

tieto luovutettaisiin samoin kuin sitä, miten pitkältä ajalta tieto luovutettaisiin. Luovutettava tieto voisi koskea esimerkiksi vain yhtä rekisteriin merkittyä omistajaa edeltävän omistajan tietoa viimeisen 3-5 vuoden sisällä.

Henkilötietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla on perustuslakivaliokunnan kannanottojen mukaan säädettävä lailla. Tämän perusteella pykälän 3 momentissa säädettäisiin rekisterin julkisten henkilötietojen ja muiden julkisten tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisesti.

24 §. *Julkisten tietojen luovuttaminen sähköisessä muodossa.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rekisterin julkisten henkilötietojen ja muiden julkisten tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisesti.

Säännöksen tarkoittamia tietoja saisi teknisellä käyttöyhteydellä tai muutoin sähköisesti luovuttaa viranomaiselle laissa säädettyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseksi, vakuutusyhtiölle vesikulkuneuvoa koskevan vakuutuksen ja korvausjärjestelmän hoitamista varten, Onnettomuustutkintakeskukselle pelastus- ja onnettomuustutkintaa varten, rekisteröintitehtäviä suorittaville laissa säädetyjä vesikulkuneuvoihin liittyviä rekisteröintitehtäviä varten sekä vesikulkuneuvon rekisteröintitodistuksen valmistajalle todistuksen painamista varten. Lisäksi tietoja saisi luovuttaa Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaiselle vesikulkuneuvojen rekisteröintitehtävien ja valvontatoimien suorittamiseksi Ahvenanmaan maakunnassa. Tietoja voisi luovuttaa myös Euroopan unionin jäsenvaltion ja Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittyneen valtion viranomaisille, Euroopan komissiolle sekä kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitetuille viranomaisille Euroopan unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten. Tietoja voitaisiin luovuttaa perustellusta syystä yksittäisluovutuksena viranomaisille ja viranomaistehtävien suorittamista varten Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle. Julkisuuslain 29 §:ssä säädetään salassa pidettävien tietojen antamisesta toiselle viranomaiselle.

Tekninen käyttöyhteys voisi olla esimerkiksi edellä mainitun viranomaisen rajapintayhteys niihin rekisterin tietoihin, jotka voisivat olla luovutuksenalaisia, tai Liikenteen turvallisuusviraston eräajona tuottama aineisto, joka luovutettaisiin sähköisen tallenteen muodossa luovutuksensaajalle. Tietoja voitaisiin luovuttaa myös muutoin sähköisesti esimerkiksi suojattuna sähköpostina. Liikenteen turvallisuusviraston vastuulla olisi varmistua esimerkiksi riittävällä tunnistusmenetelyllä luovutuksensaajasta.

Pykälän 2 momentin mukaan luovutuksensaajan olisi ennen tietojen luovuttamista esitettävä selvitys tietojen suojaamisesta. Liikenteen turvallisuusviraston tehtävänä olisi varmistua siitä, että henkilötietojen käsittely olisi asianmukaista ja että luovutuksensaaja huolehtisi tietojen suojaamisesta ja noudattaisi omalta osaltaan julkisuuslain ja henkilötietolain säännöksiä. Käytännössä selvitys voisi olla esimerkiksi suorakäyttöyhteyden osalta kirjallinen hakemus josta selviäisi tietojen käyttötarkoitus ja tietotekniset järjestelyt. Henkilötietolain 32 §:n 2 momentissa säädetään tietojen suojaamisesta tilanteessa jossa tietoja luovutetaan teknisen käyttöyhteyden avulla. Edellä mainittu pykälä ei aseta suojaamisvelvoitetta luovutettaessa tietoja muutoin sähköisesti. Vesikulkuneuvorekisterilaissa esitetty selvitysvelvoite tietojen suojaamisesta on haluttu ulottaa koskemaan myös muuta sähköistä tietojen luovuttamista. Pykälän 2 momentin mukaan luovutuksensaaja saisi luovuttaa edelleen sähköisessä muodossa saamiaan tietoja ainoastaan laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Kohdan tarkoituksena on turvata viranomaisen ja lakisääteistä tehtävää hoitavien tahojen mahdollisimman laaja tiedonsaantioikeus tehtävien hoitamista varten.

25 §. *Tietojen edelleen luovuttaminen.* Pykälässä säädettäisiin pääsääntönä, että vesikulkuneuvorekisteristä muutoin kuin yksittäisluovutuksena saatuja tietoja ei saisi luovuttaa edelleen kolmannelle ilman lupaa. Säännös koskisi sähköisesti saadun tiedon lisäksi myös muutoin saatua tietoa. Luvan voisi antaa Liikenteen turvallisuusvirasto. Poikkeuksen pääsäännöstä muodostaisi yksittäisluovutuksena saatu tieto, jonka edelleen luovutukselle ei olisi estettä. Säännöksellä ei ra-

joitettaisi viranomaisille lain perusteella kuuluvaa oikeutta tai velvollisuutta luovuttaa tietoa edelleen. Tämä oikeus luovuttaa tietoa edelleen laajentaisi viranomaiselle 24 §:ssä säädettyä edelleen luovutusosoikeutta koskemaan myös muutoin kuin sähköisen tai teknisen käyttöyhteyden avulla saatua tietoa.

26 §. Tietojen luovuttaminen muuhun käyttötarkoitukseen. Pykälän 1 momentin mukaan rekisteristä saisi luovuttaa tietoja momentin 1-3 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan rekisteristä saa luovuttaa tietoja luonnollisen henkilön nimestä ja osoitteesta tai muista yhteystiedoista mielipide- ja markkinatutkimukseen, suoramarkkinointiin sekä muuhun osoite- ja tietopalveluun. Tietoja käyttävät esimerkiksi vesikulkuneuvojen ja moottoreiden valmistajat ja maahantuoajat sekä näiden edustajat.

Tietoja voitaisiin luovuttaa 2 kohdan mukaan luovutuksensaajan asiakasrekisterin yhteystietojen ja vesikulkuneuvon tietojensaattamiseen ajan tasalle. Tietoja käyttävät pääsääntöisesti vesikulkuneuvojen ja moottoreiden valmistajat ja maahantuoajat sekä näiden edustajat omassa asiakasrekisteritietojensa ylläpidossa. Säännös ei antaisi mahdollisuutta täydentää tai lisätä asiakasrekisteriin uusia henkilöitä vesikulkuneuvorekisteristä, jos henkilötietolaisa tarkoitettu yhteysvaatimus tai muu käsittelyn peruste puuttuisi. Säännös ei myöskään sanamuotonsa mukaan mahdollistaisi tietojen luovuttamista vesikulkuneuvorekisteristä markkinointirekisterin perustamista varten. Rekisteröityjen tiedoista voidaan päivittää muuttunut nimi- ja osoitetieto. Asiakasrekisteriä varten ei voida luovuttaa vesikulkuneuvorekisteristä uutena tietona vesikulkuneuvon rekisteritunnusta. Rekisteritunnus ei ole puhtaasti tekninen tieto vaan joissain tapauksissa se katsotaan henkilötiedoksi. Mikäli asiakkuuden hoitamiseen tarvitaan jotain yksittäistä vesikulkuneuvon teknistä tietoa, on tämä tieto mahdollista luovuttaa, mikäli asiakasrekisteri sisältää tietoja asiakkaan vesikulkuneuvosta.

Tietoja voitaisiin luovuttaa 3 kohdan mukaan vesikulkuneuvojen rahoitus- ja vakuutustoimintaan, katsastustoimintaan, varaosien myynti- ja huoltotoimintaan sekä vesikulku-

neuvoon liittyvän kiellon, määräyksen tai vaaran tiedottamiseen tai muuhun näihin rinnastettavaan toimintaan. Rahoitus- ja vakuutustoiminnassa tietoa voidaan käyttää esimerkiksi vesikulkuneuvon hankkimiseen liittyvän mahdollisen rahoitustarpeen arvioimiseksi sekä vakuutustoiminnassa vesikulkuneuvoon liittyvien vakuutustarjouksien pohjana. Tietoja voidaan luovuttaa myös vesikulkuneuvon katsastukseen sekä vesikulkuneuvoja ja niiden varaosia myyville ja huolto tarjoaville yrityksille. Lisäksi tietoja voidaan luovuttaa eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa mainittuihin vesikulkuneuvoihin liittyvän vaaran torjumisen, ehkäisemisen tai vähentämisen, vesikulkuneuvon valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille saattamisen ja käyttöönottamisen kieltämisen sekä vesikulkuneuvon korjaamisen, vaihtamisen tai kappan purkamisen tiedottamiseen liittyviin toimenpiteisiin. Säädöksen mukaan tietoja voitaisiin luovuttaa myös kohdassa mainittuihin toimintoihin rinnastettaviin toimintoihin kuten esimerkiksi tietojen luovuttaminen venelaiturin ylläpitäjille ja yrityksille omien vesikulkuneuvojen listaamiseksi. Venelaiturin ylläpitäjä voisi saada tietoja venelaiturissa olevien vesikulkuneuvojen omistajien tai haltijoiden yhteystiedoista tiedottaakseen heille mahdollisista toimenpiteistä, jotka ovat aiheutuneet esimerkiksi myrskyn vuoksi.

Säännöksen perusteella ei olisi mahdollista antaa luovutuksensaajalle vapaata vesikulkuneuvorekisteritietojen käsittelyoikeutta, vaan tiedot olisivat tarkoitettuna käytettäväksi rajattua tapauskohtaista käyttötarvetta ja -tarkoitusta varten. Tietoja voitaisiin luovuttaa vain, jos luovutuksensaajalle olisi oikeus käsitellä tietoja henkilötietolain tai muun lain perusteella. Liikenteen turvallisuusviraston tulisi aina tutkia, että henkilötietolain 9 §:n mukainen tarpeellisuusvaatimus täyttyy kaikkien luovutettavien tietojen osalta.

Säännöksessä ei otettaisi kantaa siihen kuinka luovutettuja tietoja voisi toiminnallisesti ja teknisesti käyttää. Tämän ratkaiseminen kuuluisi säännöstä soveltavalle Liikenteen turvallisuusvirastolle, jonka olisi tässä yhteydessä otettava huomioon myös kaikki tietojen käyttöä ja suojausta koskevat seikat.

Tieto tarjottaisiin käyttäjäryhmien tarpeiden mukaan eri jakelukanavien kautta.

Pykälän 2 momentin mukaan tiedot voitaisiin lähettää myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa.

Pykälän 3 momentin mukaan 1 momentin perusteella luovutettavien tietojen käyttötarkoituksivaatimus laajennettaisiin koskemaan kaikkea tiedon luovutusta. Käyttötarkoituksivaatimuksen laajentamisella pyritään rajoittamaan tiedonluovutus vesikulkuneuvorekisterilain 1 §:ssä tarkoitettuun rekisterin käyttötarkoitukseen.

Pykälän 4 momentin mukaan vesikulkuneuvoon liittyvistä tiedoista otantaperusteena voitaisiin säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

27 §. Tietojen luovuttamisen muut rajoitukset. Henkilöllä olisi pykälän mukaan sen lisäksi, mitä henkilötietolain 30 §:ssä säädetään, oikeus kieltää osoite- ja muiden yhteystietojensa luovuttaminen osoitepalveluna muuhun kuin viranomaisen tai muuhun laissa säädettyyn käyttöön. 1 momentissa tarkoitettuja luovutusrajoituksen alaisia tietoja voitaisiin kuitenkin luovuttaa viranomaiselle tai lakisääteisen tehtävän suorittamista varten.

Vesikulkuneuvorekisteriin nykyisin erikseen hakemuksesta talletettavaa tietojenluovutusrajoitusta ns. turvakieltoa koskeva säännös on tarpeeton, koska maistraatti voi väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain 36 §:n 1 momentin perustellusta hakemuksesta väestötietojärjestelmään tallettaa. Ehdotetun uuden 2 momentin mukaan väestötietojärjestelmään talletettu turvakielto päivittyisi ohjelmallisesti vesikulkuneuvorekisteriin. Väestötietojärjestelmästä päivittyvä turvakielto tulisi laajentaa kattamaan myös henkilön nimi, koska väestötietojärjestelmän turvakielto on nykyisin vesikulkuneuvorekisteriin merkittävää turvakieltoa suppeampi eikä käsitä henkilön nimeä. Säännöksen tarkoituksena on suojata 1 momentissa säädettyä tarkemmin ja tiukemmin kansalaisen yksityisyyttä asiatonta ulkopuolista puuttumista vastaan. Ehdotettu pykälä ei vaikuttaisi kansalaisen yksityisyyden suojaan verraten nykyiseen säännökseen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin luovutusrajoituksen ilmoittamisesta tietojen luovu-

tuksen yhteydessä. Luovutusrajoituksesta tulisi ilmoittaa, kun 2 momentissa tarkoitettu luovutusrajoituksen alainen tieto luovutetaan. Samalla Liikenteen turvallisuusvirastolle kuitenkin sallittaisiin mahdollisuus erityisestä syystä poiketa luovutusrajoituksista ilmoittamisesta, jos luovutettava tieto ja sen käyttötarkoitus on sellainen, että ilmoittamatta jättämisen ei arvioida vaarantavan luovutusrajoituksen tarkoitusta. Arvioinnin suorittaisi Liikenteen turvallisuusvirasto. Tällaisena syynä voitaisiin pitää esimerkiksi Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen määräyksiä tai Euroopan unionin lainsäädännön säännöksiä toimivaltaisten viranomaisten tietojen vaihdosta. Tällaisissa tilanteissa tietojen luovuttamisen viranomaiskäyttöön ilman samanaikaista tietoa luovutusrajoituksesta ei arvioida vaarantavan luovutusrajoituksen alkuperäistä tarkoitusta, mutta tietojenvaihtovelvollisuuden tarkoituksen täyttämiseksi luovutusrajoitusten alaiset henkilötiedot tulisi voida välittää vastaavalla tavalla kuin muut henkilötiedot.

6 luku. Rekisteröintitoiminta

28 §. Rekisteröintitoiminnan järjestäminen. Liikenteen turvallisuusviraston vastuulla olisi järjestää vesikulkuneuvojen rekisteröintitoiminta. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi hoitaa rekisteröintitehtäviä itse tai hankkia toimintaan tarvittavia avustavia palveluita niiden tuottajilta. Vain Liikenteen turvallisuusvirasto tekisi vesikulkuneuvojen ja niiden moottoreiden rekisteröintipäätöksiä. Palvelun tuottajaa, jonka kanssa Liikenteen turvallisuusvirasto tekisi sopimuksen vesikulkuneuvojen rekisteröintitoimintaan liittyvien avustavien palveluiden hoitamisesta, kutsuttaisiin sopimusrekisteröijäksi. Sopimus olisi luonteeltaan hallintosopimus.

Palvelujen tuottaja voisi olla sekä julkinen että yksityinen organisaatio. Julkisella palvelun tuottajalla tarkoitettaisiin esimerkiksi virastoa tai laitosta. Myös valtiovarainministeriössä käynnissä olevassa julkisen hallinnon asiakaspalvelun kehittämishankkeessa (Asiakaspalvelu2014-hanke) suunnitteilla olevia yhteisiä asiakaspalvelupisteitä ylläpitävät kunnat voivat toimia sopimusrekisteröijinä. Pääsääntöisesti palvelut olisi kuitenkin tar-

koitus hankkia niiltä, joiden toiminta liittyy vesikulkuneuvojen myymiseen ja joilla olisi kokemusta vesikulkuneuvojen rekisteri-ilmoitusten tekemisestä jo entuudestaan. Liikenteen turvallisuusvirasto ei tekisi rekisteröintisopimuksia luonnollisten henkilöiden kanssa, joten esimerkiksi toiminimien kanssa ei tehtäisi sopimuksia niiden oikeudellisen luonteen vuoksi.

Tehtävien luonne ja sopimusrekisteröijälle asetettavat vaatimukset rajaisivat tehtäviin soveltuvien palvelun tuottajien joukkoa. Liikenteen turvallisuusviraston tulisi järjestää rekisteröintitoiminta palvelujen saatavuuden turvaamiseksi siten, että palvelujen alueellinen saatavuus varmistetaan koko maassa. Erityisesti haja-asutusalueiden rekisteröintipalvelujen saatavuuden turvaamiseksi sopimusrekisteröijäksi voitaisiin ottaa myös palvelun tuottaja joka ei pääsääntöisesti toimi vesikulkuneuvojen myyntialalla. Tällaisia sopimuskumppaneita voisivat olla muuan muassa sellaiset autoliikkeet, jotka myyvät myös vesikulkuneuvoja.

Pykälän 2 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto siirtäisi sopimusrekisteröijien tehtäviksi vesikulkuneuvon ja sen moottorin rekisteröintitoimintaan liittyviä avustavia tehtäviä. Näitä tehtäviä olisivat vesikulkuneuvorekisteriin annettavien rekisteri-ilmoitusten ja niihin mahdollisesti liittyvien liitteiden vastaanotto ja vaadittavien tietojen tarkistaminen kuten rekisteri-ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden tarkastaminen sekä rekisteri-ilmoitusta, vesikulkuneuvoa ja sen moottoria koskevien tietojen merkitseminen vesikulkuneuvorekisteriin sekä rekisteröintitodistusten valmistaminen ja niiden toimitaminen asiakkaille. Sopimusrekisteröijä huolehtisi myös muista vesikulkuneuvon ja sen moottorin rekisteröintiin liittyvistä teknisluonteisista avustavista tehtävistä, joista sovittaisiin tarkemmin rekisteröintisopimuksessa. Näitä olisivat asiakkaan osoite- ja nimitietojen päivittäminen, välittömästi rekisteröintitapahtumaan liittyvä tekninen asiakasneuvonta sekä vastaanotettujen asiakirjojen lähettäminen digitoitavaksi ja arkistoitavaksi Liikenteen turvallisuusvirastolle. Asiakirjojen arkistoinnissa noudatettaisiin Liikenteen turvallisuusviraston arkistonmuodostussuunnitelmaa.

Sopimusrekisteröijä ei tekisi rekisteröinti-päätöstä vaan huolehtisi rekisteri-ilmoituksen tekemisessä vaadittavien tietojen tallettamisesta Liikenteen turvallisuusviraston tietojärjestelmään. Rekisteröintitehtäviä suorittava henkilö ei ottaisi kantaa vesikulkuneuvon rekisteröintiasiakirjojen oikeellisuuteen. Vaikka rekisteröintitehtäviä suorittava henkilö ei arvioisi rekisteröintihetkellä esimerkiksi omistusoikeuden oikeellisuutta, olisi rekisteri-ilmoituksen yhteydessä esitetyt asiakirjat selvitettävissä myöhemmin Liikenteen turvallisuusviraston arkistosta. Tietojärjestelmä muodostaisi rekisteröintipäätöksen, kun Liikenteen turvallisuusviraston määrittämät tarpeelliset tiedot on syötetty järjestelmään. Tietojärjestelmä huomauttaisi rekisteröijälle, jos joku rekisteröintiin vaadittava tieto olisi jäämässä ilmoittamatta. Jos rekisteri-ilmoituksen tekijä ei voisi antaa kaikkia tietojärjestelmän vaatimia tietoja, ei rekisteri-ilmoituksen tallettamista voitaisi viedä loppuun asti.

Pykälän 3 momentin mukaan sopimusrekisteröijä ei saisi käsitellä sellaisia rekisteri-ilmoituksia, joihin liittyisi rekisteröinnin edellytysten täyttymisen arviointia. Rekisteröintitehtäviä suorittava henkilö hoitaisi avustavia tehtäviä ilman harkinta- tai päätösvaltaa. Rekisteröintitehtäviä suorittava henkilö neuvoisi asiakasta ottamaan yhteyttä Liikenteen turvallisuusvirastoon, mikäli rekisteri-ilmoituksen tallettamista ei voisi viedä loppuun. Tällaisia tapauksia olisivat esimerkiksi puuttuva selvitys omistusoikeudesta tai vaatimuksenmukaisuusvakuutuksesta taikka asiakkaan halu rekisteröidä rekisteriin sinne kuulumaton kulkuneuvo kuten alusrekisteriin rekisteröitävä vesikulkuneuvo. Sopimusrekisteröijä ei myöskään saisi käsitellä lopullista poistoa koskevia rekisteri-ilmoituksia, koska lopullisen poiston tekeminen edellyttäisi annettavan selvityksen luotettavuuden arviointia.

Pykälän 4 momentissa velvoitettaisiin Liikenteen turvallisuusvirasto ylläpitämään ajantasaisia tietoja sopimusrekisteröijistä kaikille avoimessa sähköisessä palvelussa, joka käytännössä tarkoittaisi tällä hetkellä Internetiä. Liikenteen turvallisuusvirasto julkaisisi Internet-sivuillaan listaa niistä palvelun tuottajista, joiden kanssa sillä olisi voi-

massa oleva sopimus vesikulkuneuvojen rekisteröintitoiminnan avustavien tehtävien hoitamisesta.

29 §. *Sopimusrekisteröijää koskevat yleiset vaatimukset.* Sopimusrekisteröijän edellytyksinä olevilla luotettavuuden ja ammatillisen asiantuntevuuden vaatimuksilla pyrittäisiin turvaamaan vesikulkuneuvorekisterin virheettömyys ja ajantasaisuus. Liikenteen turvallisuusviraston tulisi ennen sopimuksen tekemistä selvittää, että sopimusrekisteröijä täyttäisi vaatimukset ja seurata, että ne täyttyisivät koko sopimuskauden.

Luotettavuutta koskevasta edellytyksestä säädettäisiin tarkemmin 30 §:ssä. Sopimusrekisteröijän ammatillisella asiantuntevuudella tarkoitettaisiin sopimusrekisteröijän rekisteritoiminnasta vastaavien ja tehtäviä käytännössä hoitavien henkilöiden kykyä ja ammattitaitoa hoitaa rekisteröintitehtäviä.

Tehtävien suorittaminen ei edellytä mitään tiettyä koulutusta, mutta vaadittava erityisammattitaito olisi saavutettavissa esimerkiksi käytännön harjoittelulla sekä Liikenteen turvallisuusviraston järjestämällä erityiskoulutuksella. Rekisteröintitoimintaa koskevassa sopimuksessa olisi 32 §:n mukaan sovittava menettelyistä, joilla turvataan rekisteröintitehtäviä hoitavien henkilöiden ammattitaito.

Sopimusrekisteröijällä tulisi olla tehtävän asianmukaisen hoitamisen edellyttämät tietoliikenneyhteydet ja tietojärjestelmän taso sekä muut tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet. Koska vesikulkuneuvojen rekisteröintitehtävässä käsitellään henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja, palvelun tuottajan olisi huolehdittava asianmukaisesti asiakirjaturvallisuudesta, toimitilaturvallisuudesta ja tietosuojasta. Liikenteen turvallisuusviraston olisi toteutettava tarpeelliset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi asiattomalta pääsylvä tietoihin ja vahingossa tai laittomasti tapahtuvalta tietojen hävittämiseltä, muuttamiselta, luovuttamiselta, siirtämiseltä tai muulta laittomalta käsittelyltä.

Liikenteen turvallisuusvirasto edellyttäisi, että sopimuskumppanilla on käytössään dokumentoitu tietoturvallisuuden hallintamalli tietoturvallisuuden johtamisen työvälineenä. Viraston suosituksen mukaisesti tietoturvallisuuden hallintamallin tulisi perustua ISO 27001 –standardiin tai vaihtoehtoisesti muu-

hun kirjalliseen riittäväksi katsottavaan kuvaukseen. Tämän asiakirjan tulisi pitää sisälleen suunnitelman tietoturvallisuuden organisoinnista, suojattavien kohteiden luokituksista ja valvonnasta. Lisäksi tietoturvallisuuden hallintamallissa olisi otettava huomioon henkilöstöturvallisuus, fyysinen turvallisuus ja ympäristön turvallisuus sekä tietoliikenteen, käyttötoimintojen ja pääsyoikeuksien hallinta. Tietoturvan hallinnassa olisi huomioitava tietojärjestelmien hankinta, kehittäminen ja ylläpito, tietoturvatapahtumien hallinta, jatkuvuussuunnittelu sekä vaatimustenmukaisuus.

Taloudellisilla valmiuksilla tarkoitettaisiin sitä, että sopimusrekisteröijän olisi oltava vakavarainen eli kyettävä vastaamaan asianmukaisesti taloudellisista velvoitteistaan. Sopimusrekisteröijän vakavaraisuus tarkistettaisiin aina ennen sopimuksen tekemistä.

Sopimusrekisteröijän olisi huolehdittava asiakkaiden yhdenvertaisesta kohtelusta. Koska palveluntuottaja hoitaisi viranomaiselta siirrettyjä julkisia hallintotehtäviä, sovellettaisiin näihin tehtäviin hallinnon yleislakeja eli hallintolakia, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia, kielilakia (423/2003) ja saamen kielilakia (1086/2003). Toiminnassa sovellettaisiin myös henkilötietolakia, koska rekisteröitäessä käsiteltäisiin henkilötietoja. Liikenteen turvallisuusvirasto perehdyttäisi rekisteröintitehtäviä suorittavat henkilöt edellä mainittuihin yleisiin virkamiestaitoihin liittyvien hallinnon yleislakien soveltamiseen.

Hallintolain esteellisyyttä koskevaa säännöstä ei sellaisinaan voisi soveltaa rekisteröintejä suorittavaan henkilöön rekisteröintitoiminnan luonteesta johtuen. Esteellisyys-säännöksen soveltaminen sellaisenaan estäisi sopimusrekisteröijä suorittamasta rekisteröintejä juuri silloin, kun niiden palveluja erityisesti tarvittaisiin. Sopimusrekisteröijän rekisteröintejä suorittavaan henkilöön ei sovellettaisi hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 kohtaa. Jos mainittua kohtaa sovellettaisiin, vesikulkuneuvon rekisteröinti olisi kiellettyä silloin kun rekisteröintejä suorittava henkilö olisi palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Siten sopimusrekisteröijänä toimiva myyntipiste ei lakia tiukasti tulkiten voisi rekisteröidä vesikulkuneuvoja omistukseensa tai tehdä rekisteri-ilmoituksia omistuksessaan olevista vesikulkuneuvoista, koska rekisteröintejä suorittava henkilö olisi palvelussuhteessa asianosaisena olevaan liikkeeseen tai yhtiöön.

Sopimusrekisteröijän palveluksessa oleva henkilö toimisi rekisteröintitehtäviä suorittaessaan rikosoikeudellisessa virkavastuussa. Rikosoikeudellisen virkavastuun ulottuvuudesta ja sen toteutumisen perusteena olevista virkarikoksista säädetään rikoslain (39/1889) 40 luvussa. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

30 §. *Sopimusrekisteröijän luotettavuuden sekä rekisteröintitoiminnasta vastaavan ja rekisteröintejä suorittavan henkilön sopivuuden arviointi.* Säännöksessä lueltaisiin ne henkilöt, joiden sopivuutta arvioitaisiin. Sopimusrekisteröijää voitaisiin pitää luotettavana jos kukaan sen hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenistä tai varajäsenistä, avointen yhtiöiden yhtiömiehistä ja kommandiittiyhtiön vastuunalaisista yhtiömiehistä, muussa määrävässä asemassa olevista, rekisteröintitoiminnan vastuuhenkilöistä, rekisteröintejä suorittavista eikä toimitusjohtaja olisi toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton rekisteröintitoiminnan harjoittajaksi tai rekisteröintejä suorittavaksi henkilöksi. Määrävässä asemassa olevana henkilönä voitaisiin säännöksessä lueltujen henkilöiden lisäksi pitää esimerkiksi yrityksessä merkittävää äänivaltaa käyttävää osakkeenomistajaa tai henkilöä, jonka määrävä asema perustuu erilliseen sopimukseen. Rekisteröintitoiminnan vastuuhenkilö olisi sopimusrekisteröijään työsuhteessa oleva henkilö, jolla on Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä asiantuntemus ja perehtyneisyys rekisteröintitoiminnasta, ja joka vastaa yhteisön rekisteröintitoiminnan laadusta. Jos joku määrävässä asemassa oleva henkilö ei olisi sopiva, ei sopimusrekisteröijää voitaisi pitää luotettavana.

Pykälän 2 momentin mukaan sopimusrekisteröijänä toimiva yhteisö tai siinä määrävässä asemassa oleva henkilö ei saisi olla liiketoimintakiellossa tai määrätty liiketoimintakielloon viiden viimeisen vuoden aikana,

jotta sopimusrekisteröijä voitaisiin katsoa luotettavaksi.

Pykälän 3 momentin mukaan sopimusrekisteröijää ei voitaisi pitää luotettavana myöskään jos sen pykälän 1 momentissa tarkoitettulla henkilöllä olisi 3 momentin 1-3 kohdassa tarkoitettu rangaistus.

Pykälän 3 momentin 1 kohdan mukaan henkilön kymmenen viimeisen vuoden aikainen vähintään kahden vuoden vankeusrangaistus johtaisi siihen, että sopimusrekisteröijää ei pidettäisi luotettavana.

Pykälän 3 momentin 2 kohdan mukaan henkilö ei saisi olla tuomittu viimeisen viiden vuoden aikana rangaistukseen vakavasta liikennevälineiden rekisteröintiä, katsastusta, verotusta, kirjanpitoa tai varainhallintaa koskevien säännösten rikkomisesta. Luotettavuusarviointia tehtäessä otettaisiin huomioon sekä sakko- että vankeusrangaistukset. Lisäksi yli kuuden kuukauden pituiset vankeusrangaistukset muusta rikoksesta osoittaisivat, ettei henkilöä voitaisi pitää sopivana ja sopimusrekisteröijää luotettavana harjoittamaan rekisteröintitoimintaa.

Pykälän 3 momentin 3 kohdan mukaan kaikki säännöksessä tarkoitetuille henkilöille kolmen viimeisen vuoden aikana tuomitut, enintään kuuden kuukauden pituiset vankeusrangaistukset tai toistuvat sakkorangaistukset rikoksista, joiden katsotaan osoittavan henkilön olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan rekisteröintitoimintaa, johtaisivat siihen, että sopimusrekisteröijää ei pidettäisi luotettavana. Sekä vankeus- että sakkorangaistusten osalta käytettäisiin sopimattomuusarviointia. Tällöin arvioitaisiin tapauskohtaisesti, onko rangaistuksen perustana oleva teko sopimaton rekisteröintitoiminnan harjoittajalle. Jos teko olisi omiaan heikentämään kansalaisten luottamusta rekisteröintiharjoittajaan, teko osoittaisi sopimattomuutta. Tällaisia tekoja olisivat ainakin pykälän 3 momentin 2 kohdassa luetellut rikokset. Toistuvilla sakkorangaistuksilla tarkoitettaisiin tässä vähintään kolmea sakkorangaistusta.

Pykälän 4 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto päättäisi rekisteröintitoimintaa harjoittavaksi sopimusrekisteröijäksi haluavan yhteisön luotettavuudesta sekä ennen rekisteröintitoiminnan aloittamista että

säännöllisin väliajoin rekisteröintisopimuksen voimassaolon aikana.

31 §. Henkilörekisteritiedot. Pykälässä ehdotettaisiin, että Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi oikeus saada tietoonsa 30 §:n 1 momentissa tarkoitettun henkilön rikosrekisteritiedot salassapitosäännösten estämättä. Näiden tietojen saanti olisi tarpeen selvittäessä 29 ja 30 §:ssä ehdotetun sopivuus- ja luotettavuusedellytyksen täyttymistä. Pykälässä annettaisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle oikeus sopimuksen purkamisen yhteydessä luovuttaa rikosta koskeva tieto sopimusrekisteröijälle, koska Liikenteen turvallisuusviraston olisi perusteltava rikoksesta johtuva sopimuksen purkaminen sopimusrekisteröijälle.

Luotettavuus- ja sopivuusarviointi tehtäisiin pyytämällä Oikeusrekisterikeskuksesta henkilöön liittyvä rikosrekisteriselvitys. Arvioinnin kohteena olevan henkilön epäsovivuuden kesto määräytyisi 30 §:n 2 ja 3 momenteissa tarkoitettun teon mukaisesti suhteessa pykälässä säädettyihin määräaikoihin. Jos henkilö on esimerkiksi kymmenen viimeisen vuoden aikana tuomittu vähintään kahden vuoden pituiseen rangaistukseen, hänen ei katsottaisiin olevan sopiva tehtävän hoitamiseen ennen kuin kymmenen vuotta on kulunut lainvoiman saaneen tuomion antopäivästä.

32 §. Rekisteröintitoimintaa koskeva sopimus. Laissa ei säädettäisi palvelun tuottajista, joiden kanssa rekisteröintitoimintaa koskeva sopimus voitaisiin solmia. Liikenteen turvallisuusvirasto tekisi sopimukset niiden toimijoiden kanssa, jotka täyttäisivät laissa määritellyt sopimuskumppanille asetettavat vaatimukset. Pykälässä säädettäisiin niistä asioista, joista rekisteröintitoimintaa koskevassa sopimuksessa olisi vähintään sovittava. Näillä varmistettaisiin sopimusrekisteröijän rekisteröintitehtävien asianmukainen hoitaminen.

Pykälän ensimmäisessä kohdassa ehdotetaan, että rekisteröintitoimintaa koskevassa sopimuksessa olisi sovittava, missä laajuudessa sopimusrekisteröijä hoitaisi rekisteröintitoimintaa. Pykälän 2 ja 3 kohdassa sovittaviksi edellytettävillä seikoilla olisi keskeinen merkitys rekisteröintitehtävien hoitamisen laatuun. Liikenteen turvallisuusviraston ja palvelun tuottajan tulisi 2 kohdan mu-

kaan sopia keinoista, joilla turvataan rekisteröintiä suorittavien henkilöiden riittävä ammattitaito koko sopimuskauden ajan. Tietosuoja-asioista tulisi 3 kohdan mukaan sopia siten, että täytettäisiin tietosuojalainsäädännön edellyttämät tietosuojan vaatimukset, jolloin tulisi ottaa huomioon ainakin huolellisuusvelvoite, hyvä rekisteritapa ja tietojen suojaamisvelvoite.

Pykälän 4 kohdan mukaan rekisteröintitoimintaa koskevassa sopimuksessa sovittaisiin yksityiskohtaisesti valvonnan sisällöstä ja keinoista, joita valvonnassa voitaisiin käyttää. Tällöin tulisi sopia esimerkiksi siitä, mitä tietoja Liikenteen turvallisuusvirasto saisi valvonnan suorittamiseksi sopimusrekisteröijältä. Mainitun kohdan mukaan rekisteröintitoimintaa koskevassa sopimuksessa tulisi sopia myös muista keinoista, joilla varmistettaisiin tehtävien asianmukainen ja tehokas hoitaminen.

Pykälän 5 kohdan mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto maksaisi sopimusrekisteröijälle sopimuksen mukaisen korvauksen. Sopimuksessa voitaisiin sopia myös korvauksen suorittamistavasta.

33 §. Rekisteröintitoimintaa koskevan sopimuksen irtisanominen ja purkaminen. Rekisteröintitoimintaa koskeva sopimus voisi päättyä ilman erityisiä toimenpiteitä sopimuskauden lopussa tai sopimusosapuolen sopimusrikkomuksen johdosta irtisanomisajan jälkeen. Irtisanomisaajoista sovittaisiin erikseen rekisteröintitoimintaa koskevassa sopimuksessa.

Jos sopimusrekisteröijä ei täytä sitä koskevia yleisiä vaatimuksia, tulisi tilanteen johtaa sopimuksen päättymiseen. Rekisteröintitoiminnassa havaittavien puutteiden tai väärinkäytösten varalta sopimuksesta tulisi käydä ilmi niistä aiheutuvat seuraamukset.

Rekisteröintitoimintaa koskeva sopimus olisi luonteeltaan hallintosopimus, joten mahdolliset erimielisyydet käsiteltäisiin hallinto-oikeudessa.

Kuten 31 §:ssä säädetään, voisi Liikenteen turvallisuusvirasto purkaa rekisteröintitoimintaa koskevan sopimuksen, mikäli se saisi 30 §:ssä tarkoitettun henkilön rikosta koskevan rekisteritiedon, jonka perusteella sopimusrekisteröijää ei enää voitaisi pitää luotettavana. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi

irtisanoa tai purkaa rekisteröintisopimuksen myös jos sopimusrekisteröijä laiminlöisi oleellisesti rekisteröintitehtävien hoitamista tai syyllistyisi toistuvasti pienempiin sopimusrikkomuksiin.

34 §. Valvonta. Liikenteen turvallisuusvirastolle asetettaisiin pykälässä sopimusrekisteröijän rekisteröintitoimintaa koskeva yleinen valvontavelvollisuus. Tämän velvollisuuden toteuttamiseksi Liikenteen turvallisuusvirastolle annettaisiin oikeus tarkastusten tekemiseen ja tietojen saantiin. Muutoin valvonnasta sovittaisiin 32 §:n mukaan tarkemmin Liikenteen turvallisuusviraston ja sopimusrekisteröijän välisessä sopimuksessa. Valvonnalla pyrittäisiin selvittämään erityisesti rekisteröintien asianmukaisuus ja sopimusrekisteröijälle asetettujen yleisten edellytysten jatkuva täyttyminen. Valvontaa ei saisi suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Valvontatehtävät eivät pääsääntöisesti edellyttäisi rekisteröintitoimipisteissä käyntiä. Valvonnassa olisi huomioitava hallintolain 39 §. Rekisteröintien asianmukaisuuden valvonta olisi mahdollista suorittaa rekisteröintiin käytettävän tietojärjestelmän avulla Liikenteen turvallisuusvirastossa. Rekisteröintiin käytettävä tietojärjestelmä vaatii yksilöidyn käyttäjätunnuksen jokaiselta käyttäjältä. Järjestelmä tallentaa tietoihinsa jokaisen käyttäjätunnuksen järjestelmään tekemän kirjautumisen, haun ja rekisterimerkinnän. Siten Liikenteen turvallisuusvirasto voi valvoa ja tarkistaa jälkepäin tietojärjestelmän käyttäjien toimintaa.

Valvonnassa esille tulleiden puutteiden tai väärinkäytösten johdosta Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi 33 §:n mukaisesti oikeus irtisanoa tai purkaa sopimus.

35 §. Salassapitovelvollisuus. Sopimusrekisteröijän yleisenä edellytyksenä olisi 29 §:n mukaan luotettavuus. Liikenteen turvallisuusvirasto varmistaisi sopimusrekisteröijän luotettavuuden tarkistamalla 30 §:n 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden rikosrekisteritiedot. Tässä yhteydessä sopimusrekisteröijän palveluksessa oleva saattaisi saada tietoonsa 30 §:n 1 momentissa tarkoitettua henkilöä koskevan rikostiedon. Tämän vuoksi lakiin olisi tarpeen ottaa erillinen sopimusrekisteröijän palveluksessa olevaa henkilöä koskeva salassapitosäännös.

7 luku.

Erinäiset säännökset

36 §. Kielto muuttaa rekisteritietoja. Pykälässä säädettäisiin Liikenteen turvallisuusviraston oikeudesta merkitä rekisteriin määräaikainen muutoskielto. Mainittu merkintä estäisi rekisteritietojen muuttamisen. Tällainen merkintä muutoskiellosta voitaisiin tehdä vain, jos Liikenteen turvallisuusvirasto saisi tiedon vesikulkuneuvon tai sen moottorin omistusoikeutta koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä. Muutoskielto voisi kohdistua vesikulkuneuvon tai sen moottoriin.

Useissa tapauksissa olisi kyse vesikulkuneuvon tai sen moottorin omistusoikeuteen liittyvästä rikosepäilystä taikka omistusoikeutta koskevasta vakavasta riidasta tai muusta epäselvyydestä. Merkintä voitaisiin tehdä myös, jos vesikulkuneuvon tai sen moottorin identiteetti olisi ilmeisen epäselvää. Pääsääntöisesti käytännössä edellyttäisiin tehtyä rikosilmoitusta tai omistusoikeutta koskevan kanteen nostamista tuomioistuimessa. Muutoskielto merkittäisiin vain kirjallisten pyyntöjen perusteella ja se poistettaisiin muutoskieltoa pyytäneen asianosaisen kirjallisesta pyynnöstä tai Liikenteen turvallisuusviraston tekemällä päätöksellä.

Muutoskieltoihin liittyvät pyynnöt käsiteltäisiin aina Liikenteen turvallisuusvirastossa.

37 §. Maksut. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 25 §:ää. Pykälässä viitattaisiin valtion maksuperustelakiin (150/1992) ja julkisuuslakiin, joissa säädettyjen perusteiden mukaan tietojen merkitsemisestä rekisteriin sekä tietojen antamiseen rekisteristä jäljennöksenä ja ehdotetun lain mukaisesta muusta tietopalvelusta määrättäisiin maksut. Suoritteista perittävistä maksuista säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella Liikenteen turvallisuusviraston maksullisista suoritteista (722/2012).

38 §. Viittaus rikoslakiin. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin rikoslain 38 luvun 1 ja 2 §:ään, jossa säädetään salassapitorikoksesta ja salassapitorikkomuksesta. Sopimusrekisteröijän palveluksessa olevalle asetetun salassapitovelvollisuuden rikkomisesta olisi siten säädetty rangaistus rikoslaissa.

Pykälän 2 momentissa viitattaisiin rikoslain 16 luvun 7 §:ään, jossa säädetään rekisterimerkintärikoksesta.

Pykälän 3 momentissa viitattaisiin rikoslain 16 luvun 9 §:ään, jossa säädetään virkavallan anastuksesta. Rekisteröintitoiminnan suorittamisesta ilman Liikenteen turvallisuusviraston kanssa tehtyä sopimusta tai säädettyä oikeutta sekä sellaisen rekisteröintitoiminnan harjoittaminen, johon tehty sopimus ei anna oikeutta, on säädetty rangaistus rikoslaissa.

39 §. Vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomus. Pykälässä säädettäisiin 8 §:n 1 momentissa, 9 §:n 1 ja 2 momentissa ja 10 §:n 1 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti rangaistavaksi. Rikosnimikkeenä olisi vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomus. Rekisterin käyttötarkoituksen kannalta on tärkeää, että rekisterin tiedot ovat mahdollisimman ajantasaisia ja luotettavia. Rekisterin tietojen laatu riippuu olennaisesti siitä, noudattavatko ilmoitusvelvolliset tämän lain mukaisia velvollisuuksiaan.

Pykälän 3 momentin mukaan rikesakosta vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksen seuraamuksena säädettäisiin rikoslain 2 a luvun 9 §:ssä ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

40 §. Käyttökieltorikkomus. Vesiliikenteen valvonnan toteuttamisen kannalta on tärkeää, että vesikulkuneuvot on rekisteröity ja varustettu rekisteritunnuksella tai koetunnuksella. Pykälässä säädettäisiin rangaistavaksi rekisteröimättömän tai rekisteritunnuksella tai koetunnuksella varustamattoman vesikulkuneuvon käyttäminen vastoin lain 5 §:n 1 momentin, 12 §:n 2 momentin ja 13 §:n 3 momentin säännöksiä. Rikosnimikkeenä olisi käyttökieltorikkomus.

Pykälän 2 momentin mukaan rikesakosta käyttökieltorikkomuksen seuraamuksena säädettäisiin rikoslain 2 a luvun 9 §:ssä ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Rekisteröintitodistuksen ja koetunnusta koskevan todistuksen mukana pitämistä koskevasta velvollisuudesta säädetään vesiliikennelaissa, jonka 13 §:n mukaan vesikulkuneuvoa käytettäessä on pidettävä mukana vesikulkuneuvon kuljettajaa sekä kulkuneuvoa ja sen varusteita koskevat erikseen säädetyt tai määrätyt asiakirjat. Vesiliikennelain 24 §:n mukaan rangaistus vesiliikennelain 13 §:n rikkomisesta säädetään rikoslain 2 a luvun 9 §:ssä. On riittävää, että teko on sää-

detty rangaistavaksi ainoastaan yhdessä laissa, joten tähän lakiin ei ole otettu säännöstä rekisteröintitodistuksen mukana pitämisen laiminlyönnistä.

41 §. Toimenpiteistä luopuminen. Pykälän 1 momentin mukaan toimenpiteisiin vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksen tai käyttökieltorikkomuksen osalta voitaisiin ryhtymättä, jos rikkomus on olosuhteisiin nähden vähäinen. Tällöin voitaisiin jättää syyte nostamatta ja rangaistus tuomitsematta.

Niissä tapauksissa, joissa rikkomus ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, voisi 2 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto, poliisi, Rajavartiolaitos tai Tulli muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

42 §. Muutoksenhaku. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta Liikenteen turvallisuusviraston ehdotetun lain nojalla tekemiin päätöksiin. Liikenteen turvallisuusviraston ehdotetun lain nojalla tekemään päätökseen saisi vaatia pykälän 1 momentin mukaana oikaisua Liikenteen turvallisuusvirastolta. Oikaisua olisi haettava 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tässä tarkoitettuja asioita olisivat muun muassa vesikulkuneuvon rekisteröinti tai rekisteröimättä jättäminen, koetunnuksen antamista tai sen peruuttamista koskeva päätös ja rekisteritietojen korjaamisesta annettu päätös. Lisäksi muutoksenhakumahdollisuus olisi tietojen luovuttamista koskeviin päätöksiin.

Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Ottaen huomioon sen, että oikeuskäytäntö tulee todennäköisesti muodostumaan melko yhtenäiseksi, ehdotetaan valituslupamenettelyn käyttöön ottamista valitettaessa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Henkilötietojen korjaamista koskevaan päätökseen saisi kuitenkin hakea muutosta siten kuin henkilötietolaissa säädetään ja asiakkaalta perittävään maksuun siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

43 §. Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulevan voimaan mahdollisimman pian.

Pykälän 2 momentin mukaan ehdotetulla lailla kumotaan vesikulkuneuvorekisteristä annettu laki.

Lain voimaantulon jälkeen tulee huolehtia ehdotetun lain mukaiset muutokset seuraaviin asetuksiin:

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus Liikenteen turvallisuusviraston maksullisista suoritteista (722/2012).

Rikesakkorikkomuksista annetun asetuksen (610/1999) 13 d §.

Valtiovarainministeriön asetus toimivaltaisista maistraateista ja toimivaltaisesta aluehallintovirastosta eräissä maistraatin ja aluehallintoviraston tehtävissä (1351/2011).

Valtiovarainministeriön asetus maistraattien suoritteiden maksuista vuosina 2013 ja 2014 (816/2012).

Liikenteen turvallisuusvirasto voisi ennen lain voimaantuloa tehdä 32 §:ssä tarkoitettuja sopimuksia avustavia palveluja tuottavien julkisten tai yksityisten palveluntuottajien kanssa. Lain tultua voimaan pääasiassa nämä Liikenteen turvallisuusviraston sopimusrekisteröijät hoitaisivat vesikulkuneuvon ja sen moottorin tietojen ja niiden muutosten tallentamisen rekisteriin. Näiden sopimusten tekemistä voidaan pitää tavanomaisena lain täytäntöönpanotoimena. Siten, aiemmasta käytännöstä poiketen, erityistä täytäntöönpanoa koskevan valtuutuksen ottamista lakiin ei pidetä tarpeellisena.

Pykälän 3 momentin mukaan niissä tilanteissa, joissa vesikulkuneuvo olisi rekisteröity sekä alus- että vesikulkuneuvorekisteriin tai sekä vesikulkuneuvorekisteriin että merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetussa laissa tarkoitettuun kalastusalusrekisteriin, olisi omistajan ilmoitettava vesikulkuneuvo poistettavaksi toisesta rekisteristä vuoden kuluessa tämän lain voimaan tulosta. Liikenteen turvallisuusvirasto tiedottaisi asiasta hyvissä ajoin niille omistajille, joita kyseinen siirtymäsäännös koskisi.

1.2 Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa

22 §. *Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä.* Pykälän 1 momentin 19 kohdan mukaan

rajavartiolaitoksella on oikeus saada tietoja vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa tarkoitettuun vesikulkuneuvorekisteristä. Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin voimassa olevan lain sijaan ehdotettuun lakiin.

1.3 Laki yksityisestä huvialuksesta suoritettavasta polttoainemaksusta

2 §. *Muiden lakien soveltaminen.* Pykälän 3 momentissa säädetään, että polttoainemaksua koskevien tietojen käyttöön sovelletaan, mitä vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa säädetään. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin voimassa olevan lain sijaan ehdotettuun lakiin. Lisäksi momentista poistettaisiin nykyisen lainvalmistelukäytännön mukaisesti ilmaisu ”soveltuvin osin”, sillä ilmaisulla ei ole viittauksen sisällön kannalta merkitystä.

1.4 Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa

13 §. *Poliisin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä.* Pykälän 1 momentin 10 kohdan mukaan poliisilla on oikeus saada vesikulkuneuvorekisteristä tiedot veneistä ja niiden omistajista ja haltijoista. Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin voimassa olevan lain sijaan ehdotettuun lakiin.

1.5 Öljyvahinkojen torjuntalaki

31 §. *Torjuntaviranomaisen tiedonsaanti-oikeus.* Pykälän 2 momentin 4 kohdassa säädetään, että alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaviranomaisella on oikeus saada öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjumiseksi tarpeellisia tietoja maistraatin vesikulkuneuvorekisteristä ja Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaisen vesikulkuneuvorekisteristä. Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että vesikulkuneuvorekisterin ylläpitäjänä mainittaisiin ehdotetun lain mukaisesti Liikenteen turvallisuusvirasto. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi Ahvenanmaan

maakunnan rekisteriviranomaisen ylläpitämästä veneiden rekisteristä käytetty nimi huvivenerekisteriksi, joka vastaisi paremmin rekisterin ruotsinkielistä nimeä.

1.6 Meripelastuslaki

14 §. Oikeus tietojen saamiseen viranomaisilta. Pykälän 2 momentin 6 kohdan mukaan rajavartiolaitoksella on oikeus saada meripelastustoimen valmiussuunnittelua sekä meripelastustoimen suorittamista varten tarpeellisia tietoja maistraatin ja Ahvenanmaan maakuntahallituksen venerekisteristä. Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että vesikulkuneuvorekisterin ylläpitäjänä mainittaisiin ehdotetun lain mukaisesti Liikenteen turvallisuusvirasto. Lisäksi korjattaisiin Ahvenanmaan maakunnan veneiden rekisterin ylläpitäjä sekä rekisteristä käytetty nimi. Huvivenerekisteri vastaisi paremmin rekisterin ruotsinkielistä nimeä.

1.7 Tullilaki

28 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 kohta, jolla säädettäisiin Tullin oikeudesta saada sen viranomais- ja valvontatehtävissä vesikulkuneuvorekisteristä ja Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita koskevat tiedot.

1.8 Rikoslaki

2 a luvun 9 §. Rikesakkorikkomukset. Rikesakkorikkomuksia koskevaa pykälää ehdotetaan muutettaviksi siten, että 6 momentin mukaan rikesakko voitaisiin säätää seuraamukseksi ehdotetun lain mukaisesta vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksesta ja käyttökieltorikkomuksesta. Rikoslakia olisi muutettava, jotta rikesakon määrääminen olisi jatkossakin mahdollista ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä, rekisteröimättömän vesikulkuneuvon käyttämisestä tai rekisteritunnuksella tai koetunnuksella varustamattoman vesikulkuneuvon käytöstä.

1.9 Laki rikesakkorikkomuksista

12 §. Vesiliikennettä koskevat rikkomukset. Pykälän 2 momentti, jossa säädetään rikesakon määräytymisestä vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain tahallisuudesta tai huolimattomasta rikkomisesta ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan ehdotetun lain säännöksiä. Lakia rikesakkorikkomuksista olisi muutettava, jotta rikesakon määrääminen olisi mahdollista ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä, rekisteröimättömän vesikulkuneuvon käyttämisestä tai rekisteritunnuksella tai koetunnuksella varustamattoman vesikulkuneuvon käytöstä myös rikesakkorikkomuksista annetun lain voimaantullessa. Muutos tulisi voimaan samana päivänä kuin rikesakkorikkomuksista annettu laki.

1.10 Laki vesikulkuneuvorekisteristä

39 §. Vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomus. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi samana päivänä kuin rikesakkorikkomuksista annettu laki tulee voimaan siten, että pykälän 3 momentissa viitattaisiin vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksesta säädetyn rangaistuksen osalta rikesakkorikkomuksista annettuun lakiin rikoslain sijaan.

40 §. Käyttökieltorikkomus. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi samana päivänä kuin rikesakkorikkomuksista annettu laki tulee voimaan siten, että pykälän 2 momentissa viitattaisiin käyttökieltorikkomuksesta säädetyn rangaistuksen osalta rikesakkorikkomuksista annettuun lakiin rikoslain sijaan.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetun lain mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä lain 26 §:n 4 momentin mukaan vesikulkuneuvon liittyvistä tiedoista otantaperusteena. Ehdotettu valtuutussäännös vastaa voimassa olevan lain säännöstä.

Ehdotettu laki sisältää useita valtuuksia määräyksen antamiseen. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi lakiin kirjattavien säännösten nojalla antaa tarkempia teknisluonteisia määräyksiä monista asioista, joista voimassa

olevan lain mukaan voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirastolle annettaisiin oikeus antaa määräyksiä sellaisista teknisluonteisista rekisteröintitoiminnan järjestämiseen liittyvistä asioista, joista voimassa olevassa laissa ei ole säädetty. Ehdotetun lain mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä:

- lain 6 §:n 4 momentissa ennakoilmoituksen tekemisestä sekä ennakoilmoituksessa vaadittavista vesikulkuneuvon ja moottorin yksilöinti- ja teknisistä tiedoista,

- lain 7 §:n 2 momentissa rekisterilmoituksen tekemisestä,

- lain 8 §:n 3 momentissa ensirekisteröinnissä ilmoitettavista vesikulkuneuvon ja sen moottorin teknisistä tiedoista,

- lain 11 §:n 1 momentissa rekisteröintitodistukseen merkittävistä vesikulkuneuvon ja sen moottoriin liittyvistä teknisistä tiedoista,

- lain 12 §:n 1 momentissa rekisteritunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä,

- lain 13 §:n 5 momentissa koetunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä sekä siitä, mitä rekisteriin talletettuja elinkeinonharjoittajaa koskevia tietoja merkitään koetunnusta koskevaan todistuksen,

- lain 17 §:n 2 momentissa rekisteriin tallettavista sen käyttötarkoituksen edellyttämistä teknisistä tiedoista, jotka liittyvät vesikulkuneuvon, sen laitteisiin ja sen moottoriin.

Liikenteen turvallisuusvirasto myös vahvistaisi lain 11 §:n 5 momentin mukaan rekisteröintitodistuksen mallin sekä 13 §:n 4 momentin nojalla koetunnusta koskevan todistuksen mallin.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Ehdotettuun lakiin sisältyisi siirtymäsäännös tilanteisiin, joissa vesikulkuneuvo olisi rekisteröity sekä alus- että vesikulkuneuvorekisteriin tai sekä vesikulkuneuvorekisteriin että merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain mukaiseen kalastusalusrekisteriin. Vesikulkuneuvon omistajan olisi ilmoitettava vesikulkuneuvo poistettavaksi toisesta rekis-

teristä vuoden kuluessa tämän lain voimaan tulosta.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Henkilötietojen suoja

Perustuslain 10 §:n 1 momentissa edellytetään yksityiselämän suojaamiseksi, että henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Säännöksen lakiviittaus henkilötietojen suojasta edellyttää perusoikeusuudistuksen tarkoituksen mukaisesti (PeVM 25/1994 vp, s. 6/I) lainsäätäjän säätävän tästä oikeudesta, mutta se jättää sääntelyn yksityiskohtat lainsäätäjän harkintaan. Tällainen perusoikeussäännös sitoo lainsäätäjän sisällöllistä harkintaa vähemmän kuin sääntelyvarauksen sisältävä säännös, missä itse pääsääntö voidaan lukea perustuslaista (esim. PeVL 51/2002 vp).

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkintakäytännön (esim. PeVL 27/2006 vp, PeVL 35/2004 vp, PeVL 6/2003 vp, s. 2/I, PeVL 51/2002 vp, s. 2/I) mukaan lainsäätäjän liikkumavaraa rajoittaa lisäksi myös se, että henkilötietojen suoja osittain sisältyy samassa momentissa turvatus yksityiselämän suojan piiriin. Lainsäätäjän tulee turvata tämä oikeus tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuuden kannalta. Valiokunta on käytännössä pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaikaa henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa. Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista. Lailla säätämisen vaatimus ulottuu myös mahdollisuuteen luovuttaa henkilötietoja teknisen käyttöyhteyden avulla (PeVL 12/2002 vp).

Hallintovaliokunnan linjavedot henkilötietojen käsittelyn sääntelystä vastaavat perustuslakivaliokunnan kantaa (HaVM 19/2005 vp). Tämä käy ilmi muun muassa hallintovaliokunnan lausunnoista HaVL 16/1998 vp ja HaVL 19/1998 sekä hallintovaliokunnan mietinnöistä HaVM 25/1998 vp ja HaVM

26/1998 vp. Lain tasolla on ilmevä ainakin perustuslakivaliokunnan lausunnoissa mainitut asiat.

Ehdotettu laki sisältäisi säännökset perustuslakivaliokunnan lausunnoissaan edellyttämistä seikoista. Vesikulkuneuvorekisteristä, siihen talletettavista henkilötiedoista, tietojen säilyttämisestä ja poistamisesta samoin kuin tietojen luovuttamisesta teknisen käytöyhteyden avulla säädettäisiin lain tasolla.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Käsitelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla. Ehdotettu laki sisältää säännökset rekisteröidyn oikeudesta oikaisuvaatimuksen tekemiseen ja muutoksenhakuun.

Edellä olevan perusteella katsotaan, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto voi antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Valtuutuksen säätämiseen laissa on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä kohdistettu vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkuudesta (PeVL 16/2002 vp, s. 2, PeVL 19/2002 vp s. 5, PeVL 1/2004 vp, s. 2 ja PeVL 17/2010 vp, s. 2). Laista tulee käydä selkeästi ilmi, mistä on tarkoitus säätää asetuksella.

Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan muu kuin 80 §:n 1 momentissa tarkoitettu viranomainen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrätyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys

edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu.

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään todennut perustuslain 80 §:n 2 momentin soveltamisesta, että asetuksenantovaltuuksiin verrattuna tällaiseen valtuuteen kohdistuu yleistä tarkkarajaisuusvaatimusta pidemmälle menevä vaatimus valtuuden kattamien asioiden määrittelemisestä tarkasti laissa. Valtuuden tulee perustuslain nimenomaisen säännöksen mukaan olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu (PeVL 46/2001 vp, s. 3/I ja PeVL 16/2002 vp, s. 2/I). Muiden viranomaisten norminantovalta on perustuslain näkökulmasta poikkeuksellista (PeVM 10/1998 vp, s. 23/II ja PeVL 16/2002 vp s. 2/I). Perustuslakiuudistuksen yhteydessä mainittiin esimerkkeinä viranomaisen norminantovallassa tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä (HE 1/1998 vp, s. 133/II; ks. myös PeVL 16/2002 vp, s. 2/I ja PeVL 19/2002 vp, s. 5/I).

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään käsitellyt myös perustuslain 80 §:n 2 momentissa tarkoitettuja erityisiä syitä (PeVL 17/2004 vp, s. 3/II). Erityiseksi syyksi voidaan katsoa esimerkiksi se, että säänneltävään toimintaan liittyy runsaasti ammatillisia erityispiirteitä. Perustuslakivaliokunta on toistuvasti korostanut, että perustuslain 80 §:n 1 ja 2 momentin säännökset rajoittavat suoraan valtuussäännösten tulkintaa samoin kuin valtuussäännösten nojalla annettavien säännösten ja määräysten sisältöä (PeVL 48/2001 vp, s. 4, PeVL 1/2004 vp, s. 2 ja PeVL 19/2006 vp, s. 3).

Lakiesityksessä ehdotetaan, että vesikulkuneuvoon liittyvistä tiedoista otantaperusteena säädettäisiin tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä ennakoilmoituksen ja rekisteritietoja koskevan ilmoituksen tekemistä sekä ennakoilmoituksessa ja rekisteri-ilmoituksessa annettavista vesikulkuneuvoa ja sen moottoria koskevista teknisistä tiedoista. Laissa annettaisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle valtuus antaa tarkempia määräyksiä myös rekisteröintitodistukseen mer-

kittävistä vesikulkuneuvon ja sen moottorin teknisistä tiedoista, koetunnusta koskevaan todistukseen merkittävistä rekisterissä olevista elinkeinonharjoittajaa koskevista tiedoista, rekisteritunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä, koetunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä sekä vesikulkuneuvosta ja sen moottorista rekisteriin tallettavista teknisistä tiedoista. Nämä määräykset koskisivat lähinnä rekisteröinnin teknisiä edellytyksiä, eikä niiden antoon sisältyisi merkittävää harkintavallan käyttöä.

Ehdotettuja valtuussäännöksiä on selostettu yksityiskohtaisesti perusteluiden kohdassa 2: Tarkemmat säännökset ja määräykset.

Viranomaisten norminantovallan on edellytetty koskevan teknisiä ja vähäisiä yksityiskohtia, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä. Valtuudet on laadittu perustuslain 80 § huomioon ottaen riittävän täsmälliseksi ja tarkkarajaisiksi.

Edellä olevan perusteella katsotaan, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle

Lakiesitystä on arvioitava perustuslain 124 §:n näkökulmasta, koska siinä ehdotetaan aiemmin viranomaiselle kuuluneiden tehtävien siirtämistä yksityiselle. Perustuslain mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Perustuslakivaliokunta on todennut tarkoituksenmukaisuusvaatimuksen olevan oikeudellinen edellytys, jonka täytyminen jää tapauskohtaisesti arvioitavaksi (PeVL 11/2006 vp). Tällöin on otettava huomioon muun muassa hallintotehtävän luonne (PeVL 48/2010 vp). Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Perustuslakivaliokunta on korostanut, että annettaessa julkinen hallintotehtävä suoraan laissa tai lain nojalla muulle kuin viranomaiselle, oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaati-

musten noudattaminen toiminnassa on turvattava säännöspäätteisesti (PeVM 10/1998 vp, ja PeVL 26/2001 vp.).

Liikenteen turvallisuusvirastosta annetun lain (863/2009) 5 §:n mukaan virasto voi tehdä sopimuksen neuvonta-, asiakas- ja asiakirjapalvelutehtävien ja muiden vastaavien hallintopalvelutehtävien siirtämisestä muun kuin viranomaisen hoidettavaksi, jos tehtäviin ei sisälly merkittävää julkisen vallan käyttöä.

Laissa ehdotetaan, että avustavia vesikulkuneuvojen rekisteröintitehtäviä hoitaisivat pääasiassa sopimusrekisteröijät, jotka hoitaisivat rekisteröintitoimintaan liittyviä avustavia tehtäviä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa tekemänsä hallintosopimuksen perusteella. Rekisteri-ilmoitusten ja niihin liittyvien asiakirjojen vastaanottaminen ja tarkastaminen rekisteröinnin edellytysten toteamiseksi kuten esimerkiksi henkilöllisyyden tarkistaminen, tietojen tallettaminen vesikulkuneuvorekisteriin, asiakirjojen lähettäminen digitoitavaksi ja arkistoitavaksi Liikenteen turvallisuusvirastolle sekä rekisteröintitodistusten valmistaminen ja toimittaminen asiakkaille ovat merkittävimpiä sopimusrekisteröijien viranomaisluonteisiksi katsottavia tehtäviä. Sopimusrekisteröijien tehtävissä olisi kysymys rutiini- ja teknisluontoisista rekisteröintitehtävistä. Tehtävät eivät sisältäisi pakokeinojen käyttöä. Vesikulkuneuvon rekisteröinti ei myöskään loisi omistusoikeutta.

Edellä kuvatut tehtävät soveltuisivat niiden avustavan ja teknisen luonteen vuoksi hyvin julkisen tai yksityisen yhteisön hoidettavaksi. Tehtävien siirtäminen olisi tarkoituksenmukaista ottaen erityisesti huomioon toimipisteiden sijoittuminen. Sopimusrekisteröijien avulla olisi saavutettavissa rekisteröintipisteiden riittävän laaja maantieteellinen kattavuus. Rekisteröintitoiminnan siirtämisellä sopimusrekisteröijille pyritään tehtävän tarkoituksenmukaiseen hoitamiseen järjestämällä palveluiden saatavuus valtakunnalliseksi, hallinnollisesti tehokkaalla, mutta kevyellä menettelyllä valtiontaloutta rasittamatta. Tällä tavoin pyritään turvaamaan asiakkaille joustavat ja kattavat mahdollisuudet vesikulkuneuvon rekisteröintiin. Perustuslakivaliokunta on katsonut tarkoituksenmukaisuus-edellytyksen täyttyvän tällaisessa palvelun

saatavuuden parantamista koskevassa tilanteessa esimerkiksi ajopiirturikorttien myöntämisen osalta (PeVL 11/2004 vp). Vaikka avustavissa rekisteröintitehtävissä on kyse julkisen vallan käytöstä, ei olisi esteitä sille, että ne annettaisiin lakiin perustuvan sopimuksen nojalla julkisille tai yksityisille yhteisöille, kunhan säännöksiin huolehdittaisiin riittävästä oikeusturvasta tehtäviä suorittaessa. Tehtävien hoitamisessa noudatettavat menettelyt kirjattaisiin lakiin.

Rekisteröintitehtäviä suorittavalla henkilöllä ei olisi itsenäistä harkinta- tai päätösvaltaa rekisteröintiä suorittaessaan. Hän ei arvioisi annettujen tietojen oikeellisuutta, vaan Liikenteen turvallisuusviraston ylläpitämä tietojärjestelmä ilmoittaisi automaattisella virhesanomalla havaitsemistaan annetuista virheellisistä tiedoista. Tietojärjestelmä muodostaisi rekisteröintipäätöksen. Tilanteissa, joissa rekisteröintiä ei voitaisi suorittaa loppuun, neuvottaisiin asiakasta ottamaan yhteyttä Liikenteen turvallisuusvirastoon. Samoin rekisteröintitodistuksen valmistusta ja niiden lähettämistä koskevassa tehtävässä sopimusrekisteröijä käyttäisi julkista valtaa, mutta ilman itsenäistä harkintavaltaa.

Oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten täyttymisestä perustuslain 124 §:n edellyttämällä tavalla huolehdittaisiin muun muassa säätämällä sopimusrekisteröijää koskevista kelpoisuusvaatimuksista ja toiminnan valvonnasta. Rekisteröintejä suorittavien henkilöiden riittävän ammattitaidon turvaamista menettelyistä sovittaisiin Liikenteen turvallisuusviraston kanssa tehtävässä rekisteröintitoimintaa koskevassa sopimuksessa. Tehtävien suorittaminen ei edellyttäisi tiettyä koulutusta, mutta vaadittava erityisammattitaito olisi saavutettavissa esimerkiksi käytännön harjoittelulla tai Liikenteen turvallisuusviraston erityiskoulutuksella.

Sopimusrekisteröijän käytössä tulisi olla tehtävän hoitamisen edellyttämät tietoliikenne- ja tietojärjestelmän taso sekä muut tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet. Sopimusrekisteröijän olisi huolehdittava asiakkaiden yhdenvertaisesta kohtelusta, asianmukaisesta asiakirjaturvallisuudesta, toimitilaturvallisuudesta ja tietosuojasta.

Lakiehdotuksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto valvoisi sopimusrekisteröijän rekisteröintitoimintaa. Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi oikeus tehdä valvontaa varten tarkastuksia sopimusrekisteröijän toimitiloissa ja saada salassapitosäännösten estämättä tietoja rekisteröintitoimintaan liittyvistä asiakirjoista.

Lakiin sisällytettäisiin myös viittaukset hallinnon yleislakeihin, vaikka perustuslakivaliokunta on katsonut, että perustuslain 124 §:n takia niihin ei ole enää välttämätöntä viitata laissa (PeVL 13/2010 vp, PeVL 46/2002 vp, s. 10, PeVL 33/2004 vp, s. 7/II, PeVL 11/2006vp, s. 3). Kuitenkin perustuslakivaliokunta on katsonut, että hallinnon yleislakeihin voidaan viitata säännöksissä, kunhan pykälässä luetellaan kattavasti sovellettavat hallinnon yleislait (PeVL 37/2010 vp). Viittaukset yleislakeihin on katsottu tarpeelliseksi, sillä laissa ehdotetaan säädettäväksi poikkeusta hallintolain esteellisyyssäännöksistä. Esityksessä ehdotetaan, että rekisteröintitehtäviä suorittaviin henkilöihin ei sovellettaisi hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 kohtaa.

Liikenteen turvallisuusviraston tekemään rekisteröintipäätökseen saisi vaatia oikaisua Liikenteen turvallisuusvirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Koska sopimusrekisteröijä tai sen palveluksessa oleva henkilö ei tee rekisteröintipäätöksiä, ei ole tarpeen säätää rekisteröintitoimintaan liittyvästä oikaisun hakemisesta. Muihin kuin varsinaiseen rekisteröintitaphtumaan liittyviin, esimerkiksi sopimusrekisteröijän toimintaan liittyviin asioihin sovellettaisiin hallinnon yleislakeja

Rikosoikeudellisen virkavastuun ulottuminen sellaisiin julkisiin hallintotehtäviin, joihin ei sisälly julkisen vallan käyttöä, on ollut osittain tulkinnanvaraista. Perustuslakivaliokunta on uutta hallitusmuotoa koskevassa mietinnössään todennut, että siltä osin kuin hallintotehtävä saattaa pykälän rajoissa mer-

kitä julkisen vallan käyttämistä, on erityisesti varmistuttava siitä, että valtaa käyttävät ovat virkamiehiä rikoslain mielessä (PeVM 10/1998 vp). Myöhemmässä käytännössään valiokunta on katsonut julkisen hallintotehtävän hoitamisen edellyttävän henkilöiden toimimista tehtävässään virkavastuulla ottamatta nimenomaisesti kantaa siihen, onko julkisen vallan käyttö virkavastuun edellytyksenä (PeVL 1/2008 vp, PeVL 33/2004 vp). Toisaalta valiokunta on katsonut säännösehdoituksen, jossa rikosoikeudellinen virkavastuu rajoittuu julkisen vallan käyttöön, vastaavan valiokunnan käytännössä asetettuja vaatimuksia (PeVL 59/2010 vp). Esityksessä ehdotetaan, että rekisteröintitehtäviä suorittavaan henkilöön sovellettaisiin rikosoikeudel-

lista virkavastuuta hänen hoitaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

Edellä mainitun mukaisesti ehdotettu laki ei sisältäisi perustuslain kannalta ongelmallisia perusoikeusrajoituksia. Ehdotettuun lakiin sisältyvät tehtävien luovuttamista muulle kuin viranomaiselle koskevat säännökset ovat myös yhteensopivia perustuslain kanssa. Näin on perusteltua katsoa, että esitykseen sisältyvät lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki**vesikulkuneuvorekisteristä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Vesikulkuneuvorekisteri

Tässä laissa säädetään vesikulkuneuvon ja sen moottorin rekisteröinnistä, vesikulkuneuvorekisterin tietosisällöstä ja tietojen käsittelystä sekä rekisteröintitoiminnasta.

Liikenteen turvallisuusvirasto pitää vesikulkuneuvorekisteriä. Liikenteen turvallisuusvirasto saa käyttää rekisteriä sille lain mukaan kuuluvien tehtävien ja velvoitteiden hoitamisessa.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Jollei tässä laissa toisin säädetä, rekisteriin kuuluvien tietojen salassapitoon ja niiden luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) ja muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999).

Tämän lain mukaisesti rekisteröity vesikulkuneuvo ei saa olla samanaikaisesti rekisteröitynä alusrekisterilain (512/1993) mukaisessa alusrekisterissä eikä merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) mukaisessa kalastusalusrekisterissä.

Vesikulkuneuvon kansallisuuteen ja oikeuteen käyttää Suomen lippua sovelletaan merilain (674/1994) 1 luvun 1 §:ää.

2 luku

Vesikulkuneuvon rekisteröinti

3 §

Rekisteröitävät vesikulkuneuvot

Moottorilla varustettu huvivene, huvialus, vuokravene, vesiskootteri ja muu vesikulkuneuvo, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 15 kilowattia, sekä moottorilla tai purjeella varustettu vesikulkuneuvo, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 5,5 metriä, on rekisteröitävä siten kuin tässä laissa säädetään ja tämän lain nojalla määrätään.

4 §

Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta

Rekisteröintivelvollisuus ei koske:

1) vesikulkuneuvoa, jonka omistaja tai haltija on puolustusvoimat tai rajavartiolaitos;

2) alusrekisterilain nojalla rekisteröityyn alukseen eikä merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain nojalla kalastusalusrekisteriin merkittyyn alukseen kuuluvaa vesikulkuneuvoa;

3) Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1139/1994) 4 §:n nojalla sisävesillä käytettävien alusten kalastusalusrekisteriin merkit-

tyä alusta eikä tällaiseen alukseen kuuluvaa vesikulkuneuvoa;

4) pelkästään kilpailukäytössä olevaa vesikulkuneuvoa.

5 §

Rekisteröitävän vesikulkuneuvon käyttäminen

Rekisteröitävää vesikulkuneuvoa ei saa käyttää vesiliikenteessä ennen kuin se on merkitty rekisteriin, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Sellaista tilapäisesti Suomessa olevaa vesikulkuneuvoa, jonka omistajalla tai haltijalla ei ole kotikuntaa eikä kotipaikkaa Suomessa, saa käyttää Suomessa rekisteriin ilmoittamatta.

Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityä vesikulkuneuvoa saa tilapäisesti käyttää muualla Suomessa rekisteriin ilmoittamatta.

6 §

Ennakoilmoittaminen

Suomessa voimassa olevat vaatimukset täyttävän uuden vesikulkuneuvon ja vesikulkuneuvon moottorin yksilöinti- ja tekniset tiedot voidaan ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle ennen vesikulkuneuvon ja sen moottorin ensimmäistä rekisteröintiä Suomessa. Niitä seikkoja, jotka on ilmoitettu ennakkoon, ei tarvitse ilmoittaa 8 §:ssä tarkoitettujen ensirekisteröinnin yhteydessä.

Ennakoilmoituksen voi tehdä vesikulkuneuvon tai moottorin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuojat:

- 1) joka on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;
- 2) joka on vakavarainen ja asiantunteva;
- 3) jolla on tai joka saa valmistajalta käyttöönsä vesikulkuneuvon tai moottorin rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät tekniset tiedot ja tiedot vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta; ja
- 4) jolla on sopimus Liikenteen turvallisuusviraston kanssa tietojen toimittamisesta.

Ennen 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen sopimuksen tekemistä hakijan on osoitettava

Liikenteen turvallisuusvirastolle, että se täyttää 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettujen vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ennakoilmoituksen tekemisestä sekä ennakoilmoituksessa vaadittavista vesikulkuneuvon ja moottorin yksilöinti- ja teknisistä tiedoista.

7 §

Rekisteri-ilmoitus

Rekisteröitävän vesikulkuneuvon ja sen moottorin ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot ja niiden muutokset sekä lopullista poistoa koskevat tiedot on ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä rekisteri-ilmoituksen tekemisestä.

8 §

Ensirekisteröinti

Ennen kuin vesikulkuneuvo otetaan ensimmäisen kerran vesiliikennekäyttöön Suomessa, omistaja on velvollinen tekemään kirjallisen rekisteri-ilmoituksen Liikenteen turvallisuusvirastolle, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Ensirekisteröinnin edellytyksenä on, että Liikenteen turvallisuusvirastolle esitetään selvitys:

- 1) vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistajasta ja haltijasta;
- 2) vesikulkuneuvon ja sen moottorin yksilöinti- ja teknisistä tiedoista;
- 3) vesikulkuneuvon ja sen moottorin Suomessa voimassa olevista vaatimustenmukaisuusvakuutuksista;
- 4) vesikulkuneuvon käyttötarkoituksesta ja sen pääasiallisesta käyttökunnasta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ensirekisteröinnissä ilmoitettavista vesikulkuneuvon ja sen moottorin teknisistä tiedoista.

9 §

Muutosrekisteröinti

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon omistaja on velvollinen ilmoittamaan 8 §:n 2 momentissa tarkoitettujen, rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista Liikenteen turvallisuusvirastolle kirjallisesti 30 päivän kuluessa muutoksesta, jollei tässä laissa toisin säädetä. Sellaisen omistajan tai haltijan, jolla on henkilötunnus, nimen, henkilötunnuksen, osoitteen tai kotikunnan muutoksista tai kuolemasta sekä sellaisen oikeushenkilön yhteystietojen muutoksista, jonka yritys- ja yhteisötunnus on merkitty rekisteriin, ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa.

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon haltija on velvollinen ilmoittamaan rekisteriin merkittyjen vesikulkuneuvoa ja sen moottoria koskevien teknisten tietojen muutokset sekä vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta ja pääasiallista käyttökuntaa koskevien tietojen muutokset Liikenteen turvallisuusvirastolle kirjallisesti 30 päivän kuluessa muutoksesta.

Muutosrekisteröinnin edellytyksenä on, että Liikenteen turvallisuusvirastolle esitetään selvitys muutoksista, jotka koskevat:

- 1) vesikulkuneuvon omistajaa tai haltijaa;
- 2) vesikulkuneuvon tai sen moottorin teknisiä tietoja; tai
- 3) vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta tai sen pääasiallista käyttökuntaa.

10 §

Lopullinen poisto

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon tai moottorin omistaja on velvollinen 30 päivässä vesikulkuneuvon tai sen moottorin tuhoutumisesta, romuttamisesta tai purkamisesta ilmoittamaan kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolle vesikulkuneuvon tai sen moottorin poistamisesta pysyvästi vesiliikennekäytöstä Suomessa, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Vesikulkuneuvon tai sen moottorin lopullinen poisto merkitään rekisteriin vain, jos Liikenteen turvallisuusvirastolle esitetään luotettava selvitys siitä, että vesikulkuneuvo tai

sen moottori on tuhoutunut, romutettu tai purettu.

11 §

Rekisteröintitodistus

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa vesikulkuneuvon ensirekisteröinnistä rekisteröintitodistuksen. Rekisteröintitodistukseen merkitään vesikulkuneuvon omistajan ja haltijan nimi. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitkä vesikulkuneuvon ja sen moottoriin liittyvät tekniset tiedot rekisteröintitodistukseen merkitään.

Rekisteröintitodistukseen merkitään tieto vesikulkuneuvon Suomen kansallisuudesta, jos alus on merilain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitulla tavalla suomalainen, kun se rekisteröidään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa uuden rekisteröintitodistuksen, jos rekisteröintitodistukseen merkityissä tiedoissa tapahtuu muutoksia.

Rekisteröintitodistus on pidettävä mukana vesikulkuneuvoa käytettäessä. Vesikulkuneuvorekisteriin tehty rekisteri-ilmoitus ensirekisteröinnistä oikeuttaa kuitenkin käyttämään vesikulkuneuvoa ilman rekisteröintitodistusta 30 päivän ajan rekisteri-ilmoituksen tekemisestä.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa rekisteröintitodistuksen mallin.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa rekisteröintitodistuksen valmistamisesta ja toimitamisesta asiakkaille. Liikenteen turvallisuusvirasto voi hoitaa tehtävän hankkimalla siihen liittyvän palvelun yksityiseltä tai julkiselta palvelun tuottajalta. Tehtävän järjestämisessä noudatetaan 6 luvun säännöksiä.

12 §

Rekisteritunnus

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa ensirekisteröinnin yhteydessä vesikulkuneuvolle sen yksilöivän rekisteritunnuksen. Rekisteritunnus koostuu kirjain- ja numerosarjasta. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tar-

kempia määräyksiä rekisteritunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä.

Rekisteröitävää vesikulkuneuvoa ei saa käyttää, ellei sitä ole varustettu rekisteritunnuksella.

Jos vesikulkuneuvo on rekisteröity myös 4 §:n 3 kohdassa tarkoitettuun sisävesillä käytettävien alusten kalastusalusrekisteriin, voidaan vesikulkuneuvo jättää varustamatta tämän lain mukaisella rekisteritunnuksella.

13 §

Koetunnus

Sen estämättä, mitä 5 §:n 1 momentissa säädetään, vesikulkuneuvon tai moottorin valmistaja, maahantuojaja, myyjä, korjaaja tai muu vastaava elinkeinonharjoittaja voi käyttää rekisteröimätöntä vesikulkuneuvoa koeajossa, myyninedistämistoiminnassa ja muussa tämän kaltaisessa elinkeinonsa harjoittamiseen välittömästi liittyvässä toiminnassa, jos Liikenteen turvallisuusvirasto on antanut elinkeinonharjoittajalle kirjallisesta hakemuksesta koetunnuksen.

Koetunnus on voimassa toistaiseksi. Koetunnus voidaan peruuttaa, jos elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut luopuvansa siitä, jos elinkeinonharjoittaja on käyttänyt koetunnusta tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti tai jos koetunnuksen peruuttamiseen on muita erityisiä syitä.

Koetunnuksen antamisesta Liikenteen turvallisuusvirasto antaa elinkeinonharjoittajalle todistuksen. Todistus on pidettävä mukana vesikulkuneuvoa käytettäessä. Rekisteröimätön vesikulkuneuvo on varustettava koetunnuksella, jos sitä käytetään 1 momentin mukaisesti.

Koetunnusta koskevan todistukseen sovelletaan, mitä 11 §:n 5 ja 6 momentissa säädetään rekisteröintitodistuksesta

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä koetunnuksen teknisistä ominaisuuksista ja sen merkitsemisestä sekä siitä, mitä rekisteriin talletettuja elinkeinonharjoittajaa koskevia tietoja merkitään todistukseen.

3 luku

Rekisterin tietosisältö

14 §

Rekisteröidyt

Rekisteriin saa tallettaa tarpeellisia tietoja vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistajasta ja haltijasta sekä koetunnuksen saaneesta elinkeinonharjoittajasta.

15 §

Rekisteriin talletettavat perustiedot

Vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistajana tai haltijana olevasta luonnollisesta henkilöstä saa rekisteriin perustietoina tallettaa nimen, kansalaisuuden ja henkilötunnuksen taikka henkilötunnuksen puuttuessa syntymäajan, tiedon syntymäkotikunnasta tai ulkomaisesta syntymäpaikasta ja syntymävaltiosta sekä osoite- ja muut yhteystiedot, tiedon kotikunnasta, asiointikielestä ja henkilön kuolemasta.

Vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistajana tai haltijana olevasta oikeushenkilöstä sekä koetunnuksen saaneesta elinkeinonharjoittajasta saa rekisteriin perustietoina tallettaa nimen, yritys- ja yhteisötunnuksen, kotipaikan, osoite- ja muut yhteystiedot sekä tiedon asiointikielestä.

16 §

Rekisteriin talletettavat muut tiedot

Sekä luonnollisesta että oikeushenkilöstä saa perustietojen lisäksi tallettaa rekisteriin rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot:

- 1) 27 §:ssä tarkoitettujen tietojen luovuttamisen rajoittamisesta;
- 2) konkurssista, velkajärjestelystä ja yritys-saneerauksesta.

17 §

Vesikulkuneuvoista ja moottoreista tallettavat tiedot

Rekisteriin saa tallettaa rekisterin käyttötarkoituksen edellyttämiä vesikulkuneuvoa sekä siihen liittyviä laitteita ja moottoria koskevia tietoja seuraavasti:

- 1) tekniset tiedot ja yksilöintitiedot;
- 2) katsastusta ja muita teknisiä tarkastuksia koskevat tiedot;
- 3) käyttötarkoitusta ja pääasiallista käyttökuntaa koskevat tiedot;
- 4) lopullista poistamista koskevat tiedot;
- 5) ulosottotiedot;
- 6) anastustiedot.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetuista tiedoista.

18 §

Rekisteritietojen korjaaminen

Rekisterissä olevien henkilötietojen korjaamisesta säädetään henkilötietolain 29 §:ssä.

Liikenteen turvallisuusviraston on korjattava ja täydennettävä oikeushenkilöön sekä vesikulkuneuvoon ja sen moottoriin liittyviä rekisteritietoja saatuaan luotettavan selvityksen siitä, että rekisterissä oleva tieto on virheellinen tai muuttunut taikka velvollisuus ilmoittaa vesikulkuneuvo rekisteriin on laiminlyöty. Liikenteen turvallisuusviraston on ennen korjauksen tekemistä annettava vesikulkuneuvon omistajan tai haltijan lausua käsityksensä sen aiheellisuudesta, jos korjaus vaikuttaa omistajan tai haltijan oikeuksiin. Korjauksen tehtyään Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava siitä vesikulkuneuvon omistajalle ja haltijalle.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettun virheellisen tiedon saa säilyttää kahden vuoden ajan tiedon korjaamisesta, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai Liikenteen turvallisuusviraston oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käyttää ainoastaan rekisteröidyn, muun asianosaisen tai Liikenteen turvallisuusviraston oikeuksien turvaamiseksi.

19 §

Henkilötietojen poistaminen rekisteristä

Vesikulkuneuvoon liittyvät henkilötiedot poistetaan rekisteristä kahden vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana vesikulkuneuvo on poistettu rekisteristä lopullisesti.

4 luku

Liikenteen turvallisuusviraston tiedonsaantioikeudet

20 §

Oikeus tietojen saantiin viranomaisilta

Liikenteen turvallisuusvirastolla on sen esitettävä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada tämän lain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi tietoja seuraavasti:

1) väestötietojärjestelmästä tiedot henkilön nimestä, nimenmuutoksesta, henkilötunnuksesta, osoitteesta ja muista yhteystiedoista, kotikunnasta, asiointikielestä, Suomen kansalaisuudesta ja kuolemasta sekä väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista (661/2009) annetun lain 36 §:n 1 momentissa tarkoitettu luovutusrajotuksesta;

2) Patentti- ja rekisterihallituksen ja Verohallinnon ylläpitämästä yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä 15 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot oikeushenkilöstä;

3) ulosottoviranomaiselta tiedot vesikulkuneuvoon kohdistuvasta ulosotosta, turvaamistoimista ja muista täytäntöönpanotoimista;

4) poliisilta tiedot rekisteröidyn vesikulkuneuvon ja moottorin anastuksesta;

5) Tullilta tiedot rekisteröidyn vesikulkuneuvon maastaviennistä;

6) Viestintävirastolta tiedot radioluvista.

Tiedot toimitetaan teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa siten kuin siitä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa sovitaan.

21 §

Oikeus tietojen saantiin muilta kuin viranomaisilta

Liikenteen turvallisuusvirastolla on sen esittämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada muilta kuin viranomaisilta tietoja seuraavasti:

1) vesikulkuneuvon ja moottorin valmistajalta tai maahantuojalta ja näiden edustajilta vesikulkuneuvon ja moottorin tekniset ja yksilöintitiedot rekisterin ylläpitoa varten;

2) katsastuksen suorittajalta katsastusta koskevat tiedot;

3) rekisteröintitehtäviä suorittavalta rekisteröintitehtäviä sekä rekisteröintitodistuksen valmistamista ja toimittamista koskevat tiedot.

Tiedot toimitetaan teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa siten kuin siitä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa sovitaan.

5 luku

Tietojen julkisuus ja niiden luovuttaminen

22 §

Tietojen luovuttamisen yleiset edellytykset

Vesikulkuneuvorekisterin tietoja voidaan luovuttaa vain, jos tässä laissa säädetyt edellytykset tietojen luovuttamiselle ovat olemassa eikä henkilön oikeudesta kieltää tietojensa luovuttaminen muuta johdu. Tietoa ei saa luovuttaa, jos luovuttamisen voidaan perustellusta syystä epäillä loukkaavan henkilön yksityisyyden suojaa, hänen etujaan tai oikeuksiaan taikka vaarantavan valtion turvallisuutta.

Muutoin kuin yksittäisluovutuksena luovuttavien tietojen luovuttaminen luovutussaaajalle edellyttää Liikenteen turvallisuusviraston lupaa.

23 §

Julkisten tietojen yksittäisluovutus

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, jokaisella on oikeus yksittäisluovutuksena saada tieto rekisteriin talletetuista julkisista tiedoista seuraavasti:

1) vesikulkuneuvon rekisteritunnuksen perusteella tiedot vesikulkuneuvosta, vesikulkuneuvon omistajan ja haltijan nimestä ja osoite- ja muista yhteystiedoista sekä katsastustiedoista;

2) koetunnuksen perusteella tiedot elinkeinonharjoittajasta, sen osoite- ja muista yhteystiedoista sekä yritys- ja yhteisötunnuksesta.

Edellä 1 momentin 1 kohdan perusteella saadaan rajoitetusti luovuttaa tieto myös vesikulkuneuvon entisestä omistajasta tai haltijasta.

Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa siten kuin siitä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa sovitaan.

24 §

Julkisten tietojen luovuttaminen sähköisessä muodossa

Rekisteriin talletettuja julkisia henkilötietoja ja muita julkisia tietoja saa luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

1) viranomaisille laissa säädettyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseksi;

2) vakuutusyhtiöille vesikulkuneuvoa koskevan vakuutuksen ja korvausjärjestelmän hoitamista varten;

3) Onnettomuustutkintakeskukselle pelastus- ja onnettomuustutkintaa varten;

4) rekisteröintitehtäviä suorittaville laissa säädetyjä vesikulkuneuvoihin liittyviä rekisteröintitehtäviä varten;

5) Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaiselle vesikulkuneuvojen rekisteröintitehtävien ja valvontatoimien suorittamiseksi Ahvenanmaan maakunnassa;

6) Euroopan unionin jäsenvaltion ja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion viranomaisille, Euroopan komissiolle ja kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitetuille viranomaisille Euroopan unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten;

7) perustellusta syystä yksittäisluovutuksena viranomaisille ja viranomaistehtävien suorittamista varten Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

Luovutuksensaajan on ennen tietojen luovuttamista esitettävä selvitys tietojen suojaamisesta. Luovutuksensaaja saa luovuttaa edelleen saamiaan tietoja ainoastaan laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

25 §

Tietojen edelleen luovuttaminen

Vesikulkuneuvorekisteristä muutoin kuin yksittäisluovutuksena saatuja tietoja ei saa luovuttaa edelleen kolmannelle ilman Liikenteen turvallisuusviraston lupaa. Viranomaisilla on kuitenkin oikeus tietojen edelleen luovuttamiseen, jos luovuttaminen perustuu lakiin, Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteeseen tai Euroopan unionin lainsäädäntöön.

26 §

Tietojen luovuttaminen muuhun käyttötarkoitukseen

Rekisteristä saa luovuttaa tietoja:

1) luonnollisen henkilön nimestä ja osoitteesta tai muista yhteystiedoista mielipide- ja markkinatutkimukseen, suoramarkkinointiin sekä muuhun osoite- ja tietopalveluun;

2) asiakasrekisterin yhteystietojen ja vesikulkuneuvon tietojen saattamiseen ajan tasalle;

3) vesikulkuneuvojen rahoitus- ja vakuustustoimintaan, katsastustoimintaan, varaosien myynti- ja huoltotoimintaan sekä vesikulkuneuvon liittyvään kiellon, määräyksen tai

vaaran tiedottamiseen tai muuhun näihin rinnastettavaan toimintaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut tiedot voidaan lähettää myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa.

Tietojen luovuttaminen 1 momentin perusteella on sallittua ainoastaan, jos toiminta, johon tietoja pyydetään luovutettavaksi, liittyy vesiliikenteen turvallisuuteen, vesikulkuneuvoihin, vesikulkuneuvoliikenteeseen tai sen aiheuttamiin ympäristöhaittoihin.

Henkilötietojen otantaperusteena tietoja mielipide- ja markkinatutkimukseen, suoramarkkinointiin ja muuhun osoite- ja tietopalveluun luovutettaessa saa käyttää henkilön osoitetta tai muuta yhteystietoa, kotikuntaa, ikää, sukupuolta, asiointikieltä ja vesikulkuneuvon liittyvää tietoa sekä lisäksi yhtä henkilöön liittyvää tunnistetietoa. Vesikulkuneuvon liittyvistä tiedoista otantaperusteena voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Tietojen luovuttamisen muut rajoitukset

Henkilöllä on sen lisäksi, mitä henkilötietolain 30 §:ssä säädetään, oikeus kieltää osoite- ja muiden yhteystietojensa luovuttaminen muuhun tarkoitukseen kuin viranomaiselle tai lakisääteisen tehtävän suorittamista varten.

Siirrettäessä 20 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu väestötietojärjestelmään talletettu luovutusrajoitus vesikulkuneuvorekisteriin luovutusrajoitus tulee laajentaa kattamaan myös luonnollisen henkilön nimi. Luovutusrajoitus ei estä henkilötietojen luovuttamista viranomaisille, sopimusrekisteröijälle ja vesikulkuneuvon rekisteröintitodistuksen valmistajalle.

Luovutettaessa 2 momentissa tarkoitettu luovutusrajoituksen alainen tieto on luovutuksensaajalle samalla ilmoitettava luovutusrajoituksesta sekä tietojen käyttöä ja suojausta koskevista rajoituksista. Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisestä syystä jättää ilmoittamatta luovutusrajoituksesta, jos luovutettava tieto ja sen käyttötarkoitus on sellainen, että ilmoittamatta jättämisen ei arvioida vaarantavan luovutusrajoituksen tarkoitusta.

6 luku

Rekisteröintitoiminta

28 §

Rekisteröintitoiminnan järjestäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa vesikulkuneuvon ja sen moottorin rekisteröintitoiminnan järjestämisestä. Liikenteen turvallisuusvirasto hankkii rekisteröintitoiminnan järjestämiseksi tarvittavat avustavat palvelut julkisilta tai yksityisiltä yhteisöiltä (*sopimusrekisteröijä*).

Sopimusrekisteröijän hoitamat avustavat tehtävät ovat vesikulkuneuvon ja sen moottorin rekisteri-ilmoitusten vastaanotto ja vaadittavien tietojen tarkistaminen, rekisteri-ilmoitusta, vesikulkuneuvoa ja sen moottoria koskevien tietojen tallettaminen vesikulkuneuvorekisteriin, asiakirjojen lähettäminen digitoitaviksi ja arkistoitaviksi Liikenteen turvallisuusvirastolle, rekisteröintitodistuksen valmistaminen ja toimittaminen asiakkaalle sekä rekisteröintitapahtumaan välittömästi liittyvät muut avustavat tekniset tehtävät.

Sopimusrekisteröijä ei saa käsitellä rekisteri-ilmoituksia, joihin liittyy rekisteröinnin edellytysten täyttymisen arviointia eikä lopullista poistoa koskevia rekisteri-ilmoituksia, vaan sen tulee siirtää ne Liikenteen turvallisuusviraston ratkaistaviksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto on velvollinen ylläpitämään ajantasaiset tiedot sopimusrekisteröijistä kaikille avoimessa sähköisessä palvelussa.

29 §

Sopimusrekisteröijää koskevat yleiset vaatimukset

Sopimusrekisteröijän on oltava luotettava ja ammatillisesti asiantunteva. Sopimusrekisteröijällä on oltava tehtävän asianmukaisen hoitamisen edellyttämät tietoliikenneyhteydet ja tietojärjestelmän taso sekä muut tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet. Sopimusrekisteröijän on huolehdittava asiak-

kaiden yhdenvertaisesta kohtelusta, asianmukaisesta asiakirjaturvallisuudesta, toimitilaturvallisuudesta ja tietosuojasta.

Sopimusrekisteröijän on julkisia hallinto-tehtäviä hoitaessaan noudatettava hallintolaisia (434/2003), kielilakia (423/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia, saamen kielilakia (1086/2003) sekä henkilötietolakia. Sopimusrekisteröijän palveluksessa olevaan rekisteröintejä suorittavaan henkilöön ei kuitenkaan sovelleta hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 kohtaa.

Rekisteröintitoimintaa suorittavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

30 §

Sopimusrekisteröijän luotettavuuden sekä rekisteröintitoiminnasta vastaavan ja rekisteröintejä suorittavan henkilön sopivuuden arviointi

Sopimusrekisteröijää voidaan pitää luotettavana jos kukaan sen hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenistä tai varajäsenistä, yhtiömiehistä, muussa määräävässä asemassa olevista, rekisteröintitoiminnan vastuuhenkilöistä, rekisteröintejä suorittavista eikä toimitusjohtaja ole toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton rekisteröintitoiminnan harjoittajaksi tai rekisteröintejä suorittavaksi henkilöksi.

Sopimusrekisteröijää ei kuitenkaan voida pitää luotettavana, jos sen määräävässä asemassa oleva on liiketoimintakiellossa tai määrätty liiketoimintakieltoon viiden viimeisen vuoden aikana.

Sopimusrekisteröijää ei voida pitää luotettavana myöskään, jos sen 1 momentissa tarkoitettu henkilö on tuomittu:

1) kymmenen viimeisen vuoden aikana vähintään kahden vuoden pituiseen vankeusrangaistukseen;

2) viiden viimeisen vuoden aikana rangaistukseen vakavasta liikennevälineiden rekisteröintiä, katsastusta, verotusta, kirjanpitoa tai varainhallintaa koskevien säännösten rikkomisesta taikka yli kuuden kuukauden pitui-

seen vankeusrangaistukseen muusta rikoksesta, jonka katsotaan osoittavan henkilön tai yhteisön olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan rekisteröintitoimintaa; tai

3) kolmen viimeisen vuoden aikana enintään kuuden kuukauden pituiseen vankeusrangaistukseen tai toistuvasti sakkorangaistukseen rikoksista, joiden katsotaan osoittavan henkilön olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan rekisteröintitoimintaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto päättää 1 momentissa tarkoitettusta henkilöiden sopivuudesta rekisteröintitoiminnan harjoittajiksi ja rekisteröintejä suorittaviksi henkilöiksi.

31 §

Henkilörekisteritiedot

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada rikosrekisteristä tarpeelliset tiedot 30 §:n 1 momentissa tarkoitettulle henkilölle asetettujen sopivuusvaatimusten selvittämiseksi ja valvontaa varten. Tieto rikoksesta voidaan luovuttaa sopimusrekisteröijälle sopimuksen purkamisen perusteena.

32 §

Rekisteröintitoimintaa koskeva sopimus

Rekisteröintitoimintaa koskevassa sopimuksessa on sovittava ainakin:

1) sopimusrekisteröijän rekisteröintitoiminnan laajuudesta;

2) rekisteröintitehtäviä suorittavien henkilöiden riittävän ammattitaidon turvaavista menettelyistä;

3) rekisteröintitehtävissä edellytettävän tietosuojaan osoittamisesta;

4) rekisteröintitehtävien valvonnasta ja muista keinoista, joilla Liikenteen turvallisuusvirasto voi varmistua tehtävien asianmukaisesta ja tehokkaasta hoitamisesta;

5) Liikenteen turvallisuusviraston sopimusrekisteröijälle maksamasta korvauksesta ja muista ehdoista, joilla sopimusrekisteröijä hoitaa rekisteröintitoimintaa.

33 §

Rekisteröintitoimintaa koskevan sopimuksen irtisanomien ja purkamisen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi irtisanoa tai purkaa rekisteröintitoimintaa koskevan sopimuksen, jos sopimusrekisteröijä ei enää täytä 29 §:ssä säädettyjä sopimusrekisteröijää koskevia yleisiä vaatimuksia tai jos sopimusrekisteröijä olennaisesti laiminlyö rekisteröintitoimintaa koskevassa sopimuksessa sovitujen rekisteröintitehtävien suorittamisen.

34 §

Valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo sopimusrekisteröijän rekisteröintitoimintaa. Virastolla on oikeus tehdä valvontaa varten tarkastuksia sopimusrekisteröijän toimitiloissa ja saada salassapitosäännösten estämättä tietoja rekisteröintitoimintaan liittyvistä asiakirjoista. Valvontaa ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Toimitilojen tarkastuksessa noudatetaan hallintolain 39 §:n säännöksiä.

35 §

Salassapitovelvollisuus

Sopimusrekisteröijän palveluksessa oleva ei saa ilmaista sivulliselle Liikenteen turvallisuusvirastolta saamaansa 30 §:ssä tarkoitettua henkilön rikosta koskevaa tietoa, jonka Liikenteen turvallisuusvirasto on saanut 31 §:n nojalla rikosrekisteristä.

7 luku

Erinäiset säännökset

36 §

Kielto muuttaa rekisteritietoja

Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää vesikulkuneuvon tai sen moottorin rekisteri-

tietojen muuttamisen määräajaksi ja tehdä tästä merkinnän rekisteriin, jos se saa tiedon vesikulkuneuvon tai sen moottorin omistusoikeutta tai yksilöintitietoa koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä

37 §

Maksut

Tietojen merkitsemisestä rekisteriin ja tietojen antamisesta rekisteristä jäljennöksenä sekä muusta tämän lain mukaisesta tietopalvelusta peritään maksut valtion maksuperustelaissa (150/1992) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädettyjen perusteiden mukaan.

38 §

Viittaus rikoslakiin

Rangaistus 35 §:ssä säädetyn salassapitolovelvollisuuden rikkomisesta säädetään rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 ja 2 §:ssä sekä 40 luvun 5 §:ssä.

Rangaistus rekisterimerkintärikoksesta säädetään rikoslain 16 luvun 7 §:ssä.

Rangaistus virkavallan anastuksesta säädetään rikoslain 16 luvun 9 §:ssä.

39 §

Vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomus

Vesikulkuneuvon omistaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) jättää 8 §:n 1 momentissa säädetyn rekisteri-ilmoituksen tekemättä ennen vesikulkuneuvon käyttöönottoa,

2) jättää 9 §:n 1 momentissa säädetyn muutosrekisteröinnin tekemättä määräajassa tai

3) jättää 10 §:n 1 momentissa säädetyn lopullista poistoa koskevan rekisteri-ilmoituksen tekemättä määräajassa,

on tuomittava *vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksesta* sakkoon.

Vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksesta tuomitaan myös vesikulkuneuvon halti-

ja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää 9 §:n 2 momentissa säädetyn muutosrekisteröinnin tekemättä määräajassa.

Rikesakosta vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksen seuraamuksena säädetään rikoslain 2 a luvun 9 §:ssä ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

40 §

Käyttökieltorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää vesikulkuneuvoa

1) ennen sen merkitsemistä rekisteriin 5 §:n 1 momentin vastaisesti,

2) rekisteritunnuksella varustamattomana 12 §:n 2 momentin vastaisesti tai

3) koetunnuksella varustamattomana 13 §:n 3 momentin vastaisesti,

on tuomittava *käyttökieltorikkomuksesta* sakkoon.

Rikesakosta käyttökieltorikkomuksen seuraamuksena säädetään rikoslain 2 a luvun 9 §:ssä ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

41 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos 39 tai 40 §:ssä tarkoitettu rikkomus on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen, voidaan siitä jättää syyte nostamatta ja rangaistus tuomitsematta.

Jos rikkomus ilmeisesti on 1 momentissa tarkoitettu, voi Liikenteen turvallisuusvirasto, poliisi, Rajavartiolaitos tai Tulli muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

42 §

Muutoksenhaku

Liikenteen turvallisuusviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikeusapua Liikenteen turvallisuusvirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Henkilötietojen korjaamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin henkilötietolaissa säädetään ja asiakkaalta perittävään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

43 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____.

Tällä lailla kumotaan vesikulkuneuvorekisteristä annettu laki (976/2006).

Jos vesikulkuneuvo on rekisteröity sekä alus- että vesikulkuneuvorekisteriin tai sekä vesikulkuneuvorekisteriin että merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain mukaiseen kalastusalusrekisteriin, tulee omistajan ilmoittaa vesikulkuneuvo poistettavaksi toisesta rekisteristä vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

2.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 22 §:n 1 momentin 19 kohta, sellaisena kuin se on laissa 479/2010, seuraavasti:

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitoissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten sallassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

19) vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (/) tarkoitettua vesikulkuneuvore-

kisteristä ja Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita koskevia tarpeellisia tietoja vesiliikenteen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa, pelastustehtävää, merenkulun turvatoimilaissa tarkoitettua tehtävää sekä liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**yksityisestä huvialuksesta suoritettavasta polttoainemaksusta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisestä huvialuksesta suoritettavasta polttoainemaksusta annetun lain (1307/2007) 2 §:n 3 momentti seuraavasti:

2 §

Muiden lakien soveltaminen

luovutukseen sovelletaan, mitä vesikulku-
neuvorekisteristä annetussa laissa (/) sää-
detään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, polttoai-
nemaksua koskevien tietojen käyttöön ja

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

4.

Laki**henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 13 §:n 1 momentin 10 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1181/2013, seuraavasti:

13 §

Poliisin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Poliisilla on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tarpeellisia tietoja rekistereistä siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, seuraavasti:

10) vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (/) tarkoitetusta vesikulkuneuvore-

kisteristä sekä Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita koskevat tarpeelliset tiedot poliisilain 1 luvun 1 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamiseksi ja eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettua tehtävää sekä ulkomaalaislain 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .

5.

Laki**öljyvahinkojen torjuntalain 31 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan öljyvahinkojen torjuntalain (1673/2009) 31 §:n 2 momentin 4 kohta seuraavasti:

31 §

Torjuntaviranomaisen tiedonsaantioikeus

Alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaviranomaisella on oikeus vaaratilanteessa saada salassapitosäännösten estämättä maksutta öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjumiseksi tarpeellisia tietoja seuraavasti:

4) Liikenteen turvallisuusviraston vesikuluneuvorekisteristä ja Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaisen huvivenerekisteristä venettä sekä veneen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

6.

Laki**meripelastuslain 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan meripelastuslain (1145/2001) 14 §:n 2 momentin 6 kohta seuraavasti:

14 §

Oikeus tietojen saamiseen viranomaisilta

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä korvauksetta tietoja, jotka ovat tarpeen meripelastustoimen valmiussuunnittelua varten ja vastaavasti vaaratilanteessa meripelastustoimen tehtävien suorittamista varten seuraavasti:

6) Liikenteen turvallisuusviraston vesikuluneuvorekisteristä ja Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaisen huvivenerekisteristä venettä sekä veneen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

tullilain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tullilain (1466/1994) 28 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 406/2010, ja
lisätään 28 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 774/2003, 983/2007, 406/2010, 533/2010 ja 961/2012, uusi 7 kohta seuraavasti:

28 §

Tullilla on sen estämättä, mitä tietojen salsapitämisestä säädetään, oikeus saada Tullille kuuluvien tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, myös teknisen käyttöyhteyden avulla, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan:

6) sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta, Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanorekisteristä tietoja vankeusrangastusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkai-

suista ja niiden lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;

7) vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (/) tarkoitettusta vesikulkuneuvorekisteristä sekä Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja niiden haltijoita koskevat tiedot eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnassa annetussa laissa (485/2004) tarkoitettuja Tullin tehtäviä, ulkomaalaislain 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä, tullivalvontaa, verotusta, perintää sekä tullirikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki**rikoslain 2 a luvun 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 2 a luvun 9 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa
475/2008, seuraavasti:

2 a luku

Sakosta, muuntorangaistuksesta ja rikesakosta

9 §

Rikesakkorikkomukset

Rikesakko voidaan säätää seuraamukseksi myös vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (/) 39 §:ssä säädetyistä vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksesta ja 40 §:ssä säädetyistä käyttökieltorikkomuksesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

10.

Laki**vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain 39 ja 40 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (/) 39 ja 40 § seuraavasti:

39 §

Vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomus

Vesikulkuneuvon omistaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) jättää 8 §:n 1 momentissa säädetyn rekisteri-ilmoituksen tekemättä ennen vesikulkuneuvon käyttöönottoa,

2) jättää 9 §:n 1 momentissa säädetyn muutosrekisteröinnin tekemättä määräajassa tai

3) jättää 10 §:n 1 momentissa säädetyn lopullista poistoa koskevan rekisteri-ilmoituksen tekemättä määräajassa, on tuomittava *vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksesta* sakkoon.

Vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksesta tuomitaan myös vesikulkuneuvon haltija, joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää 9 §:n 2 momentissa säädetyn muutosrekisteröinnin tekemättä määräajassa.

Rikesakosta vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksen seuraamuksena säädetään ri-

kesakkorikkomuksista annetun lain (756/2010) 12 §:n 2 momentin 1 kohdassa.

40 §

Käyttökieltorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää vesikulkuneuvoa

1) ennen sen merkitsemistä rekisteriin 5 §:n 1 momentin vastaisesti,

2) rekisteritunnuksella varustamattomana 12 §:n 2 momentin vastaisesti tai

3) koetunnuksella varustamattomana 13 §:n 3 momentin vastaisesti, on tuomittava *käyttökieltorikkomuksesta* sakkoon.

Rikesakosta käyttökieltorikkomuksen seuraamuksena säädetään rikesakkorikkomuksista annetun lain 12 §:n 2 momentin 2 kohdassa.

Tämä laki tulee voimaan samana päivänä kuin rikesakkorikkomuksista annettu laki.

Helsingissä 20 päivänä maaliskuuta 2014

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

JUTTA URPILAINEN

Liikenneministeri *Merja Kyllönen*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

2.

Laki

henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 22 §:n 1 momentin 19 kohta, sellaisena kuin se on laissa 479/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 §

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitoissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitoissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

19) vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (976/2006) tarkoitetusta vesikulkuneuvorekisteristä ja Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita koskevia tarpeellisia tietoja vesiliikenteen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa, pelastustehtävää, merenkulun turvatoimilaissa tarkoitettua tehtävää sekä liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;

19) vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (/) tarkoitetusta vesikulkuneuvorekisteristä ja Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita koskevia tarpeellisia tietoja vesiliikenteen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa, pelastustehtävää, merenkulun turvatoimilaissa tarkoitettua tehtävää sekä liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____ .

3.

Laki**yksityisestä huvialuksesta suoritettavasta polttoainemaksusta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisestä huvialuksesta suoritettavasta polttoainemaksusta annetun lain (1307/2007) 2 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Muiden lakien soveltaminen

Muiden lakien soveltaminen

 Jollei tässä laissa toisin säädetä, polttoainemaksua koskevien tietojen käyttöön ja luovutukseen sovelletaan *soveltuvin osin*, mitä vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (976/2006) säädetään.

 Jollei tässä laissa toisin säädetä, polttoainemaksua koskevien tietojen käyttöön ja luovutukseen sovelletaan, mitä vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (/) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

4.

Laki**henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 13 §:n 1 momentin 10 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1181/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

Poliisin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Poliisin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Poliisilla on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilökisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tarpeellisia tietoja rekistereistä siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, seuraavasti:

Poliisilla on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilökisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tarpeellisia tietoja rekistereistä siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, seuraavasti:

10) vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (976/2006) tarkoitetusta vesikulkuneuvorekisteristä sekä Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita koskevat tarpeelliset tiedot poliisilain 1 luvun 1 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamiseksi ja eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettua tehtävää sekä ulkomaalaislain 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;

10) vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (/) tarkoitetusta vesikulkuneuvorekisteristä sekä Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita koskevat tarpeelliset tiedot poliisilain 1 luvun 1 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamiseksi ja eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettua tehtävää sekä ulkomaalaislain 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä*
kuuta 20 . _____

5.

Laki**öljyvahinkojen torjuntalain 31 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan öljyvahinkojen torjuntalain (1673/2009) 31 §:n 2 momentin 4 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

31 §

31 §

Torjuntaviranomaisen tiedonsaantioikeus

Torjuntaviranomaisen tiedonsaantioikeus

Alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaviranomaisella on oikeus vaaratilanteessa saada salassapitosäännösten estämättä maksutta öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjumiseksi tarpeellisia tietoja seuraavasti:

Alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaviranomaisella on oikeus vaaratilanteessa saada salassapitosäännösten estämättä maksutta öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjumiseksi tarpeellisia tietoja seuraavasti:

4) maistraatin ja Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaisen vesikulkuneuvorekisteristä venettä sekä veneen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

4) *Liikenteen turvallisuusviraston vesikulkuneuvorekisteristä* ja Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaisen *huvivenerekisteristä* venettä sekä veneen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä*
kuuta 20 .

6.

Laki**meripelastuslain 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan meripelastuslain (1145/2001) 14 §:n 2 momentin 6 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

Oikeus tietojen saamiseen viranomaisilta

Oikeus tietojen saamiseen viranomaisilta

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä korvauksetta tietoja, jotka ovat tarpeen meripelastustoimen valmiussuunnittelua varten ja vastaavasti vaaratilanteessa meripelastustoimen tehtävien suorittamista varten seuraavasti:

6) maistraatin ja Ahvenanmaan maakuntahallituksen venerekisteristä venettä sekä veneen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä korvauksetta tietoja, jotka ovat tarpeen meripelastustoimen valmiussuunnittelua varten ja vastaavasti vaaratilanteessa meripelastustoimen tehtävien suorittamista varten seuraavasti:

6) *Liikenteen turvallisuusviraston vesikuluneuvorekisteristä ja Ahvenanmaan maakunnan rekisteriviranomaisen huvivenerekisteristä* venettä sekä veneen omistajaa ja haltijaa koskevia tietoja;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
 20 .

7.

Laki

tullilain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tullilain (1466/1994) 28 §:n 1 momentin 6 kohta sellaisena kuin se on laissa 406/2010, ja
lisätään 28 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 774/2003, 983/2007, 406/2010, 533/2010 ja 961/2012, uusi 7 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

28 §

Tullilla on sen estämättä, mitä tietojen salassapitamisesta säädetään, oikeus saada Tullille kuuluvien tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, myös teknisen käyttöyhteyden avulla, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan:

6) sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta, Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanorekisteristä tietoja vankeusrangaitusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäväviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuista ja niiden lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa.

Ehdotus

28 §

Tullilla on sen estämättä, mitä tietojen salassapitamisesta säädetään, oikeus saada Tullille kuuluvien tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, myös teknisen käyttöyhteyden avulla, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan:

6) sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta, Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanorekisteristä tietoja vankeusrangaitusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäväviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuista ja niiden lainvoimaisuudesta, jos tällainen tieto on saatavissa;

7) vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (/) tarkoitetusta vesikulkuneuvorekisteristä sekä Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja niiden haltijoita koskevat tiedot eräiden alusten ja

niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnassa annetussa laissa (485/2004) tarkoitettuja Tullin tehtäviä, ulkomaalaislain 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä, tullivalvontaa, verotusta, perintää sekä tullirikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

8.

Laki**rikoslain 2 a luvun 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 2 a luvun 9 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa
 475/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 a luku

2 a luku

**Sakosta, muuntorangaistuksesta ja ri-
kesakosta**

**Sakosta, muuntorangaistuksesta ja ri-
kesakosta**

9 §

9 §

Rikesakkorikkomukset

Rikesakkorikkomukset

 Rikesakko voidaan säätää seuraamukseksi
 myös vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain
 (976/2006) 26 §:ssä säädetystä vesikulkuneu-
 vorikkomuksesta.

 Rikesakko voidaan säätää seuraamukseksi
 myös vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain
 (/) 39 §:ssä säädetystä vesikulkuneuvon re-
 kisteröintirikkomuksesta ja 40 §:ssä sääde-
 tystä käyttökieltorikkomuksesta.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

9.

Laki**rikesakkorikkomuksista annetun lain 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikesakkorikkomuksista annetun lain (756/2010) 12 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

12 §

Vesiliikennettä koskevat rikkomukset

Vesiliikennettä koskevat rikkomukset

Vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (976/2006) tahallisuudesta tai huolimattomuudesta tapahtuneesta rikkomisesta määrätään rikesakko seuraavasti:

- 1) vesikulkuneuvon omistajalle 7 §:n 1 momentissa säädetyn rekisteröinti-ilmoituksen tekemättä jättämisestä ennen vesikulkuneuvon käyttöönottoa, omistajalle tai haltijalle mainitun pykälän 2 momentissa säädetyn muutosilmoituksen tekemättä jättämisestä määräajassa taikka omistajalle mainitun pykälän 3 momentissa säädetyn tuhoutuksen-, luovuttamisen- tai poistoilmoituksen tekemättä jättämisestä määräajassa 35 euroa; tai
- 2) vesikulkuneuvon käyttämisestä 8 §:n 1 momentin vastaisesti ennen sen merkitsemistä rekisteriin tai 10 §:n 2 momentin vastaisesti rekisteritunnuksella varustamattomana 35 euroa.

Vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (/) tahallisuudesta tai huolimattomuudesta tapahtuneesta rikkomisesta määrätään rikesakko seuraavasti:

- 1) vesikulkuneuvon omistajalle 8 §:n 1 momentissa säädetyn rekisteri-ilmoituksen tekemättä jättämisestä ennen vesikulkuneuvon käyttöönottoa, omistajalle tai haltijalle 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyn muutosrekisteröinnin tekemättä jättämisestä määräajassa taikka omistajalle 10 §:n 1 momentissa säädetyn lopullista poistoa koskevan rekisteri-ilmoituksen tekemättä jättämisestä määräajassa 35 euroa; tai
- 2) vesikulkuneuvon käyttämisestä 5 §:n 1 momentin vastaisesti ennen sen merkitsemistä rekisteriin tai 12 §:n 2 momentin vastaisesti rekisteritunnuksella varustamattomana tai 13 §:n 3 momentin vastaisesti koetunnuksella varustamattomana 35 euroa.

Tämä laki tulee voimaan samana päivänä kuin rikesakkorikkomuksista annettu laki (756/2010).

10.

Laki

vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain 39 ja 40 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (/) 39 ja 40 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

39 §

39 §

*Vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomus**Vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomus*

Vesikulkuneuvon omistaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) jättää 8 §:n 1 momentissa säädetyn rekisteri-ilmoituksen tekemättä ennen vesikulkuneuvon käyttöönottoa,

2) jättää 9 §:n 1 momentissa säädetyn muutosrekisteröinnin tekemättä määräajassa tai

3) jättää 10 §:n 1 momentissa säädetyn lopullista poistoa koskevan rekisteri-ilmoituksen tekemättä määräajassa,

on tuomittava *vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksesta* sakkoon.

Vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksesta tuomitaan myös vesikulkuneuvon haltija, joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää 9 §:n 2 momentissa säädetyn muutosrekisteröinnin tekemättä määräajassa.

Rikesakosta vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksen seuraamuksena säädetään rikoslain 2 a luvun 9 §:ssä ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Vesikulkuneuvon omistaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) jättää 8 §:n 1 momentissa säädetyn rekisteri-ilmoituksen tekemättä ennen vesikulkuneuvon käyttöönottoa,

2) jättää 9 §:n 1 momentissa säädetyn muutosrekisteröinnin tekemättä määräajassa tai

3) jättää 10 §:n 1 momentissa säädetyn lopullista poistoa koskevan rekisteri-ilmoituksen tekemättä määräajassa,

on tuomittava *vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksesta* sakkoon.

Vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksesta tuomitaan myös vesikulkuneuvon haltija, joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää 9 §:n 2 momentissa säädetyn muutosrekisteröinnin tekemättä määräajassa.

Rikesakosta vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomuksen seuraamuksena säädetään *rikesakkorikkomuksista annetun lain (756/2010) 12 §:n 2 momentin 1 kohdassa*.

40 §

40 §

*Käyttökieltorikkomus**Käyttökieltorikkomus*

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää vesikulkuneuvoa

1) ennen sen merkitsemistä rekisteriin 5 §:n 1 momentin vastaisesti,

2) rekisteritunnuksella varustamattomana 12 §:n 2 momentin vastaisesti tai

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää vesikulkuneuvoa

1) ennen sen merkitsemistä rekisteriin 5 §:n 1 momentin vastaisesti,

2) rekisteritunnuksella varustamattomana 12 §:n 2 momentin vastaisesti tai

3) koetunnuksella varustamattomana 13 §:n 3 momentin vastaisesti, on tuomittava *käyttökieltorikkomuksesta* sakkoon.

Rikesakosta käyttökieltorikkomuksen seuraamuksena säädetään rikoslain 2 a luvun 9 §:ssä ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

3) koetunnuksella varustamattomana 13 §:n 3 momentin vastaisesti, on tuomittava *käyttökieltorikkomuksesta* sakkoon.

Rikesakosta käyttökieltorikkomuksen seuraamuksena säädetään *rikesakkorikkomuksista annetun lain 12 §:n 2 momentin 2 kohdassa*.

—————
Tämä laki tulee voimaan samana päivänä kuin rikesakkorikkomuksista annettu laki (756/2010).
—————